

รายงานการพิจารณาศึกษา

การนำการจัดอันดับมหาวิทยาลัยมาพัฒนาการศึกษา และมหาวิทยาลัยไทย

โดย

คณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา

สำนักกรรมการ ๑
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

รายงานการพิจารณาศึกษา

เรื่อง

การนำการจัดอันดับมหาวิทยาลัยมาพัฒนาการศึกษาและมหาวิทยาลัยไทย

โดย

คณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
วุฒิสภา

สำนักกรรมการ ๑
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(สำเนา)
บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา โทร. ๙๑๕๘..

ที่ สว ๐๐๐๙.๐๙/(ร.๕๖) ..... วันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๕ .....

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่องการนำการจัดอันดับมหาวิทยาลัยมาพัฒนาการศึกษาและมหาวิทยาลัยไทย
กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ด้วยคณะกรรมการการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา มีหน้าที่และอำนาจตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑๖) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทำกิจการ พิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการอุดมศึกษา ความเป็นอิสระทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา การบริหาร การส่งเสริม การสนับสนุน และการพัฒนา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การวิจัยและการสร้างสรรค์นวัตกรรม พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ปัจจุบันคณะกรรมการคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง	ประธานคณะกรรมการ
๒. พลเอก ประสาท สุขเกษตร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. ศาสตราจารย์เกียรติคุณไกรสิทธิ์ ตันติศิรินทร์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายธานี สุโขทยาน	เลขาธิการคณะกรรมการ
๖. รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ	
๙. รองศาสตราจารย์ พลเอก ไตรโรจน์ ครุฑเวช	
๑๐. นายประดิษฐ์ เหลืองอร่าม	
๑๑. พลเรือเอก พะจุณณ์ ตามประทีป	
๑๒. นายวีระศักดิ์ พุทธะกุล	
๑๓. นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา	
๑๔. รองศาสตราจารย์ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร	
๑๕. นายสถิตย์ ลิ้มพงศ์พันธุ์	
๑๖. นายสมชาย เสี่ยงหลาย	
๑๗. นายสมเดช นิลพันธุ์	
๑๘. นายสวัสดิ์ สัมครพงศ์	
๑๙. นายอภิชาติ โตดิลกเวชช์	

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาและจัดทำรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่อง การนำการจัดอันดับมหาวิทยาลัยมาพัฒนาการศึกษาและมหาวิทยาลัยไทย เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวต่อวุฒิสภาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๘

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบและนำเสนอรายงานต่อที่ประชุมวุฒิสภาต่อไป

(ลงชื่อ) พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง

(ประจิน จั่นตอง)

ประธานคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์

วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา

สำเนาถูกต้อง

โชนณี

(นางสาวโชนณี กำลังศิลป์)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

สำเนาถูกต้อง

วรวิทย์

(นายวรวิทย์ ศิริมหาพุกษ์)

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง

สำนักกรรมการ ๑

ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการ

โทรศัพท์ ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๕๘-๙

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : scisenate@gmail.com

สมคนธ์ พิมพ์

โชนณี/ศุภโชค ทาน

คณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา

พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง
ประธานคณะกรรมการ

พลเอก ประสาท สุขเกษตร
รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง

หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง

ศาสตราจารย์เกียรติคุณไกรสิทธิ์ ตันติศิรินทร์
รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม

นายธานี สุโชตายน
เลขาธิการคณะกรรมการ

รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ
โฆษกคณะกรรมการ

นายชาญวิทย์ ผลชีวิน
รองโฆษกคณะกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ
กรรมการธิการ

รองศาสตราจารย์พลเอก ไตรโรจน์ ครุฑเวช
กรรมการธิการ

นายประดิษฐ์ เหลืองอร่าม
กรรมการธิการ

พลเรือเอก พะจุนธุ์ ตามประทีป
กรรมการธิการ

นายวีระศักดิ์ พุทธระกุล
กรรมการธิการ

นางศิรินา ปาโรฬารวิทยา
กรรมการธิการ

รองศาสตราจารย์ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร
กรรมการธิการ

นายสถิตย์ ลิ้มพงศ์พันธุ์
กรรมการธิการ

นายสวัสดิ์ สมัครพงศ์
กรรมการธิการ

นายสมชาย เสี่ยงหลาย
กรรมการธิการ

นายสมเดช นิลพันธุ์
กรรมการธิการ

นายอภิชาติ โตติลกเวชช์
กรรมการธิการ

คณะอนุกรรมการการอุดมศึกษา

รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ
ประธานคณะอนุกรรมการ

นายสมเดช นิลพันธุ์
รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่หนึ่ง

นายชาญวิทย์ ผลชีวิน
รองประธานคณะอนุกรรมการ
คนที่สอง

นายสมชาย เสียงหลาย
อนุกรรมการ

ศาสตราจารย์จันทวีร์ คล้ายสังข์
อนุกรรมการ

นายปวีณ นรามฤกุล
อนุกรรมการ

นายพรชัย มงคลวนิช
อนุกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลินดา เกณฑ์มา
อนุกรรมการ

รองศาสตราจารย์สมหมาย ผิวสะอาด
อนุกรรมการ

นางอภิญญาณ์ ททัยธรรม
อนุกรรมการ

นายอรรถพล สังขวาสี
อนุกรรมการ

รองศาสตราจารย์ศรีจิตรา เจริญลาภนพรัตน์
เลขานุการคณะอนุกรรมการ

ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการการอุดมศึกษา

นายชุมพล พรประภา
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ธรรมศักดิ์ พงพิชญามาศย์
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

ศาสตราจารย์สุภชัย ปทุมนากุล
ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

รองศาสตราจารย์ธีรศักดิ์ อุปไมยอิชัย
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

นางสาวนวลวรรณ ชะอู่่ม
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงศธร โฉสิตธรรม
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สันติกร ภมรปฐมกุล
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อิศกร วงษ์คำชัย
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการ

ผู้อำนวยการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการ

ศาสตราจารย์สุรินทร์ คำฝอย
ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการ

นางสาวเสขะ ตีชะวานิชย์
นักวิชาการประจำคณะกรรมการ

นางเกศินี ไกรครุฑรี
เลขานุการประจำคณะกรรมการ

นางสาวดารณี อรุณวรากรณ์
เลขานุการประจำคณะกรรมการ

นางสาวนริศรา อินทะสิริ
เลขานุการประจำคณะกรรมการ

ศาสตราจารย์นันทริกา ชันชื้อ
เลขานุการประจำคณะกรรมการ

นายมงคล สาริสต์
เลขานุการประจำคณะกรรมการ

รองศาสตราจารย์วิมลฐา แสงสุข
เลขานุการประจำคณะกรรมการ

รองศาสตราจารย์สายสุนีย์ พุทธาคุณเจริญ
เลขานุการประจำคณะกรรมการ

รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง การนำการจัดอันดับมหาวิทยาลัยมาพัฒนาการศึกษาและมหาวิทยาลัยไทย
ของคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
วุฒิสภา

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันอังคารที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำวุฒิสภา ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๑๖) กำหนดให้คณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กระทู้กิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการอุดมศึกษา ความเป็นอิสระทางวิชาการของสถาบันอุดมศึกษา การบริหาร การส่งเสริม การสนับสนุน และการพัฒนา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การวิจัย และการสร้างสรรค์นวัตกรรม พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บัดนี้ คณะกรรมการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษา เรื่องการนำการจัดอันดับมหาวิทยาลัยมาพัฒนาการศึกษาและมหาวิทยาลัยไทยเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานการพิจารณาการศึกษาเรื่องดังกล่าวต่อวุฒิสภา ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๘ ดังนี้

๑. การดำเนินงาน

๑.๑ คณะกรรมการ ประกอบด้วย

๑. พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง	ประธานคณะกรรมการ
๒. พลเอก ประสาท สุขเกษตร	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. ศาสตราจารย์เกียรติคุณไกรสิทธิ์ ตันติศิรินทร์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นายธานี สุโขดา	เลขานุการคณะกรรมการ
๖. รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ	โฆษกคณะกรรมการ
๗. นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	รองโฆษกคณะกรรมการ
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ	
๙. รองศาสตราจารย์ พลเอก ไตรโรจน์ ครุฑเวช	
๑๐. นายประดิษฐ์ เหลืองอร่าม	
๑๑. พลเรือเอก พะจุนธุ์ ตามประทีป	
๑๒. นายวีระศักดิ์ พุทธะกุล	
๑๓. นางศิรินา ปวโรฬารวิทยา	
๑๔. รองศาสตราจารย์ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร	
๑๕. นายสถิตย์ ลิ้มพงศ์พันธุ์	
๑๖. นายสมชาย เสียงหลาย	
๑๗. นายสมเดช นิลพันธุ์	

- ๑๘. นายสวัสดิ์ สมักรพงศ์
- ๑๙. นายอภิชาติ ไตติลภเวชช์

๑.๒ คณะกรรมการ ได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการการอุดมศึกษา คำสั่งที่ อ.๘/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๔ ประกอบด้วย

๑. รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ	ประธานคณะกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเดช นิลพันธ์ุ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายชาญวิทย์ ผลชีวิน	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายสมชาย เสียงหลาย	
๕. ศาสตราจารย์จันทวีร์ คล้ายสังข์	
๖. นายปวีณ นราเมธกุล	
๗. นายพรชัย มงคลวนิช	
๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลินดา เกณฑ์มา	
๙. รองศาสตราจารย์สมหมาย ผิวสอาด	
๑๐. นางอภิญญา หทัยธรรม	
๑๑. นายอรรถพล สังขวาสี	
๑๒. รองศาสตราจารย์ศรีจิตรา เจริญลาภนพรัตน์	เลขานุการและอนุกรรมการ
๑๓. นายชุมพล พรประภา	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๔. ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๕. ศาสตราจารย์ศุภชัย ปทุมนากุล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๖. รองศาสตราจารย์ธีรศักดิ์ อุปไมยอติชัย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๗. นางสาวนวลวรรณ ชะอุ่ม	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๘. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงศธร โขสิตธรรม	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๑๙. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สันติกร ภมรปฐมกุล	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ
๒๐. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธัชกร วงษ์คำชัย	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

บุคคลได้รับมอบหมายภารกิจให้ปฏิบัติงานในคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๒๑. ศาสตราจารย์สุรินทร์ คำฝอย	ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการ
๒๒. นางสาวเสขิต ทิชะวานิชย์	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๒๓. นางเกศินี ไกรครุฑรี	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๔. นางสาวดารณี อรุณวารากรณ์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๕. นางสาวนริศรา อินทะสิริ	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๖. ศาสตราจารย์นันทริกา ชันชื่อ	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๗. นายมงคล สาริสุต	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๘. รองศาสตราจารย์วิมลัญญา แสงสุข	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๒๙. รองศาสตราจารย์สายสุนีย์ พุทธาคุณเจริญ	เลขานุการประจำคณะกรรมการ

โดยให้คณะอนุกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

๑. พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับด้านการอุดมศึกษา และสภาพปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาผลกระทบที่อาจเกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อจัดทำข้อเสนอปรับปรุงกฎหมายให้สามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. พิจารณาศึกษาสภาพปัญหา และติดตามการดำเนินการด้านการพัฒนา และการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินด้านการอุดมศึกษาของประเทศ ให้มีประสิทธิภาพในทุกมิติ โดยให้ความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยเสนอประธานคณะกรรมการผ่านเลขาธิการคณะกรรมการเพื่อพิจารณามอบหมายให้คณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเพื่อไปดำเนินการ รวมทั้งพิจารณาศึกษาและเสนอแนะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปด้านการอุดมศึกษา และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับภารกิจด้านการอุดมศึกษา

๓. พิจารณาศึกษาการดำเนินงานของหน่วยงานด้านอุดมศึกษาของประเทศ สถาบันการอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งหมายให้สามารถจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาคนในทุกช่วงวัย มีทักษะในการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีคุณธรรมและจริยธรรมในการประกอบอาชีพและวิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรด้านการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของประเทศในมิติต่าง ๆ และเกิดการปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอน และการประเมินผลสัมฤทธิ์การจัดการศึกษาที่เป็นสากลและยังคงเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ และวัฒนธรรมความเป็นไทย รวมถึงการส่งเสริมให้มีระบบธรรมาภิบาลที่ดี

๔. ประสานการดำเนินงานร่วมกับคณะอนุกรรมการอื่นในคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อบูรณาการภารกิจให้สอดคล้องกับเป้าหมายและเป็นเอกภาพ รวมถึงจัดการประชุม กิจกรรม หรือโครงการที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกับภารกิจของคณะกรรมการการอุดมศึกษา กับคณะอนุกรรมการอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ อย่างรอบด้าน

๕. จัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษา ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาดำเนินการเสนอต่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบเพื่อส่งไปยังคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖. ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๒. วิธีการพิจารณาศึกษา

๒.๑ การประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน ๔ ครั้ง ดังนี้

คณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้มีการประชุม จำนวน ๔ ครั้ง ดังนี้

๑.๑) ในคราวการประชุมครั้งที่ ๓๕ (๗/๒๕๖๔) ในวันพฤหัสบดีที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ พิจารณาข้อมูลแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย และความสอดคล้องกับระเบียบวิธีการในการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก (THE World University Rankings 2022) โดย Times Higher Education (THE)

๑.๒) ในคราวการประชุมครั้งที่ ๔ (๔/๒๕๖๕) ในวันพุธที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๕ พิจารณาแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยและความสอดคล้องกับระเบียบวิธีการในการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก (THE World University Ranking 2022)

๑.๓) ในคราวการประชุมครั้งที่ ๙ (๙/๒๕๖๕) ในวันพุธที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๕ พิจารณาการจัดกลุ่มสถาบันการอุดมศึกษา ตามมาตรา ๒๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ ในกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชน กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา และกลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ ตลอดจนกลุ่มอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (หากมี)

๑.๔) ในคราวการประชุมครั้งที่ ๑๕ (๑๕/๒๕๖๕) ในวันพุธที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ พิจารณาการจัดกลุ่มสถาบันการอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ ครั้งที่ ๓ ในกลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม และกลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา

๒.๒ การเชิญหน่วยงานมาให้ข้อมูลและข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณา ดังนี้

คณะอนุกรรมการการอุดมศึกษาในคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา ได้เชิญผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐมาให้ข้อมูลและข้อคิดเห็น ดังนี้

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

๑. ศาสตราจารย์พีระพงศ์ ทีฆสกุล ประธานอนุกรรมการด้านการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย ประธานคณะกรรมการกลุ่ม area base

๒. ศาสตราจารย์ศันสนีย์ ไชยโรจน์ อนุกรรมการด้านการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย และประธานคณะกรรมการกลั่นกรองการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม

๓. รองศาสตราจารย์ปณชิต ทิพากร อนุกรรมการด้านการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย ประธานคณะกรรมการกลุ่ม professional

๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มารุต ตั้งวัฒนาชูลีพร คณบดีคณะสหเวชศาสตร์ คณะทำงานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลการยกระดับ

๕. นายพันธุ์เพิ่มศักดิ์ อารุณี ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนาทรัพยากรบุคคล หัวหน้ากลุ่มภารกิจบริหารยุทธศาสตร์

๖. นางสาววารภรณ์ รุ่งตระกูล	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนา กำลังคน
๗. นางสาวอรชร เสาวเวียง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๘. นางสาวพีพรรณ แสงกระจ่าง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๙. นายกิตติพันธ์ ลุประสงค์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

๒.๓ การจัดสัมมนา เรื่องการจัดทำงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไทยสู่เวทีโลก

คณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ตระหนักและเห็นถึงความสำคัญของการจัดอันดับมหาวิทยาลัยของประเทศไทยในการพัฒนาระบบการอุดมศึกษา ดังนั้น คณะกรรมการจึงได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการการอุดมศึกษาร่วมกับที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดสัมมนาเรื่อง “การจัดทำงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไทยสู่เวทีโลก” ขึ้น เพื่อให้เกิดการปฏิรูประบบอุดมศึกษา ทั้งการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การพัฒนาทักษะอาจารย์ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเรียนการสอนในศตวรรษที่ ๒๑ ในวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๕ ณ ห้องแกรนด์นันทาบอลรูม ชั้น ๒ โรงแรมเซ็นทารา ริเวอร์ไซด์ ถนนเชียงใหม่ – ลำพูน จังหวัดเชียงใหม่

๓. ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมการพิจารณาขอรายงานผลการพิจารณาศึกษาเรื่อง การนำการจัดอันดับมหาวิทยาลัยมาพัฒนาการศึกษาและมหาวิทยาลัยไทย โดยคณะกรรมการได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการการอุดมศึกษา ดำเนินการพิจารณาศึกษากรณีดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการได้พิจารณารายงานของคณะอนุกรรมการด้วยความละเอียดรอบคอบแล้ว และได้มีมติให้ความเห็นชอบกับรายงานดังกล่าว โดยถือเป็นรายงานพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ

จากการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการจึงขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ โดยมีรายละเอียดตามรายงานท้ายนี้ ทั้งนี้ เพื่อให้วุฒิสภาได้พิจารณาหาเหตุผลสภาให้ความเห็นชอบด้วยกับผลการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมการ ขอให้โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาและดำเนินการตามแต่จะเห็นสมควรต่อไป ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนสืบไป

(นายธานี สุโชตายน)

เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา

บทสรุปผู้บริหาร

คณะกรรมการธิการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดอันดับมหาวิทยาลัย จึงได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการการอุดมศึกษา พิจารณาศึกษาเรื่อง การนำการจัดอันดับมหาวิทยาลัยมาพัฒนาการศึกษาและมหาวิทยาลัยไทย เพื่อให้เกิดการปฏิรูประบบอุดมศึกษา ทั้งการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การพัฒนาทักษะอาจารย์ ในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไทยสู่เวทีโลก และการจัดอันดับมหาวิทยาลัยไทยเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับระเบียบและวิธีการในการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาอันจะทำให้มหาวิทยาลัยไทยสามารถตอบสนองต่อการเรียนการสอนในศตวรรษที่ ๒๑

ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยในไทยให้ความสำคัญกับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น จะเห็นได้จากการประกาศผลการจัดอันดับที่มีมหาวิทยาลัยไทยติดอันดับมากขึ้น ส่วนหนึ่งก็มาจากส่งข้อมูลของมหาวิทยาลัยเพื่อเข้าร่วมการจัดอันดับเพิ่มขึ้นและทุกครั้งที่มีการประกาศผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ มักจะเลือกผลการจัดอันดับจากหมวดหมู่หรือจากหน่วยงานที่ได้รับการจัดอันดับดี นำไปใช้รายงานหรือประชาสัมพันธ์ว่ามหาวิทยาลัยประสบความสำเร็จในด้านใดบ้าง คำถาม คือ ผลการจัดอันดับสามารถบอกความสำเร็จและวัดการพัฒนาของมหาวิทยาลัยได้จริงหรือไม่ เมื่อได้ลองศึกษา เปรียบเทียบพบว่าการจัดอันดับไม่สามารถเป็นตัวชี้วัดที่ดีในการวัดความสำเร็จหรือวัดการพัฒนาของมหาวิทยาลัยได้ เนื่องจากเห็นว่าเกณฑ์การคิดคะแนนบางเกณฑ์ไม่สมเหตุสมผลและการพัฒนาในบางด้านของมหาวิทยาลัยมีประโยชน์ต่อผู้เรียน แต่การพัฒนานั้นไม่ได้อยู่ในเกณฑ์การคิดคะแนนของการจัดอันดับ เมื่อเห็นดังนี้แล้วจะสามารถนำการจัดอันดับมหาวิทยาลัยมาพัฒนามหาวิทยาลัยด้านใดได้บ้าง

ผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีที่มาจากระเบียบวิธีการคิดคะแนนที่แตกต่างกัน ซึ่งหน่วยงานจัดอันดับแต่ละแห่งให้ความสำคัญกับแต่ละหมวดหมู่ที่แตกต่างกัน เช่น บางหน่วยงานให้ความสำคัญกับงานวิจัย ก็จะทำให้น้ำหนักกับเรื่องการอ้างอิง (Citation) ซึ่งข้อเสนอแนะในการนำการจัดอันดับมาใช้พัฒนามหาวิทยาลัย คือ การเลือกแนวคิดการจัดอันดับที่เห็นว่าเป็นประโยชน์และครอบคลุมการพัฒนาของมหาวิทยาลัยตัวเอง ในที่นี้ มีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะให้ใช้แนวคิดของ U - Multirank เพราะเป็นการมองมหาวิทยาลัยในหลายมิติ ในส่วนของเกณฑ์หรือตัวชี้วัดในการประเมินนั้น ขอเสนอให้พิจารณาตัวอย่างเกณฑ์จากหน่วยงานที่จัดอันดับหลายหน่วยงานประกอบกัน แล้วเลือกใช้เกณฑ์หรือตัวชี้วัดที่เห็นว่าเหมาะสม รวมทั้ง ยังมีข้อเสนอแนะให้มหาวิทยาลัยคิดเกณฑ์ที่คิดว่าเหมาะสมใช้ร่วมในการประเมินได้

การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ เพื่อเป็นเครื่องมือเชิงระบบของรัฐ ในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

การพัฒนามหาวิทยาลัยนั้น ควรเน้นการพัฒนาคน เพื่อให้คนพัฒนาชาติและยึดประโยชน์ต่อประเทศเป็นหลัก แต่ละมหาวิทยาลัยควรมองการจัดอันดับมหาวิทยาลัยเป็นเพียงเครื่องมือหนึ่งในการพัฒนาซึ่งการพัฒนามหาวิทยาลัยนั้นยังมีอีกหลายมิติที่ไม่ได้สะท้อนในการจัดอันดับ

คณะกรรมการมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑) การวัดผลการพัฒนามหาวิทยาลัย ควรใช้วิธีการประเมินแบบ U - Multirank คือ มีการแบ่งหมวดหมู่การประเมิน แล้วมีเกณฑ์ให้กับแต่ละตัวชี้วัด โดยมหาวิทยาลัยสามารถดูหมวดหมู่ของหน่วยงานที่จัดอันดับเป็นตัวอย่าง เช่น หมวดหมู่ด้าน Teaching, Research ฯลฯ แล้วอาจจะเพิ่มหมวดหมู่ที่มหาวิทยาลัยให้ความสนใจ เช่น หมวดหมู่การพัฒนาด้านสังคม ฯลฯ ในที่นี้ สมมติให้มหาวิทยาลัย เลือกหมวดหมู่เป็น Education Academic Industry และ Social โดยแต่ละด้านมีความหมายดังนี้ Education เกี่ยวกับการเรียนการสอน, Academic เกี่ยวกับการวิจัย Industry เกี่ยวกับการติดต่อกับภาคอุตสาหกรรม และ Social เกี่ยวกับด้านสังคม

๒) เมื่อมหาวิทยาลัยมีหมวดหมู่ที่ต้องการพัฒนาแล้ว ต่อไปก็ต้องมีเป้าหมายและตัวชี้วัดในแต่ละด้าน โดยมหาวิทยาลัยสามารถดูเกณฑ์ หรือตัวชี้วัดจากหน่วยงานจัดอันดับจากหลายหน่วยงานประกอบกันได้ รวมทั้งตั้งตัวชี้วัดหรือเกณฑ์ที่คิดว่าเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเพิ่มเติมได้เอง เช่น

หมวดหมู่ Education	เกณฑ์จากหน่วยงาน
Learning Environment	QS Stars
Lifelong learning measures	THE impact Rankings
(ตัวชี้วัดอื่นๆที่มหาวิทยาลัยกำหนด)....	....

หมวดหมู่ Academic	เกณฑ์จากหน่วยงาน
Citation per faculty	QS World
Research and academic development	QS Stars
(ตัวชี้วัดอื่นๆที่มหาวิทยาลัยกำหนด)....	....

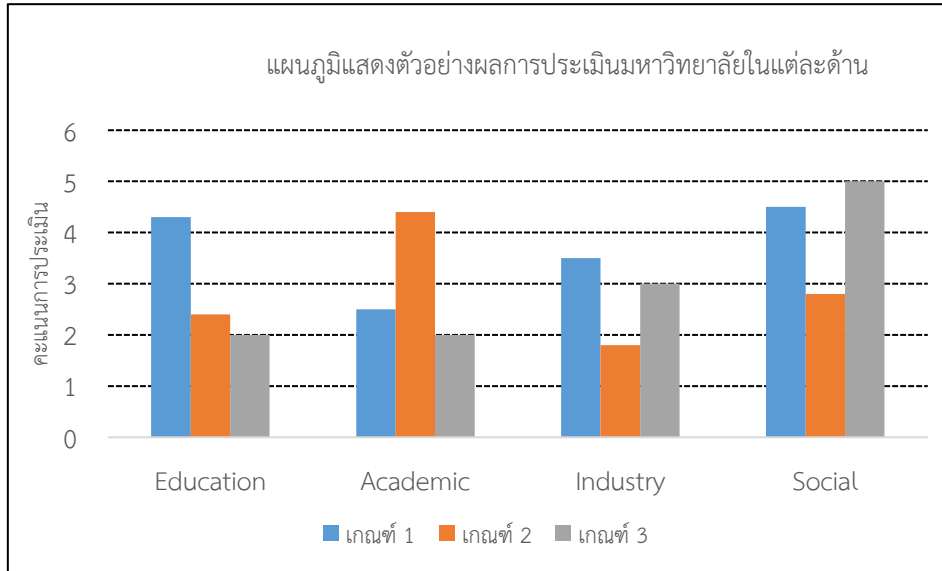
หมวดหมู่ Industry	เกณฑ์จากหน่วยงาน
Industry income	THE World
(ตัวชี้วัดอื่นๆที่มหาวิทยาลัยกำหนด)....	....

หมวดหมู่ Social	เกณฑ์จากหน่วยงาน
Education outreach activities beyond campus	THE impact Rankings
Greenhouse gas emission reduction program	UI GreenMetric
(ตัวชี้วัดอื่นๆที่มหาวิทยาลัยกำหนด)....	....

ตาราง ตัวอย่างแสดงการเลือกเกณฑ์เพื่อใช้ในการพัฒนามหาวิทยาลัย จากหน่วยงานจัดอันดับต่าง ๆ

จะเห็นว่า สามารถสร้างแนวทางพัฒนามหาวิทยาลัย โดยนำแนวคิด หรือเกณฑ์ของหน่วยงานการจัดอันดับหลายหน่วยงานมาประยุกต์ใช้ได้ ซึ่งแนวทางที่สร้างขึ้นเองนั้น มหาวิทยาลัยสามารถเลือกใช้แนวคิด หรือเกณฑ์ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์หลักของมหาวิทยาลัยได้ตรงกว่าเกณฑ์

ของหน่วยงานจัดอันดับหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ตัวอย่างเช่น มหาวิทยาลัย A เป็นมหาวิทยาลัยที่ก่อตั้งเพื่อพัฒนาชุมชน เป้าหมายของมหาวิทยาลัย คือการช่วยเหลือชุมชนโดยรอบ ไม่ได้เน้นความเป็นนานาชาติ ซึ่งหากเอาเกณฑ์ของหน่วยงานจัดอันดับทั่วไปมาประเมิน มหาวิทยาลัย A ก็จะได้คะแนนส่วนความเป็นนานาชาติน้อย ซึ่งมีผลต่อการจัดอันดับ ทั้ง ๆ ที่มหาวิทยาลัย A ไม่ได้ให้ความสำคัญกับด้านนี้เลย

แผนภูมิ แสดงตัวอย่างผลการประเมินมหาวิทยาลัย A

จากข้อเสนอแนะข้างต้น จะเห็นว่าคณะอนุกรรมการเลือกใช้นวัตกรรมแนวคิด เกณฑ์และตัวชี้วัดของการจัดอันดับมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนามหาวิทยาลัย รวมทั้งการวัดการพัฒนา ทำให้ความเห็นว่าควรจะยึดเทียบกับประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก เช่น ตอนนี้ประเทศต้องการนักโปรแกรมเมอร์เพื่อพัฒนาแอปพลิเคชัน มหาวิทยาลัยก็อาจจะตั้งเป้าหมายในการผลิตนักศึกษาในด้านนี้มากขึ้น หรือ ตั้งเป้าหมายอบรมด้านโปรแกรมเมอร์ระดับสูง ให้กับผู้มีพื้นฐานอยู่แล้ว เป็นต้น เป็นการเน้นการพัฒนาคน เพื่อให้คนพัฒนาชาติ

๓) การจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก (World University Rankings) ถือเป็นภาพสะท้อนต่อภาพรวมของมหาวิทยาลัย รวมถึงระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ ดังนั้น มหาวิทยาลัยไทยควรปรับตัวให้มีภาพลักษณ์ที่มีความเป็นนานาชาติและความเป็นสากลจะทำให้เกิดการยอมรับมากขึ้น นอกจากนี้ ควรมีอิสระในการดำเนินการตามภารกิจของกลุ่มมหาวิทยาลัยอย่างเต็มที่ และควรเลือกใช้หลักเกณฑ์ในบางอย่างมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและบทบาทหรือภารกิจของแต่ละมหาวิทยาลัย รวมถึงพิจารณาถึงสัดส่วนของน้ำหนักในแต่ละเกณฑ์ด้วย

๔) ควรมีการนำผลการจัดอันดับมาวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงจุดอ่อนจุดแข็งในแต่ละหลักเกณฑ์ และกำหนดวิธีการหรือระยะเวลาในการแก้ไขปัญหาตามหลักเกณฑ์ นอกจากนั้น ควรตั้งเป้าหมายระยะสั้นในการแข่งขันกับกลุ่มมหาวิทยาลัยในภูมิภาคเอเชียหรือเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) เป็นอันดับแรก และพัฒนาต่อยอดไปสู่การแข่งขันในระดับโลกต่อไปในระยะยาว อีกทั้ง ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้มีการผลักดันเชิงบวกต่อการจัดอันดับมหาวิทยาลัยด้วย

๕) การจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก (World University Rankings) มีวัตถุประสงค์เพื่อการยกระดับคุณภาพทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศ อย่างไรก็ตาม ควรมีการจัดอันดับการแข่งขันภายในประเทศด้วย โดยอาจใช้ตัวชี้วัดมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับพันธกิจในการสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อประเทศชาติ ทั้งในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ การลดความเหลื่อมล้ำ การวิจัย การบริการวิชาการ ซึ่งมหาวิทยาลัยทุกกลุ่มสามารถใช้ตัวชี้วัดนี้ในการแข่งขันได้และเป็นทิศทางในการพัฒนามหาวิทยาลัยต่อไปในระดับสากล รวมถึงเป็นผลลัพธ์ประการหนึ่งของการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) ดังนั้น กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในฐานะผู้รับผิดชอบควรมีการเพิ่มเติมข้อมูลที่แสดงถึงความชัดเจนและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งในด้านนโยบายแนวทางการขับเคลื่อน ทั้งเชิงกลุ่ม เชิงเป้าหมาย ทั้งระยะสั้น ระยะยาว และด้านการสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศและการผลิตกำลังคน

๖) การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ควรตอบโจทย์ในการแก้ปัญหาของประเทศชาติในด้านต่าง ๆ และมหาวิทยาลัยที่เข้าสู่อันดับในแต่ละกลุ่ม ควรเลือกเฉพาะบางสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยมากกว่าการจัดกลุ่มให้ทั้งหมดมหาวิทยาลัย ซึ่งจะเป็ประโยชน์ทั้งในแง่ความเชี่ยวชาญและความหลากหลาย

๗) ควรผลักดันการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญตามมาตรา ๔๕ (๓) ประกอบมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาลดอุปสรรคด้านงบประมาณ รวมถึงช่วยทำให้บรรลุผลในการดำเนินงานตามแผนและเป้าหมายให้สะดวกขึ้นตามภารกิจ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือทางการเงินที่มีความคล่องตัวในการสนับสนุนและกำกับดูแลให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถขับเคลื่อนและปรับปรุงองค์ประกอบสำคัญ อาทิ พันธกิจและยุทธศาสตร์ ธรรมาภิบาล การบริหารจัดการ โครงสร้างและการดำเนินงาน การพัฒนาบุคลากร คุณภาพหลักสูตร และมาตรฐานการอุดมศึกษาเป็นต้น ให้เป็นไปตามทิศทางของประเภทสถาบันอุดมศึกษา และนำไปสู่ความเป็นเลิศของแต่ละสถาบัน และใช้เป็นเครื่องมือส่งเสริมการผลิตและพัฒนาากำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ

๘) การผลักดันระบบคลังหน่วยกิตระดับอุดมศึกษา (Credit Bank) ซึ่งเป็นระบบและกลไกในการเทียบโอนความรู้ความสามารถและหรือสมรรถนะที่ได้จากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และจากประสบการณ์บุคคล มาเก็บสะสมไว้ในคลังหน่วยกิตของสถาบันอุดมศึกษา โดยผ่านระบบทะเบียนสะสมหน่วยกิตสำหรับผู้เรียนที่เข้าศึกษารายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรฝึกอบรม หรือหลักสูตรระยะยาวในระดับอนุปริญญาหรือปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาที่จัดไว้สำหรับการจัดการศึกษา และที่ได้จากการเทียบโอนในระบบคลังหน่วยกิต โดยจัดให้มีหลักฐานการสะสมหน่วยกิต อาทิ สมุดสะสมหน่วยกิต แฟ้มสะสมงานแบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ และฝากในคลังหน่วยกิตของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อวัตถุประสงค์ที่สำคัญ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยไม่กำหนดอายุ เชื่อมโยง ทั้งการศึกษา ในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสะสมผลการเรียนและผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และจากประสบการณ์บุคคลไว้ในคลังหน่วยกิต

(๕)

คณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา คาดหวังว่า ผลการพิจารณาศึกษานี้จะสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ตามสมควรและเป็นแนวทางในการจัดอันดับ มหาวิทยาลัยอันจะทำให้เกิดการพัฒนากการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ อย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป

*****

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	(๑)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญ.....	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์.....	๓
๑.๓ ขอบเขตของการพิจารณาศึกษา.....	๓
๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๓
๑.๕ ประโยชน์ต่อการสนับสนุนแผนยุทธศาสตร์ชาติ.....	๓
บทที่ ๒ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดอันดับมหาวิทยาลัย.....	๕
๒.๑ Quacquarelli Symonds (QS).....	๕
๒.๑.๑ หมวดหมู่การจัดอันดับของ QS.....	๕
๒.๑.๒ ระเบียบวิธีในการใช้ในการจัดอันดับ/ประเมิน.....	๖
๒.๑.๓ ผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยไทยใน QS.....	๗
๒.๒ Times Higher Education (THE).....	๘
๒.๒.๑ หมวดหมู่การจัดอันดับของ THE.....	๘
๒.๒.๒ ระเบียบวิธีในการใช้ในการจัดอันดับ.....	๑๐
๒.๒.๓ ผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยไทย.....	๑๑
๒.๓ U – Multirank.....	๑๓
๒.๓.๑ ระเบียบวิธีในการใช้ในการจัดอันดับ.....	๑๓
๒.๓.๒ ผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยไทยใน U - Multirank.....	๑๔
๒.๔ UI GreenMetric.....	๑๕
๒.๔.๑ หมวดหมู่การจัดอันดับของ UI GreenMetric.....	๑๕
๒.๔.๒ ระเบียบวิธีในการใช้ในการจัดอันดับ.....	๑๕
๒.๔.๓ ผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยไทยใน UI GreenMetric.....	๑๖
๒.๕ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา.....	๑๖
๒.๕.๑ พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒.....	๑๖
๒.๕.๒ กฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔.....	๑๗
บทที่ ๓ วิธีการพิจารณาศึกษาการนำการจัดอันดับมหาวิทยาลัยมาพัฒนาการศึกษา และมหาวิทยาลัยไทย.....	๒๑
๓.๑ การตั้งคณะอนุกรรมการการอุดมศึกษา.....	๒๑
๓.๒ การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๒๓
๓.๒.๑ การประชุมคณะอนุกรรมการการอุดมศึกษา.....	๒๓
๓.๒.๒ การเชิญผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนมาให้ข้อมูล.....	๒๓
๓.๓ การจัดสัมมนา.....	๒๔

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๔ วิเคราะห์การจัดอันดับมหาวิทยาลัยไทย.....	๒๙
๔.๑ การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา.....	๒๙
๔.๒ การจัดอันดับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย.....	๓๑
บทที่ ๕ บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	๓๕
๕.๑ บทสรุป.....	๓๕
๕.๒ ข้อเสนอแนะ.....	๓๖
บรรณานุกรม.....	๔๑
ภาคผนวก.....	๔๓
ภาคผนวก ก รายงานการสัมมนา.....	๔๕

บทที่ ๑ บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญ

การจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลกเป็นการจัดอันดับมหาวิทยาลัยจากทั่วโลกโดยใช้เกณฑ์การประเมินที่ตั้งขึ้นมาโดยองค์กรชั้นนำระดับโลกด้านการศึกษา โดยจะเรียงลำดับจากลำดับที่ดีที่สุดซึ่งโดยทั่วไปแล้ว มหาวิทยาลัยที่ได้คะแนนสูงสุด ๑๐๐ คะแนนเต็ม ส่วนมหาวิทยาลัยที่ได้ลำดับต่ำกว่า จะได้รับการจัดอันดับว่าอยู่ใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยที่ได้รับคะแนนสูงสุด ทั้งนี้ พบว่าหลักการสำคัญในการพิจารณาอันดับมหาวิทยาลัยโลกนั้นมุ่งเน้นงานวิจัยเป็นหลักมากกว่าคุณภาพการสอน การที่มหาวิทยาลัยได้รับการจัดอันดับเป็นการบ่งบอกถึงคุณภาพ ภาพลักษณ์ ชื่อเสียงและผลงานของมหาวิทยาลัยที่ได้ดำเนินงานมาในแต่ละปี แม้บางมหาวิทยาลัยไม่ต้องการหรือไม่เห็นด้วยกับการจัดอันดับก็ไม่อาจจะหลีกเลี่ยงการจัดอันดับมหาวิทยาลัยได้เพราะมีความเกี่ยวข้องกับงบประมาณที่มหาวิทยาลัยจะได้รับจากแหล่งทุนทั้งจากรัฐบาลและแหล่งทุนภายนอก ผู้ใช้บริการจากสถาบันการศึกษาเอง เช่น นักศึกษา ผู้ปกครอง หรือกลุ่มธุรกิจนายจ้าง ต้องการจะทราบว่ามหาวิทยาลัยใดเป็นมหาวิทยาลัยที่ดีกว่าเพื่อใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือก มหาวิทยาลัยหรือเลือกบุคลากรมาทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคที่มหาวิทยาลัยมีการแข่งขันกันสูง และ ข้อมูลข่าวสารสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ในกระแสโลกาภิวัตน์ ดังนั้น การจัดอันดับมหาวิทยาลัยจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อยืนยัน ถึงความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติของมหาวิทยาลัย และเป็นสิ่งบ่งบอกถึงคุณภาพมาตรฐาน การศึกษาในแต่ละประเทศ ทั้งในด้านความเป็นเลิศทางวิชาการ มาตรฐานของอาจารย์ คุณภาพของนักศึกษาที่จบออกมาในแต่ละปี ซึ่งการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในปัจจุบันมีการจัดอันดับจากหลายหน่วยงาน แต่หน่วยงานที่มีชื่อเสียง และได้รับการกล่าวถึงอยู่เป็นประจำคือ QS และ THE ซึ่งมหาวิทยาลัยของไทย ที่ได้รับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก หรือเอเชีย เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งการได้รับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยไม่ว่าจากหน่วยงานใด ก็เป็นประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยให้กับนักเรียน นักศึกษาทั่วโลกที่สนใจ และทางมหาวิทยาลัยยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนามหาวิทยาลัยได้อีกทางหนึ่ง

บทบาทของมหาวิทยาลัย ส่วนหนึ่ง คือการผลิตบัณฑิต และ การวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยทุกแห่ง ก็ต้องปรับตัวและพัฒนาการเรียนการสอน ให้ทันต่อความต้องการของประเทศหรือของโลก ซึ่งมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งต้องมีการวางแผนพัฒนามหาวิทยาลัย มีการตั้งตัวชี้วัดเพื่อใช้ในการขับเคลื่อน คำถามคือ หากการจัดอันดับมหาวิทยาลัย สามารถบอกได้ว่า มหาวิทยาลัยใดดีกว่ามหาวิทยาลัยใด เราจะสามารถนำวิธีการคิดคะแนนของการจัดอันดับ มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนามหาวิทยาลัยได้หรือไม่

ทั้งนี้ การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ตามกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ ออกตามความในมาตรา ๒๔ วรรคสามแห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดให้การจัดสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลุ่ม ได้แก่ ๑) กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก ๒) กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม ๓) กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น ๔) กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา ๕) กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ และ ๖) กลุ่มอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด รวมถึงการกำหนดมาตรการส่งเสริม สนับสนุน ประเมินคุณภาพ กำกับดูแล และจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับการจัดกลุ่มดังกล่าว เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงเพื่อให้การพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ รวมทั้งการพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง และเป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาไทยปฏิวัติหลักการคิด ปรับเปลี่ยนและทบทวนยุทธศาสตร์ ปรับปรุงรูปแบบและแนวทางการบริหารในองค์กรโดยเมื่อได้มีการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา และได้ใช้กลไกการสนับสนุนการดำเนินการพลิกโฉมอุดมศึกษา (Reinventing University) ทำให้เกิดการปฏิรูประบบอุดมศึกษา ทั้งการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การพัฒนาทักษะอาจารย์ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเรียนในศตวรรษที่ ๒๑ โดยมหาวิทยาลัยจะได้ใช้ความรู้ ความสามารถและศักยภาพอย่างมีประสิทธิภาพ ตามกลุ่มยุทธศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยมีความถนัดและเชี่ยวชาญ ผลักดันให้เกิดการแข่งขันระหว่างมหาวิทยาลัยและยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศ โดยอาศัยเครื่องมือเชิงระบบเพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวแล้ว ซึ่งจุดมุ่งหมายของการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในปี พ.ศ. ๒๕๗๙ คือการที่สถาบันอุดมศึกษามีจุดยืนตามกลุ่มที่ชัดเจนที่จะพัฒนาตนเอง และมีความพร้อมในเชิงกลยุทธ์ที่จะผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสูง อีกทั้งสามารถสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่นำไปสู่การใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ โดยแผนอุดมศึกษาระยะยาว ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ได้กำหนดการวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงเป็นการจัดระบบอุดมศึกษาใหม่โดยเน้นบทบาทภาคีรัฐทำหน้าที่กำกับดูแลระบบอุดมศึกษา (Regulators) ซึ่งจะต้องแสดงบทบาทผู้นำการเปลี่ยนแปลง ส่วนสถาบันอุดมศึกษาคือผู้ที่ต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยอิสระและเสรีภาพทางวิชาการ ให้เกิดผลผลิตตามคุณภาพมาตรฐานที่กำหนด

ด้วยคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ตระหนักยิ่งว่า กรรมการการนั้น เป็นกลไกหลักของวุฒิสภาและระบบรัฐสภาโดยรวมในการตรากฎหมาย และการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน เป็นขั้นตอนสำคัญที่วุฒิสภาจะกลั่นกรองร่างพระราชบัญญัติโดยละเอียดและรอบคอบ ก่อนตราเป็นกฎหมายของแผ่นดิน และเป็นเครื่องมืออย่างดีที่วุฒิสภาจะกำกับดูแลการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล ดังนั้นคุณภาพและความรอบรู้ครอบคลุม จึงเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิบัติภารกิจดังกล่าว

ในการนี้ คณะกรรมการการได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการการอุดมศึกษา พิจารณาศึกษาเรื่อง “การนำการจัดอันดับมหาวิทยาลัยมาพัฒนาการศึกษาและมหาวิทยาลัยไทย” โดยได้ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการคิดคะแนนของหน่วยงานการจัดอันดับมหาวิทยาลัยที่ได้รับการกล่าวถึงอยู่เป็นประจำ คือ QS, THE, U - Multirank และ UI - GreenMetric พร้อมทั้งวิเคราะห์วิธีการคิดคะแนน เพื่อดูว่ามีวิธีการคิด หรือตัวชี้วัดใด ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนามหาวิทยาลัยได้

๑.๒ วัตถุประสงค์

ในการพิจารณาศึกษารั้งนี้ มีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญ ดังนี้

- ๑.๒.๑ เพื่อศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับระเบียบและวิธีการในการจัดอันดับ
- ๑.๒.๒ เพื่อศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย
- ๑.๒.๓ เพื่อศึกษาหาแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยที่สอดคล้องกับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ

๑.๓ ขอบเขตของการพิจารณาศึกษา

คณะอนุกรรมการการอุดมศึกษา ได้พิจารณาจากการศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร หนังสือ งานวิจัย บทความ การสืบค้นทางอิเล็กทรอนิกส์ เอกสารรายงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อเท็จจริงที่ได้รับจากการชี้แจงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑.๔.๑ ทำให้ทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดอันดับมหาวิทยาลัย เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับระเบียบและวิธีการในการจัดอันดับมหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาในการตอบโจทย์ของประเทศ
- ๑.๔.๒ ทำให้ทราบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย เพื่อเสนอแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน
- ๑.๔.๓ ทำให้ทราบแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยที่สอดคล้องกับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ
- ๑.๔.๔ เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อเสนอรายงานต่อที่ประชุมวุฒิสภาต่อไป

๑.๕ ประโยชน์ต่อการสนับสนุนแผนยุทธศาสตร์ชาติ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ตีรอบด้าน และมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักชาติ ศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ ๓ และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการ เกษตรกรยุคใหม่ และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง

หน้าว่าง

บทที่ ๒

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดอันดับมหาวิทยาลัย

ในแต่ละปีมหาวิทยาลัยไทย มีการเข้าร่วมการจัดอันดับมหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งก็มาจากการสนับสนุนจากหน่วยงานของภาครัฐ มหาวิทยาลัยสามารถเข้าร่วมได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย รวมทั้งเมื่อเข้าร่วมแล้ว ยังสามารถนำผลการจัดอันดับใช้ในการประชาสัมพันธ์ให้กับมหาวิทยาลัยได้อีกด้วย

ปัจจุบันหน่วยงานที่ทำการจัดอันดับมหาวิทยาลัย มีหลายหน่วยงาน ซึ่งแต่ละหน่วยงานก็จะมีวิธีการคิด การจัดหมวดหมู่ที่ต่างกัน ซึ่งในรายงานฉบับนี้จะกล่าวถึงข้อมูลโดยสังเขป ของการจัดหมวดหมู่ ระเบียบวิธีในการใช้ในการจัดอันดับ และผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัย ของหน่วยงานที่ได้รับการกล่าวถึงและใช้อ้างอิงเป็นประจำ คือ QS THE U - Multirank และ UI GreenMetric

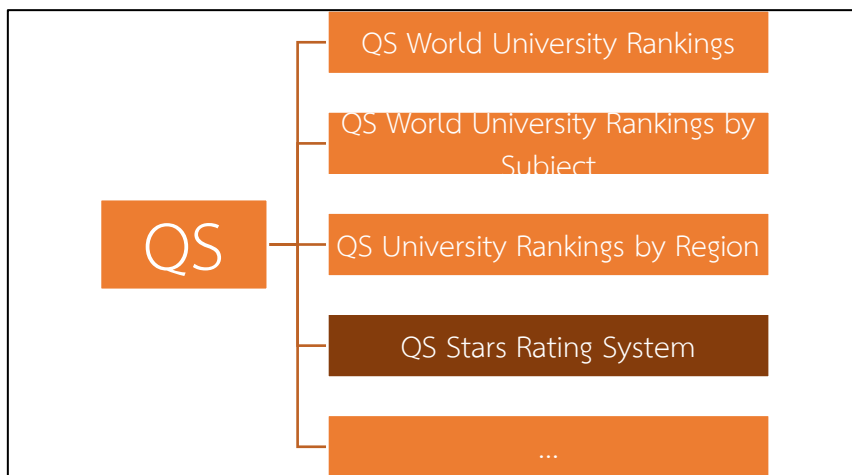
๒.๑ Quacquarelli Symonds (QS)

Quacquarelli Symonds (QS) เป็นบริษัทเอกชนทำธุรกิจในด้านการศึกษา ก่อตั้งใน พ.ศ. ๒๕๓๓ โดยบริษัทมีการให้ข้อมูลในด้านการศึกษารวมถึงจัดทำอันดับมหาวิทยาลัย

๒.๑.๑ หมวดหมู่การจัดอันดับของ QS

QS มีการจัดหมวดหมู่ในการจัดอันดับหลายหมวดหมู่ แต่หมวดหมู่ ที่มหาวิทยาลัยไทย มักจะนำไปใช้ประชาสัมพันธ์อยู่เป็นประจำ คือ QS World University Rankings : เป็นการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก โดยจะนำข้อมูลของมหาวิทยาลัยทั้งหมดที่ส่งข้อมูล มาทำการจัดอันดับ, QS World University Rankings by Subject : เป็นการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก โดยแยกเป็นหมวดหมู่รายวิชา, QS University Rankings by Region : เป็นการจัดอันดับมหาวิทยาลัย ตามภูมิภาค เช่น เอเชีย ฯลฯ ซึ่งการเข้าร่วมการจัดอันดับข้างต้นที่กล่าวมา ทางมหาวิทยาลัย สามารถเข้าร่วมได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

นอกจาก QS จะมีการจัดอันดับมหาวิทยาลัยแล้ว ยังมีหมวดหมู่ในการประเมินมหาวิทยาลัย แบบต้องเสียค่าใช้จ่ายอีกด้วย คือ QS Stars Rating System ซึ่งจะเป็นการประเมินมหาวิทยาลัย ตามเกณฑ์ที่ QS ตั้งไว้ ซึ่งผลการประเมินจะเป็นระดับ Stars ตามคะแนนที่มหาวิทยาลัยได้รับการประเมิน

รูปที่ ๒.๑ แสดงหมวดหมู่การจัดอันดับของ QS

๒.๑.๒ ระเบียบวิธีในการใช้ในการจัดอันดับ/ประเมิน

๒.๑.๒.๑ QS World University Rankings

ตัวชี้วัด	น้ำหนักคะแนน
Academic reputation	๔๐%
Employer reputation	๑๐%
Faculty/Student Ratio	๒๐%
Citations per faculty	๒๐%
International faculty ratio	๕%
International student ratio	๕%
รวม	๑๐๐%

ตารางที่ ๒.๑ แสดงตัวชี้วัดและน้ำหนักคะแนนของ QS World University Rankings

๒.๑.๒.๒ Asia University Rankings

ตัวชี้วัด	น้ำหนักคะแนน
Academic reputation	๓๐%
Employer reputation	๒๐%
Faculty/Student Ratio	๑๐%
International research network	๑๐%
Citations per paper	๑๐%
Papers per faculty	๕%
Staff with a PhD	๕%
Proportion of international faculty	๒.๕%
Proportion of international students	๒.๕%
Proportion of inbound exchange students	๒.๕%
Proportion of outbound exchange students	๒.๕%
รวม	๑๐๐%

ตารางที่ ๒.๒ แสดงตัวชี้วัดและน้ำหนักคะแนนของ QS Asia University Rankings

๒.๑.๒.๓ QS Stars Rating System

ตัวชี้วัด	
Core criteria	Teaching
	Employability
	Internationalization
	Research or Academic development
Learning environment	Facilities or online
Specialist criteria	Subject ranking or Program strength
Advanced criteria	<ul style="list-style-type: none"> - Arts & Culture - Innovation - Inclusiveness - Social responsibility

ตารางที่ ๒.๓ แสดงหมวดหมู่และหัวข้อประเมินของ QS Stars Rating System

๒.๑.๓ ผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยไทยใน QS

๒.๑.๓.๑ QS World University Rankings

มหาวิทยาลัย	๒๐๑๙	๒๐๒๐	๒๐๒๑	๒๐๒๒
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๗๑	๒๔๗	๒๐๘	๒๑๕
มหาวิทยาลัยมหิดล	๓๘๐	๓๑๔	๒๕๒	๒๕๕
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๖๐๑-๖๕๐	๖๐๑-๖๕๐	๕๖๑-๕๗๐	๖๐๑-๖๕๐
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๖๕๑-๗๐๐	๖๐๑-๖๕๐	๖๐๑-๖๕๐	๖๐๑-๖๕๐
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๘๐๑- ๑๐๐๐	๘๐๑- ๑๐๐๐	๘๐๑- ๑๐๐๐	๘๐๑- ๑๐๐๐
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๘๐๑- ๑๐๐๐	๘๐๑- ๑๐๐๐	๘๐๑- ๑๐๐๐	๘๐๑- ๑๐๐๐
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	๘๐๑- ๑๐๐๐	๘๐๑- ๑๐๐๐	๘๐๑- ๑๐๐๐	๘๐๑- ๑๐๐๐
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	๘๐๑- ๑๐๐๐	๘๐๑- ๑๐๐๐	๘๐๑- ๑๐๐๐	๘๐๑-๑๐๐
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง	-	๑๐๐๑+	๑๐๐๑+	๑๐๐๑- ๑๒๐๐
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	-	-	๑๐๐๑+	๑๒๐๑+

ตารางที่ ๒.๔ แสดงผลการจัดอันดับของมหาวิทยาลัยไทย ของ QS World University Rankings

๒.๑.๓.๒ QS Asia University Rankings

มหาวิทยาลัย	๒๐๑๙	๒๐๒๐	๒๐๒๑	๒๐๒๒
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๔๔	๔๕	๔๓	๓๖
มหาวิทยาลัยมหิดล	๕๒	๔๘	๔๔	๔๓
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๙๖	๑๐๐	๑๐๒	๘๘
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๑๐๘	๑๐๗	๑๑๑	๑๑๑
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๑๔๘	๑๖๐	๑๕๑	๑๓๓
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๑๓๐	๑๒๗	๑๔๙	๑๓๘
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	๑๕๖	๑๔๘	๑๖๕	๑๗๑
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	๑๕๓	๑๔๖	๑๘๙	๑๙๖
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง	๒๕๑-๒๖๐	๒๗๑-๒๘๐	๒๗๑-๒๘๐	๒๘๑-๒๙๐
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ	-	-	๓๐๑-๓๕๐	๓๕๑.๔๐๐

ตารางที่ ๒.๕ แสดงผลการจัดอันดับของมหาวิทยาลัยไทยบางส่วนของ QS Asia University Rankings

๒.๑.๓.๓ QS Stars University Ratings

มหาวิทยาลัย	Star Rating
มหาวิทยาลัยมหิดล	๕
สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย	๕
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๔
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๔
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๔
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	๔
มหาวิทยาลัยศิลปากร	๔
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	๔

ตารางที่ ๒.๖ แสดงผลการจัดอันดับของมหาวิทยาลัยไทยบางส่วนของ QS Stars University Ratings

๒.๒. Times Higher Education (THE)

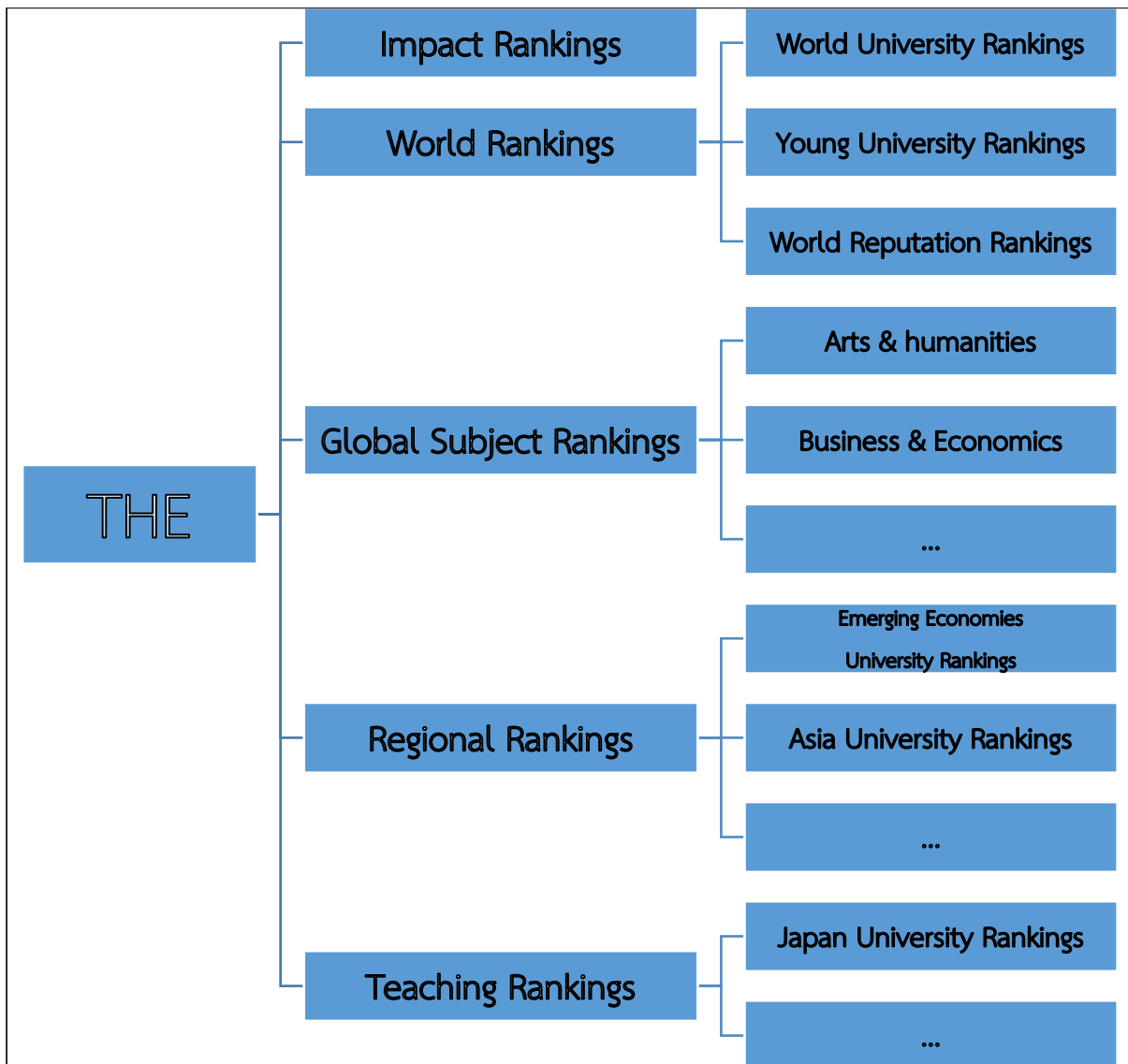
Time Higher Education เป็นบริษัทเอกชนที่ให้บริการด้านข้อมูลการศึกษาระดับอุดมศึกษา และให้ข้อมูลการจัดอันดับของมหาวิทยาลัย โดยได้มีการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในระดับนานาชาติ หรือ World University Ranking (WUR) ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญ และเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยที่จะเข้าศึกษาต่อของนักเรียนและนักศึกษา ทั่วโลก และได้รับการยอมรับในระดับสากล

อีกทั้งยังได้ถูกนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในตัวชี้วัดที่สำคัญทั้งในระดับประเทศ และในระดับโลก เช่น ตัวชี้วัดในการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดย IMD World Competitiveness Center (IMD) และตัวชี้วัดในแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ เป็นต้น

๒.๒.๑ หมวดหมู่การจัดอันดับของ THE

THE มีการจัดหมวดหมู่ในการจัดอันดับหลายหมวดหมู่ แต่หมวดหมู่ ที่มหาวิทยาลัยไทย มักจะนำไปใช้ประชาสัมพันธ์อยู่เป็นประจำ คือ THE World University Rankings : เป็นการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลกโดยจะนำข้อมูลของมหาวิทยาลัยทั้งหมดที่ส่งข้อมูล มาทำการจัดอันดับ, THE Asia University Rankings : เป็นการจัดอันดับมหาวิทยาลัยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย

นอกจากจะมีการจัดอันดับมหาวิทยาลัยด้านการเรียนการสอนแล้ว ยังมีการจัดอันดับหมวดหมู่ Impact Rankings โดยนำเป้าหมายแต่ละด้านของ SDG มาร่วมตั้งเป็นเกณฑ์ หรือ คำถามให้มหาวิทยาลัยตอบ เพื่อใช้ในการประเมินอีกด้วย

รูปที่ ๒.๒ แสดงหมวดหมู่การจัดอันดับของ THE

๒.๒.๒ ระเบียบวิธีในการใช้ในการจัดอันดับ

จากรายงานการวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับ National Digital Platform สำหรับประเทศไทย ในกรณีศึกษาของประเทศจีนพบว่า ประเทศจีนใช้โมเดล Dual

๒.๒.๒.๑ THE World University Rankings

ตัวชี้วัด		น้ำหนัก คะแนน
Teaching ๓๐%	Reputation survey	๑๕%
	Staff-to-student ratio	๔.๕%
	Doctorate-to-bachelor's ratio	๒.๒๕%
	Doctorates-awarded-to-academic-staff ratio	๖%
	Institutional income	๒.๒๕%
Research ๓๐%	Reputation survey	๑๘%
	Research Income	๖%
	Research productivity	๖%
Citations ๓๐%	Citations	๓๐%
International outlook ๗.๕%	Proportion of International students	๒.๕%
	Proportion of International staff	๒.๕%
	International collaboration	๒.๕%
Industry Income ๒.๕%	Industry income	๒.๕%
รวม		๑๐๐%

ตารางที่ ๒.๗ แสดงตัวชี้วัดและน้ำหนักคะแนนของ THE World University Rankings

๒.๒.๒.๒ THE Asia University Rankings

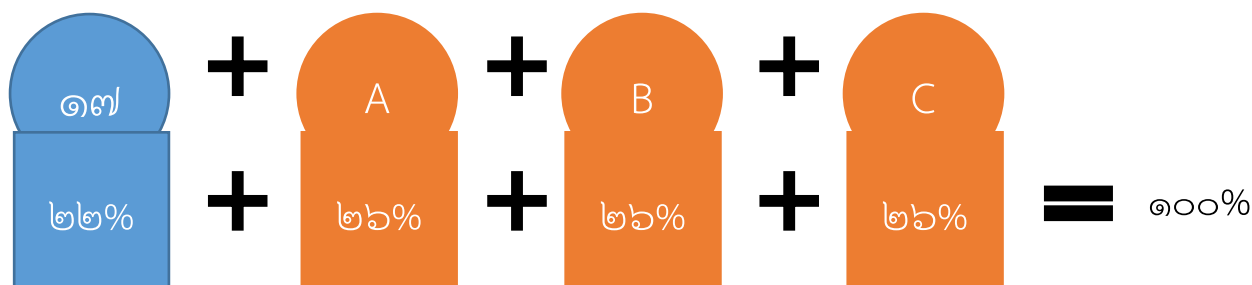
ตัวชี้วัด		น้ำหนัก คะแนน
Teaching ๒๕%	Reputation survey	๑๐%
	Staff-to-student ratio	๔.๕%
	Doctorate-to-bachelor's ratio	๒.๒๕%
	Doctorates-awarded-to-academic-staff ratio	๖%
	Institutional income	๒.๒๕%
Research ๓๐%	Reputation survey	๑๕%
	Research Income	๗.๕%
	Research productivity	๗.๕%
Citations ๓๐%	Citations	๓๐%

International outlook ๗.๕%	Proportion of International students	๒.๕%
	Proportion of International staff	๒.๕%
	International collaboration	๒.๕%
Industry Income ๗.๕%	Industry income	๗.๕%
รวม		๑๐๐%

ตารางที่ ๒.๘ แสดงตัวชี้วัดและน้ำหนักคะแนนของ THE Asia University Rankings

๒.๒.๒.๓ THE Impact Rankings

จะคำนวณคะแนนที่ใช้ในการจัดอันดับโดยจะพิจารณาจาก SDG ทั้งหมด ๔ หัวข้อ โดยจะคิดจาก SDG ๑๗ เป็น SDG บังคับ และ SDG อีก ๓ ข้อ จะคิดจาก SDG ที่มีคะแนนดีที่สุด โดยมีสัดส่วนการคิดคะแนน ดังรูป

รูปที่ ๒.๓ แสดงวิธีการคิดคะแนนในการจัดอันดับของ THE Impact Rankings

๒.๒.๓ ผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยไทย

๒.๒.๓.๑ THE World University Rankings

มหาวิทยาลัย	๒๐๑๙	๒๐๒๐	๒๐๒๑	๒๐๒๒
มหาวิทยาลัยมหิดล	๖๐๑- ๘๐๐	๖๐๑- ๘๐๐	๖๐๑- ๘๐๐	๖๐๑- ๘๐๐
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง		๖๐๑- ๘๐๐	๖๐๑- ๘๐๐	๖๐๑- ๘๐๐
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๘๐๑- ๑๐๐๐	๘๐๑- ๑๐๐๐	๖๐๑- ๘๐๐	๘๐๑- ๑๐๐๐
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	๘๐๑- ๑๐๐๐	๑๐๐๑+	๘๐๑- ๑๐๐๐	๘๐๑- ๑๐๐๐
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๘๐๑- ๑๐๐๐	๑๐๐๑+	๑๐๐๑+	๑๐๐๑- ๑๒๐๐
มหาวิทยาลัยบูรพา			๑๐๐๑+	๑๒๐๑+
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๑๐๐๑+	๑๐๐๑+	๑๐๐๑+	๑๒๐๑+

มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๑๐๐๑+	๑๐๐๑+	๑๐๐๑+	๑๒๐๑+
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง	๑๐๐๑+	๑๐๐๑+	๑๐๐๑+	๑๒๐๑+
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ	๑๐๐๑+	๑๐๐๑+	๑๐๐๑+	๑๒๐๑+

ตารางที่ ๒.๙ แสดงผลการจัดอันดับของมหาวิทยาลัยไทยบางส่วน ของ THE World University Rankings

๒.๒.๓.๒ THE Asian University Rankings

มหาวิทยาลัย	๒๐๑๙	๒๐๒๐	๒๐๒๑
มหาวิทยาลัยมหิดล	๑๐๔	๑๒๒	๑๓๐
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง		๑๓๔	๑๘๗
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๗๖	๒๐๑-๒๕๐	๑๙๔
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	๒๐๑-๒๕๐	๒๕๑-๓๐๐	๒๐๑-๒๕๐
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๒๕๑-๓๐๐	๓๐๑-๓๕๐	๓๕๑-๔๐๐
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๒๕๑-๓๐๐	๓๐๑-๓๕๐	๓๕๑-๔๐๐
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	๒๕๑-๓๐๐	๓๕๑-๔๐๐	๓๕๑-๔๐๐
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	๒๐๑-๒๕๐	๓๐๑-๓๕๐	๓๕๑-๔๐๐
มหาวิทยาลัยบูรพา			๔๐๑+
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๓๐๑-๓๕๐	๓๕๑-๔๐๐	๔๐๑+

ตารางที่ ๒.๑๐ แสดงผลการจัดอันดับของมหาวิทยาลัยไทยบางส่วน ของ THE Asian University Rankings

๒.๒.๓.๒ THE Impact Rankings

มหาวิทยาลัย	๒๐๑๙	๒๐๒๐	๒๐๒๑	๒๐๒๒
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๑๐๑- ๒๐๐	๑๐๑- ๒๐๐	๒๓	๑๖
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๓๐๑- ๔๐๐	๓๐๑- ๔๐๐	๑๐๑- ๒๐๐	๗๐
สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย	๓๐๑- ๔๐๐	๓๐๑- ๔๐๐	๑๐๑- ๒๐๐	๑๐๑- ๒๐๐
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์			๓๐๑- ๔๐๐	๑๐๑- ๒๐๐
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๑๐๑- ๒๐๐	๑๐๑- ๒๐๐	๒๐๑- ๓๐๐	๑๐๑- ๒๐๐
มหาวิทยาลัยมหิดล	๒๐๑- ๓๐๐	๒๐๑- ๓๐๐	๑๐๑- ๒๐๐	๑๐๑- ๒๐๐

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๔๐๑- ๖๐๐	๔๐๑- ๖๐๐	๖๐๑- ๘๐๐	๑๐๑- ๒๐๐
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	๑๐๑- ๒๐๐	๑๐๑- ๒๐๐	๕๕	๒๐๑- ๓๐๐
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	๔๐๑- ๖๐๐	๔๐๑- ๖๐๐	๘๐๑- ๑๐๐๐	๓๐๑- ๕๐๐
มหาวิทยาลัยพะเยา	๔๐๑- ๖๐๐	๔๐๑- ๖๐๐	๔๐๑- ๖๐๐	๓๐๑- ๕๐๐
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง	๓๐๑- ๕๐๐	๓๐๑- ๕๐๐	๓๐๑- ๕๐๐	๔๐๑- ๖๐๐

ตารางที่ ๒.๑๑ แสดงผลการจัดอันดับของมหาวิทยาลัยไทยบางส่วน ของ THE Impact Rankings

๒.๓ U – Multirank

U - Multirank เป็นสถาบันการจัดอันดับสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสหภาพยุโรป (The European Commission’s Erasmus + Programme) และดำเนินการโดยนักวิชาการจากสถาบันการศึกษาต่างๆ ในทวีปยุโรป โดยผลการจัดอันดับของ U - Multirank จะเป็นรูปแบบ Sunburst คือ จะแสดงผลการประเมินเป็นระดับในแต่ละเกณฑ์การประเมิน ทำให้ผู้ที่ดูข้อมูลผลการจัดอันดับสามารถเปรียบเทียบมหาวิทยาลัยตามมิติที่ตนเองให้ความสนใจได้ ซึ่งจะแตกต่างจากการแสดงผลการประเมินในรูปแบบ League Tables ที่จะแสดงผลว่ามหาวิทยาลัยใดได้รับการจัดอันดับดีกว่ามหาวิทยาลัยใด

๒.๓.๑ ระเบียบวิธีในการใช้ในการจัดอันดับ

หมวดหมู่ในการประเมิน
General
Teaching & Learning
Research
International Orientation
Regional Engagement
Knowledge Transfer

ตารางที่ ๒.๑๒ แสดงหมวดหมู่ในการประเมินของ U – Multirank

๒.๓.๒ ผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยไทยใน U - Multirank

ตัวชี้วัดการประเมิน (บางส่วน)		จุฬาฯ	ม.มหิดล	ม.เชียงใหม่	สจล.
Teaching & Learning	Bachelor graduation rate	-	-	B	B
	Master graduation rate	-	B	C	B
Research	Citation rate	C	C	D	D
	Top cited publications	D	D	D	D
Knowledge Transfer	Income from private sources	-	A	A	-
	Spin-offs	-	-	B	C
International Orientation	Student mobility	-	A	B	C
	International academic staff	-	A	D	C
Regional Engagement	Regional joint publications	A	A	D	A
	Income from regional sources	-	-	D	B

ตารางที่ ๒.๑๓ แสดงผลการจัดอันดับของมหาวิทยาลัยไทยบางส่วน ของ U - Multirank

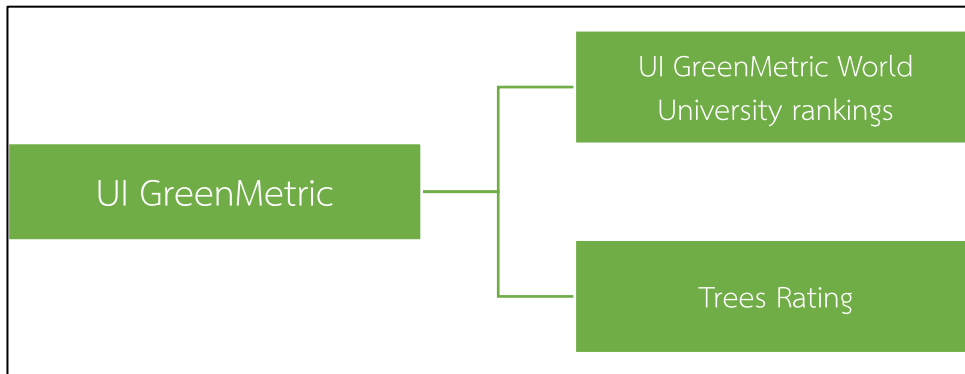
รูปที่ ๒.๔ แสดงผลการจัดอันดับของมหาวิทยาลัยไทยบางส่วน ของ U-Multirank ในรูปแบบกราฟ Sunburst

๒.๔ UI GreenMetric

มหาวิทยาลัยอินโดนีเซีย (Universitas Indonesia : UI) ริเริ่มการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลกขึ้นในปี ค.ศ. ๒๐๑๐ ภายหลังเป็นที่รู้จักกันในชื่อ การจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียวโลก ยูไอ กรีนเมตริก (UI GreenMetric) เพื่อวัดความพยายามเกี่ยวกับความยั่งยืนของมหาวิทยาลัย โดยมีความตั้งใจจะดำเนินการสำรวจแบบออนไลน์ เพื่อแสดงให้เห็นโครงการและนโยบายเกี่ยวกับความยั่งยืนของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วโลก

๒.๔.๑ หมวดหมู่การจัดอันดับของ UI GreenMetric

หมวดหมู่การจัดอันดับ ของ UI - GreenMetric จะแบ่งเป็น หมวดหมู่ UI GreenMetric World University rankings ซึ่งเป็นการจัดอันดับเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยสีเขียว Trees Rating เป็นการประเมินมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ด้านความยั่งยืน โดยมหาวิทยาลัยจะถูกประเมินว่าผลการประเมินอยู่ในระดับใด ตามเกณฑ์ที่กำหนด

รูปที่ ๒.๕ แสดงหมวดหมู่การจัดอันดับของ UI GreenMetric

๒.๔.๒ ระเบียบวิธีในการใช้ในการจัดอันดับ

- UI GreenMetric

ตัวชี้วัด	น้ำหนักคะแนน
Setting and Infrastructure	๑๕%
Energy and Climate Change	๒๑%
Waste	๑๘%
Water	๑๐%
Transportation	๑๘%
Education and Research	๑๘%
รวม	๑๐๐%

ตารางที่ ๒.๑๔ แสดงตัวชี้วัดและน้ำหนักคะแนนของ UI GreenMetric

๒.๔.๓ ผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยไทยใน UI GreenMetric

มหาวิทยาลัย	๒๐๑๙	๒๐๒๐	๒๐๒๑	๒๐๒๒
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๘๔	๑๑๑		
มหาวิทยาลัยมหิดล	๗๕	๖๒	๕๙	๔๖
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	๓๓๕	๔๖๖		
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	๘๑	๗๓	๔๕	๔๐
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	๑๕๘	๘๑	๘๓	๖๓
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	๔๔๓	๒๗๑	๓๐๖	๑๗๖
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	๑๖๑	๑๖๑	๓๓๒	๒๔๕

ตารางที่ ๒.๑๕ แสดงผลการจัดอันดับของมหาวิทยาลัยไทยบางส่วน ของ UI GreenMetric

๒.๕ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้กำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา เชิงยุทธศาสตร์ขึ้นตามกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ ออกตามความในมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทาง และเครื่องมือในการประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและศักยภาพของสถาบัน เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดกลุ่มของสถาบันและจุดเน้นเชิงยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับทิศทาง ความต้องการการพัฒนากำลังคนของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีพระราชบัญญัติ สถาบันอุดมศึกษาของแต่ละกลุ่ม แต่ละสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นองค์กรนิติบุคคลเป็นกรอบดำเนินงาน ของสถาบัน เมื่อนโยบายระดับชาติและแนวคิดต่อบทบาทอุดมศึกษาในการพัฒนาประเทศเปลี่ยน ระบบ อุดมศึกษาก็ต้องปรับเปลี่ยนให้ทัน โดยคำนึงถึงข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๒.๕.๑ พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒

มาตรา ๒๔ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม สนับสนุน ประเมินคุณภาพ กำกับดูแล และจัดสรรงบประมาณให้แก่สถาบันอุดมศึกษา รัฐมนตรีจะประกาศกำหนดให้จัดสถาบันอุดมศึกษา เป็นกลุ่มได้ โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ศักยภาพ และผลการดำเนินการที่ผ่านมา ของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละกลุ่ม โดยต้องกำหนดมาตรการส่งเสริม สนับสนุน ประเมินคุณภาพ กำกับ ดูแล และจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับการจัดกลุ่มดังกล่าวด้วย

ในกรณีที่รัฐมนตรีประกาศให้สถาบันอุดมศึกษากลุ่มใดมีพันธกิจหลักในการให้การศึกษา อบรมทักษะอาชีพขั้นสูงเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานที่สอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถาบันอุดมศึกษากลุ่มนั้นย่อมได้รับความสนับสนุนเป็นพิเศษจากรัฐตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

การจัดสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลุ่มและการกำหนดมาตรการตามวรรคหนึ่ง รวมทั้ง การกำหนดกลุ่มสถาบัน อุดมศึกษาและการให้ความสนับสนุนเป็นพิเศษตามวรรคสอง ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่เห็นสมควรรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอุดมศึกษา อาจประกาศกำหนดให้จัดกลุ่มส่วนราชการหรือกลุ่มส่วนงานภายในของสถาบันอุดมศึกษาใด สถาบันอุดมศึกษาหนึ่งเพื่อดำเนินการตามมาตรานี้ก็ได้

มาตรา ๔๕ (๓) งบลงทุนและงบเงินอุดหนุนเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาความเป็นเลิศ ของสถาบันอุดมศึกษาและการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ และเงิน อุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยสถานนโยบาย การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เพื่อใช้ในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ การวิจัย และการสร้างนวัตกรรม

๒.๕.๒ กฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔

การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา มีจำนวน ๖ กลุ่ม ดังนี้

๑. กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก

มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การวิจัยที่มีคุณภาพระดับสากลและสามารถ แข่งขันในระดับนานาชาติได้ โดยต้องเน้นการวิจัยขั้นสูงและการผลิตนักวิจัย เป็นผู้นำทางความรู้ ของประเทศในระดับ ปริญาเอกหรือหลังปริญญาเอกที่มีวิทยานิพนธ์ หรือผลงานวิจัยระดับนานาชาติ ในหลายกลุ่มสาขาวิชา และมุ่งค้นคว้าเพื่อสร้างองค์ความรู้ ทฤษฎี และข้อค้นพบใหม่เพื่อขยายพรมแดน ของความรู้ และสร้างความก้าวหน้าทางวิชาการที่ลุ่มลึกในสาขาวิชาต่าง ๆ ตลอดจนสร้างนวัตกรรม ที่มีมูลค่าสูงทางเศรษฐกิจและสังคมจากผลงานวิจัยและองค์ความรู้ขั้นสูง

๒. กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม

มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การจัดการการศึกษาเพื่อเน้นการพัฒนา เทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบโจทย์ ของประเทศในการพัฒนาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ โดยต้องสร้างและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ด้านเทคโนโลยีให้สามารถ นำองค์ความรู้ไปประยุกต์เพื่อสร้างผลงานและพัฒนาผลิตภัณฑ์ สร้างนวัตกรรมเพื่อนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์หรือสาธารณประโยชน์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่มูลค่า ในภาคการผลิต และบริการ และส่งเสริมบทบาทความร่วมมือกับภาคเอกชนทั้งในประเทศ และต่างประเทศเพื่อสนับสนุน และพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจนเน้นการเรียนการสอน ควบคู่กับการปฏิบัติการจริง เพื่อพัฒนาสมรรถนะและทักษะในการทำงาน

๓. กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น

มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและชุมชน ที่มีวัตถุประสงค์หรือประโยชน์ร่วมกัน การเป็นแหล่งเรียนรู้ ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีเพื่อสร้าง ความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน และการให้ประชาชนมีโอกาสเรียนรู้ ตลอดชีวิตอันจะนำไปสู่การพัฒนา ที่ยั่งยืน โดยต้องเน้นการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและการสร้างศักยภาพให้สถานศึกษา องค์กรในชุมชน และประชาชนมีความเข้มแข็งในการพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจและสังคมในชุมชน ผลิตบัณฑิต และเป็นแหล่งพัฒนาศักยภาพบุคลากรในพื้นที่ให้มีจิตสำนึกและความรู้ ความสามารถเพื่อเป็นหลัก

ในการขับเคลื่อน พัฒนา และเปลี่ยนแปลงในระดับพื้นที่ ดำเนินการวิจัยและสร้างนวัตกรรม เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาชุมชน และสืบสานและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ประยุกต์และพัฒนา ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เข้ากับยุคสมัยเพื่อเพิ่มคุณค่า และมูลค่า ตลอดจน ส่งเสริมการสืบทอดและพัฒนาความรู้จากผู้มีภูมิปัญญาด้านศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของท้องถิ่น

๔. กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา

มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่การพัฒนาปัญญาด้วยหลักศาสนาผสานกับหลักวิชาการ โดยต้องมุ่งพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีสติ ปัญญาและคุณธรรม ด้วยการจัดการเรียนการสอนที่ผสานหลักศาสนากับหลักวิชาการ ให้ความสำคัญกับการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมโดยยึดหลักศาสนา ปรับใช้หลักศาสนา ให้เหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนไป และสร้างหลักวิชาการที่สอดคล้องกับหลักศาสนาเป็นทางเลือกคู่กับ หลักวิชาการของประเทศตะวันตก และนำหลักธรรมคำสอนของศาสนาต่าง ๆ มาชี้นำสังคมโดยมุ่งพัฒนาจิตใจ สติ ปัญญา และพฤติกรรมของประชาชน เพื่อให้เกิดสันติสุขและความสามัคคีของคนในชาติ ซึ่งยังไม่มีสถาบันอุดมศึกษาใดแจ้งความประสงค์

๕. กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ

มีพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ที่มุ่งสู่ การผลิตและพัฒนาบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญ เฉพาะทาง มีความสามารถทางวิชาชีพระดับสูง หรือบัณฑิตสาขาจำเพาะตามความต้องการของประเทศ ในแต่ละขณะ พัฒนาความรู้และนวัตกรรม รวมทั้งถ่ายทอดความรู้เชิงทฤษฎีสู่การปฏิบัติ โดยต้องเน้น การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ หรือจรรยาบรรณศิลปะและวัฒนธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และยกระดับสมรรถนะทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

๖. กลุ่มอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด (ปัจจุบันยังไม่มีกำหนด)

ทั้งนี้ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งได้ใช้ความสามารถและศักยภาพอย่างมีประสิทธิภาพ การปฏิรูประบบอุดมศึกษา จะใช้วิธีการกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาออกเป็น ๔ กลุ่มเชิงยุทธศาสตร์ ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก (Global and Frontier Research)

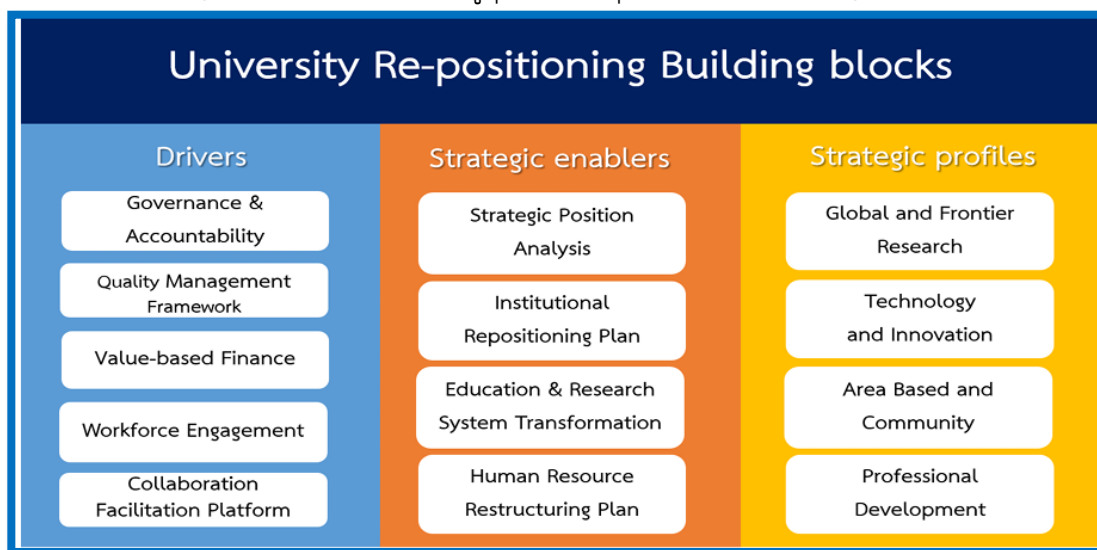
๒) กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม (Technology Development and Innovation)

๓) กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น (Area-Based and Community Engagement)

๔) กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ (Development of Professionals and Specialists)

การกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเป็นเครื่องมือเชิงระบบของรัฐ ในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่ต้องอาศัยทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และทักษะที่จำเป็น สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและทิศทางการพัฒนาอุดมศึกษาตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ๒๐ ปี ด้วยการสนับสนุนทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การกำหนดกลุ่ม สถาบันอุดมศึกษาเป็นการขับเคลื่อนเชิงระบบ เพื่อสนับสนุนการปฏิรูปสถาบันอุดมศึกษาให้ขับเคลื่อนไปสู่ทิศทางที่ตอบโจทย์ความต้องการของประเทศ

องค์ประกอบการขับเคลื่อนเชิงระบบ (System Drivers) กระบวนการขั้นตอนการดำเนินงาน (Strategic Enablers) เพื่อเข้าสู่จุดเน้นเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Profile)^๑

ภาพ : แสดงภาพแนวคิดการดำเนินงานการกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา (อ้างอิงจากแผนอุดมศึกษาระยะยาว ๒๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

แนวทางการขับเคลื่อน ๓ เรื่องหลัก ดังนี้

๑. การขับเคลื่อนเชิงระบบ (System Drivers) เพื่อสนับสนุนทิศทางการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นระบบ มีปัจจัยขับเคลื่อนสำคัญ ซึ่งประกอบด้วย ๑) ระบบธรรมาภิบาล (Governance and Accountability) ๒) กรอบการจัดการคุณภาพ (Quality Management Framework) ๓) ระบบสนับสนุนด้านการเงินให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา (Funding System) ๔) การมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา (Workforce Engagement) ๕) รูปแบบการทำงานแบบร่วมมือกัน (Collaboration Facilitation Platform)

๒. การกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปตามมาตรา ๒๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดให้มีการจัดสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลุ่ม โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมาย พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ศักยภาพ และผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละกลุ่ม โดยต้องกำหนดมาตรการส่งเสริม สนับสนุน ประเมินคุณภาพ กำกับดูแล และจัดสรรงบประมาณกับการจัดกลุ่มดังกล่าวเป็นไปตามกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔

๓. การจัดทำแผนพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาตามจุดเน้นทางยุทธศาสตร์ (Repositioning Plan) การกำหนดให้สภาสถาบันอุดมศึกษาเลือกสังกัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาตามที่กฎกระทรวงกำหนดให้ โดยต้องประเมินตนเองตามตัวชี้วัดศักยภาพองค์กรและตัวชี้ผลการดำเนินงานของแต่ละกลุ่ม และจัดทำแผนพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา แผนการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ หรือแผนพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาด้านอื่น เพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒

^๑ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, คู่มือการประเมินการกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับปรับปรุง), สืบค้นเมื่อ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๕, <http://plan.bsru.ac.th/คู่มือการประเมินการกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา>

หน้าว่าง

บทที่ ๓

วิธีการพิจารณาศึกษาการนำการจัดอันดับมหาวิทยาลัยมาพัฒนาการศึกษาและมหาวิทยาลัยไทย

๓.๑ การตั้งคณะกรรมการการอุดมศึกษา

คณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา ได้มีคำสั่ง อ.๘/๒๕๖๔ ตั้งคณะกรรมการการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ ซึ่งมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. คณะกรรมการการอุดมศึกษา ประกอบด้วย

อนุกรรมการ

- ๑.๑ รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ ประธานคณะกรรมการ
- ๑.๒ นายสมเดช นิลพันธุ์ รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
- ๑.๓ นายชาญวิทย์ ผลชีวิน รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
- ๑.๔ นายสมชาย เสียงหลาย อนุกรรมการ
- ๑.๕ ศาสตราจารย์จันทวีร์ คล้ายสังข์
- ๑.๖ นายปวีณ นราเมธกุล
- ๑.๗ นายพรชัย มงคลวนิช
- ๑.๘ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลินดา เกณฑ์มา
- ๑.๙ รองศาสตราจารย์สมหมาย ผิวสอาด
- ๑.๑๐ นางอภิญาณ์ หทัยธรรม
- ๑.๑๑ นายอรรถพล สังขวาสี
- ๑.๑๒ รองศาสตราจารย์ศรีจิตรา เจริญลาภนพรัตน์ เลขาธิการคณะกรรมการ

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

- ๑.๑๓ ศาสตราจารย์ธรรมศักดิ์ พงศ์พิชญามาตย์
- ๑.๑๔ ศาสตราจารย์ศุภชัย ปทุมนากุล
- ๑.๑๕ นายชุมพล พรประภา
- ๑.๑๖ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สันติกร ภมรปฐมกุล
- ๑.๑๗ นางสาวนวลวรรณ ชะอุ่ม
- ๑.๑๘ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงศธร โฆสิตธรรม
- ๑.๑๙ รองศาสตราจารย์ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย
- ๑.๒๐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธัชกร วงษ์คำชัย

บุคคลได้รับมอบหมายภารกิจให้ปฏิบัติงานในคณะกรรมการ

- ๑.๒๑ ศาสตราจารย์สุรินทร์ คำฝอย ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
- ๑.๒๒ นางสังเขต ดีชะวานิชย์ นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
- ๑.๒๓ นางเกศินี ไกรครุฑรี เลขาธิการประจำคณะกรรมการ

๑.๒๔ นางสาวดารณี อรุณวารกรณ์	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๑.๒๕ นางสาวนริศรา อินทะสิริ	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๑.๒๖ ศาสตราจารย์นันทริกา ชันชื่อ	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๑.๒๗ นายมงคล สาริสุต	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๑.๒๘ รองศาสตราจารย์วิญญูฐา แสงสุข	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ
๑.๒๙ รองศาสตราจารย์สายสุนีย์ พุทธาคุณเจริญ	เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ

๒. หน้าที่และอำนาจ

๒.๑ พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับด้านการอุดมศึกษา และสภาพปัญหาการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาผลกระทบที่อาจเกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อจัดทำข้อเสนอปรับปรุงกฎหมายให้สามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒ พิจารณาศึกษาสภาพปัญหา และติดตามการดำเนินการด้านการพัฒนา และการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินด้านการอุดมศึกษาของประเทศ ให้มีประสิทธิภาพในทุกมิติ โดยให้มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เสนอประธานคณะกรรมการผ่านเลขานุการคณะกรรมการเพื่อพิจารณามอบหมายให้ คณะอนุกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมดำเนินการ รวมทั้งพิจารณาศึกษาและเสนอแนะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูป ด้านการอุดมศึกษา และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับภารกิจด้านการอุดมศึกษา

๒.๓ พิจารณาศึกษาการดำเนินงานของหน่วยงานด้านอุดมศึกษาของประเทศ สถาบันการอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งหมายให้สามารถจัดการศึกษาเพื่อให้เกิด การพัฒนาคนในทุกช่วงวัย มีทักษะในการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีคุณธรรมและจริยธรรมในการประกอบ อาชีพและวิชาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรด้านการจัดการศึกษา ที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของประเทศในมิติต่าง ๆ และเกิดการปฏิรูป หลักสูตรการเรียนการสอนและการประเมินผลสัมฤทธิ์การจัดการศึกษาที่เป็นสากลและยังคงเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ และวัฒนธรรมความเป็นไทย รวมถึงการส่งเสริมให้มีระบบธรรมาภิบาลที่ดี

๒.๔ ประสานการดำเนินงานร่วมกับคณะอนุกรรมการอื่นในคณะกรรมการ เพื่อบูรณาการภารกิจให้สอดคล้องกับเป้าหมายและเป็นเอกภาพ รวมถึงจัดการประชุม กิจกรรม หรือโครงการที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกับภารกิจของคณะกรรมการ กับคณะอนุกรรมการอื่น ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ อย่างรอบด้าน

๒.๕ จัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาและข้อเสนอแนะ ให้คณะกรรมการ พิจารณาดำเนินการเสนอต่อวุฒิสภาให้ความเห็นชอบเพื่อส่งไปยังคณะรัฐมนตรี และหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง

๒.๖ ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๓. รองศาสตราจารย์บัณฑิต ทิพากร	กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริม การสร้างนวัตกรรม อนุกรรมการด้านการพลิกโฉม มหาวิทยาลัย ประธานคณะกรรมการ กลุ่ม professional
๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มารุต ตั้งวัฒนาชุติพร	คณบดีคณะสหเวชศาสตร์ คณะทำงานศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล การยกระดับ
๕. นายพันธุ์เพิ่มศักดิ์ อารุณี	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านพัฒนา ทรัพยากรบุคคล หัวหน้ากลุ่มภารกิจบริหารยุทธศาสตร์
๖. นางสาววารภรณ์ รุ่งตระกูล	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนา กำลังคน
๗. นางสาวอรชร เสาวเวียง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ พิเศษ
๘. นางสาวรพีพรรณ แสงกระจ่าง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๙. นายกิตติพันธ์ ลุประสงค์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

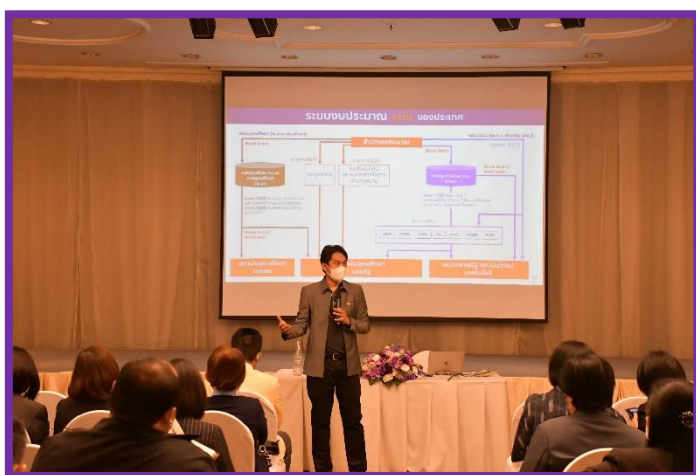
๓.๓ การจัดสัมมนา เรื่องการจัดทำงานงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไทยสู่เวทีโลก

การจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลกเป็นการจัดอันดับมหาวิทยาลัยจากทั่วโลกโดยใช้เกณฑ์การประเมินที่ตั้งขึ้นมาโดยองค์กรชั้นนำระดับโลกด้านการศึกษา โดยจะเรียงลำดับจากลำดับที่ดีที่สุดซึ่งโดยทั่วไปแล้ว มหาวิทยาลัยที่ได้คะแนนสูงสุด ๑๐๐ คะแนนเต็ม ส่วนมหาวิทยาลัยที่ได้ลำดับต่ำกว่า จะได้รับการจัดอันดับว่าอยู่ใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยที่ได้รับคะแนนสูงสุด ทั้งนี้ พบว่าหลักการสำคัญในการพิจารณาอันดับมหาวิทยาลัยโลกนั้นมุ่งเน้นงานวิจัยเป็นหลักมากกว่าคุณภาพการสอน การที่มหาวิทยาลัยได้รับการจัดอันดับเป็นการบ่งบอกถึงคุณภาพ ภาพลักษณ์ ชื่อเสียงและผลงานของมหาวิทยาลัยที่ได้ดำเนินงานมาในแต่ละปี ดังนั้น การจัดอันดับมหาวิทยาลัยจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อยืนยัน ถึงความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติของมหาวิทยาลัย และเป็นสิ่งบ่งบอกถึงคุณภาพมาตรฐาน การศึกษาในแต่ละประเทศ ทั้งในด้านความเป็นเลิศทางวิชาการ มาตรฐานของอาจารย์ คุณภาพของนักศึกษาที่จบออกมาในแต่ละปี ซึ่งการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในปัจจุบันมีการจัดอันดับจากหลายหน่วยงาน แต่หน่วยงานที่มีชื่อเสียง และได้รับการกล่าวถึงอยู่เป็นประจำคือ QS และ THE ซึ่งมหาวิทยาลัยของไทยที่ได้รับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก หรือเอเชีย ซึ่งการได้รับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยไม่ว่าจากหน่วยงานใด ก็เป็นประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัย ให้กับนักเรียน นักศึกษาทั่วโลกที่สนใจ และทางมหาวิทยาลัยยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนามหาวิทยาลัยได้อีกทางหนึ่ง ดังนั้น บทบาทของมหาวิทยาลัย ส่วนหนึ่ง คือการผลิตบัณฑิต และการวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยทุกแห่ง ก็ต้องปรับตัวและพัฒนาการเรียนการสอน ให้ทัน

ต่อความต้องการของประเทศ หรือของโลก ซึ่งมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งต้องมีการวางแผนพัฒนา มหาวิทยาลัยมีการตั้งตัวชีวิต เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

ด้วยคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ตระหนัก และเห็นถึงความสำคัญของการจัดอันดับมหาวิทยาลัยของประเทศไทยในการพัฒนาระบบการอุดมศึกษา ดังนั้น คณะกรรมการจึงได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการการอุดมศึกษาร่วมกับที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดสัมมนาเรื่อง “การจัดทำงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไทยสู่เวทีโลก” ขึ้น เพื่อให้เกิดการปฏิรูประบบอุดมศึกษา ทั้งการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การพัฒนาทักษะอาจารย์ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเรียนการสอน ในศตวรรษที่ ๒๑ ในวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๕ ณ ห้องแกรนด์นันทาบอลรูม ชั้น ๒ โรงแรมเซ็นทารา ริเวอร์ไซด์ ถนนเชียงใหม่ – ลำพูน จังหวัดเชียงใหม่

อภิปราย เรื่อง การจัดอันดับมหาวิทยาลัยและกลไกการส่งเสริม โดย ศาสตราจารย์ สุรินทร์ คำฝอย ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการการอุดมศึกษาฯ และที่ปรึกษาคณะกรรมการฝ่ายแผนงาน ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย

อภิปรายนำเสนอ เรื่อง ประเด็นการพัฒนาเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปเชิงยุทธศาสตร์ โดยวิทยากร ดังนี้ กลุ่มที่ ๑ การจัดสรรงบประมาณ (กองทุนศึกษาและกองทุน ววน.) ศาสตราจารย์สุรินทร์ คำฝอย ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการการอุดมศึกษาฯ และที่ปรึกษาคณะกรรมการฝ่ายแผนงาน ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย

กลุ่มที่ ๒ Ranking กับการพัฒนามหาวิทยาลัยด้านการเรียนการสอน รองศาสตราจารย์พิภพ อุดร รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กลุ่มที่ ๓ Ranking กับการพัฒนามหาวิทยาลัยด้านวิจัย นวัตกรรม ศาสตราจารย์สมฤกษ์ จันทร อัมพร รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

กลุ่มที่ ๔ Ranking กับการเกณฑ์พัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ศาสตราจารย์นายแพทย์นรินทร์ หิรัญสุทธิกุล รองอธิการบดีฝ่ายแผน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

๑. การผลิตกำลังคนที่ตอบโจทย์ความต้องการของประเทศ ยกตัวอย่างเช่น การผลิตบัณฑิตพันธุ์ใหม่ ควรเน้นทักษะที่ใช้งานได้จริงมากกว่าความรู้ในตำรา และควรสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับผู้ประกอบการในการผลิตบัณฑิตที่ใช้งานได้ทันทีผ่านระบบ skill mapping

๒. การวิจัยและพัฒนาในยุคใหม่ควรที่จะสอดคล้องต่อความต้องการในเชิงพาณิชย์ เช่น การวิจัยและพัฒนาแบตเตอรี่ในรถยนต์ไฟฟ้า การสร้างมาตรการจูงใจทางภาษีหรือผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ให้แก่นักวิจัย การปรับเปลี่ยนกรอบแนวคิดผู้วิจัยให้มุ่งไปสูเป้าหมายที่สำคัญ และควรสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและเท่าทันเทคโนโลยีในปัจจุบัน

๓. การจัดสรรงบประมาณให้แก่การวิจัยและนวัตกรรมของประเทศควรมีมาตรการจูงใจให้นักวิจัยหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย อันจะช่วยขับเคลื่อนให้งานวิจัยและนวัตกรรม และตอบโจทย์ความต้องการของประเทศที่แท้จริง และควรเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันแล้วถ่ายทอดนโยบายลงสู่ภาคปฏิบัติเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปในทางเดียวกันการบริหารงบประมาณด้านวิจัยและนวัตกรรม

๔. ควรมีการพิจารณาศึกษาแนวทางการจัดตั้ง “งบบุคลากรของ อว.” โดยนำเป้าหมายการทำงานของเครือข่ายมหาวิทยาลัยมาร่วมกันทำงาน และรวมทรัพยากรในภาพกระทรวงรวมทั้งงบประมาณ เช่น มาตรา ๔๕ (๑) งบบุคลากร มาตรา ๔๕ (๒) งบดำเนินการฯ มาตรา ๔๕ (๓) พัฒนาความเป็นเลิศ และพัฒนากำลังคนระดับสูงเฉพาะเป็นงบประมาณก้อนใหญ่ ดำเนินการตามหมุดหมายที่ ๑๒ ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และเสนอปรับกระบวนการคิดให้ปฏิบัติตามประสิทธิภาพ (performance) ไม่จำกัดตามเพดานงบประมาณเดิมของมหาวิทยาลัย

๕. ควรเร่งรัด ผลักดัน และติดตามการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา และรูปแบบการบริหารกองทุนไม่ควรเป็นระบบราชการซึ่งจะทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงานของกองทุนฯ ดังนั้น ควรจัดตั้งเป็นแบบหน่วยงานบริการรูปแบบพิเศษ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงาน

๖. การสร้างหลักสูตรการเรียนการสอน ไม่ควรจะมีแค่มหาวิทยาลัยเดียวหรือระหว่างมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่ควรมีหน่วยงานอื่นที่ร่วมออกแบบหลักสูตร เพราะถือได้ว่าเป็นผู้ใช้ผู้เรียนโดยตรง และรับรู้ถึงทักษะที่ต้องการสำหรับใช้ในการทำงานจริง ควรนำระบบคลังหน่วยกิต (Credit Bank) มาใช้ในมหาวิทยาลัยและร่วมกันผลักดันโครงการดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ (National Digital Learning Plat form : NDLP) ให้เกิดขึ้นจริงตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เพื่อที่จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และทำให้ทุกคนเท่าเทียมกันซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)

๗. มหาวิทยาลัยและเครือข่ายมหาวิทยาลัยควรร่วมมือดำเนินงานแบบบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วนในประเด็น SDGs 17 ได้แก่ ภาครัฐ ภาควิชาการภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งจะทำให้เกิดการสนับสนุนในด้านงบประมาณและองค์ความรู้ และผลักดันให้รัฐบาลสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง SDGs และจัดทำระบบฐานข้อมูลกลาง (Big Data)

๘. กระทรวงฯ ควรประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายหลักและกฎหมายลำดับรองให้สถาบันอุดมศึกษาทราบ และรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นจากกฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบัน และนำเสนอแนวทางปรับปรุงกฎหมายเพื่อดำเนินการตามกระบวนการต่อไป

หน้าว่าง

บทที่ ๔ วิเคราะห์การจัดอันดับมหาวิทยาลัยไทย

๔.๑ การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา

การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา เป็นไปตามมาตรา ๒๔ วรรคสามแห่งพระราชบัญญัติ การอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ และกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ มีวัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดให้เกิดการจัดสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลุ่มและมีมาตรการส่งเสริม สนับสนุน ประเมินคุณภาพ กำกับดูแล และจัดสรรงบประมาณ ทั้งนี้ เพื่อให้การพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ รวมทั้งการพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง

สถาบันอุดมศึกษาได้รับการแบ่งออกเป็นกลุ่มตามกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบัน อุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ และได้กำหนดรายชื่อสถาบันอุดมศึกษาในแต่ละกลุ่ม เป็นไปตามประกาศกระทรวงการ อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เรื่อง การกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาสังกัดกลุ่ม สถาบันอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ปรากฏรายละเอียด ดังนี้

๑. กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก เป็นกลุ่มที่มุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาบุคลากร ตอบโจทย์ตลาดแรงงานระดับโลก สร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่เป็นทิศทางของประเทศและมี คุณภาพระดับโลก

โดยมีเป้าหมายเพื่อ ๑) เน้นการวิจัยขั้นสูงและการผลิตนักวิจัย เป็นผู้นำทางความรู้ ของประเทศในระดับปริญญาเอกหรือหลังปริญญาเอกที่มีวิทยานิพนธ์ หรือผลงานวิจัยระดับนานาชาติ ในหลายกลุ่มสาขาวิชา ๒) มุ่งค้นคว้าเพื่อสร้างองค์ความรู้ ทฤษฎี และข้อค้นพบใหม่เพื่อขยายพรมแดน ของความรู้และสร้างความก้าวหน้าทางวิชาการที่ลุ่มลึกในสาขาวิชาต่าง ๆ ๓) สร้างนวัตกรรมที่มีมูลค่า สูงทางเศรษฐกิจและสังคมจากผลงานวิจัยและองค์ความรู้ขั้นสูง

ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษา จำนวน ๑๖ แห่ง ได้แก่

๑) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒) มหาวิทยาลัยขอนแก่น ๓) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ๔) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ๕) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ๖) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารี ๗) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๘) มหาวิทยาลัยนเรศวร ๙) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ๑๐) มหาวิทยาลัยมหิดล ๑๑) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ๑๒) มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ๑๓) มหาวิทยาลัยศิลปากร ๑๔) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ๑๕) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ๑๖) สถาบันบัณฑิตศึกษาจุฬาภรณ์

๒. กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม เป็นกลุ่มที่มุ่งเน้นการสร้าง และพัฒนาบุคลากรตามความต้องการของอุตสาหกรรม สร้างเทคโนโลยีและนวัตกรรมตามทิศทาง และจุดเน้นของประเทศ

โดยมีเป้าหมายเพื่อ ๑) สร้างและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้าน เทคโนโลยีให้สามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ เพื่อสร้างผลงานและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ๒) สร้างนวัตกรรมเพื่อนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์หรือสาธารณประโยชน์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่

มูลค่าในภาคการผลิตและบริการ ๓) ส่งเสริมบทบาทความร่วมมือกับภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อสนับสนุนและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม ๔) เน้นการเรียนการสอนควบคู่กับการปฏิบัติการจริงเพื่อพัฒนาสมรรถนะและทักษะในการทำงาน

ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษา จำนวน ๑๘ แห่ง ได้แก่

๑) มหาวิทยาลัยทักษิณ ๒) มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ๓) มหาวิทยาลัยบูรพา ๔) มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ๕) มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ๖) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ๗) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ๘) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ๙) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ๑๐) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ๑๑) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ๑๒) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ๑๓) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ๑๔) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ๑๕) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ๑๖) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ๑๗) สถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา ๑๘) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

๓. กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น เป็นกลุ่มที่มุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาบุคลากรที่มีทักษะสูงตามความต้องการของท้องถิ่น และพัฒนาท้องถิ่นด้วยองค์ความรู้และนวัตกรรม

โดยมีเป้าหมายเพื่อ ๑) เน้นการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและการสร้างศักยภาพให้สถานศึกษาองค์กรในชุมชนและประชาชนมีความเข้มแข็งในการพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจและสังคมในชุมชน ๒) ผลิตบัณฑิตและเป็นแหล่งพัฒนาศักยภาพบุคลากรในพื้นที่ให้มีจิตสำนึกและความรู้ความสามารถเพื่อเป็นหลักในการขับเคลื่อน พัฒนาและเปลี่ยนแปลงในระดับพื้นที่ ๓) ดำเนินการวิจัยและสร้างนวัตกรรมเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาชุมชน ๔) สืบสานและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ประยุกต์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เข้ากับยุคสมัยเพื่อเพิ่มคุณค่า ๕) ส่งเสริมการสืบทอดและพัฒนาความรู้จากผู้มีภูมิปัญญาด้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่นระดับพื้นที่และมูลค่า

ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษา จำนวน ๔๑ แห่ง ได้แก่

๑) มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ๒) มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ๓) มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ๔) มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ๕) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ๖) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ๗) มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ๘) มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ๙) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ๑๐) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ๑๑) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ๑๒) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ๑๓) มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ๑๔) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ๑๕) มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ๑๖) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ๑๗) มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ๑๘) มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ๑๙) มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ๒๐) มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ๒๑) มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ๒๒) มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ๒๓) มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ๒๔) มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ๒๕) มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ ๒๖) มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ๒๗) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ๒๘) มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ๒๙) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ๓๐) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ๓๑) มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ๓๒) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี ๓๓) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ๓๔) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ๓๕) มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

๓๖) สถาบันวิทยาลัยชุมชน ๓๗) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ๓๘) มหาวิทยาลัยพะเยา ๓๙) มหาวิทยาลัยนครพนม ๔๐) มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ๔๑) มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล (เอกชน)

๔. กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา เป็นกลุ่มที่มุ่งเน้นการนำคำสอนทางศาสนาต่าง ๆ มาผสมผสานกับวิชาการ เพื่อมาปรับใช้ในการเรียนการสอนและวิจัยให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไปปลูกฝังจิตสำนึกและคุณธรรมที่พึงาม

โดยมีเป้าหมายเพื่อ ๑) มุ่งพัฒนาบัณฑิตให้เป็นผู้มีสติปัญญาและคุณธรรมด้วยการจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานหลักศาสนากับหลักวิชาการ ๒) ให้ความสำคัญกับการวิจัยและสร้างนวัตกรรมโดยยึดหลักศาสนา ปรับใช้หลักศาสนาให้เหมาะสมกับสังคมที่เปลี่ยนไปและสร้างหลักการ วิชาการที่สอดคล้องกับหลักศาสนาเป็นทางเลือกคู่กับหลักวิชาการของประเทศตะวันตก ๓) นำหลักธรรมคำสอนของศาสนาต่าง ๆ มาชี้แนะสังคมโดยมุ่งพัฒนาจิตใจสติปัญญาและพฤติกรรมของประชาชนเพื่อให้เกิดสันติสุขและความสามัคคีของคนในชาติ อย่างไรก็ตาม ในกลุ่มนี้ได้อยู่ระหว่าง พิจารณาดำเนินการในการจัดกลุ่มให้แก่สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ต่อไป

ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ เป็นกลุ่มที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะ ความรู้ เสริมสร้างบุคลากรสู่ความเป็นมืออาชีพเฉพาะทาง ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาด

โดยมีเป้าหมายเพื่อเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะและทัศนคติที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ หรือจรรยาบรรณและวัฒนธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้ และยกระดับสมรรถนะทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ประกอบด้วยสถาบันอุดมศึกษา จำนวน ๗ แห่ง ได้แก่

๑) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ๒) มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ๓) มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ๔) สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย ๕) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ๖) สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน ๗) สถาบันอาศรมศิลป์ (เอกชน)

การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ควรตอบโจทย์ในการแก้ปัญหาของประเทศชาติในด้านต่าง ๆ และมหาวิทยาลัยที่เข้าสู่อการจัดกลุ่มในแต่ละกลุ่ม ควรเลือกเฉพาะบางสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยมากกว่า การจัดกลุ่มให้ทั้งมหาวิทยาลัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งในแง่ความเชี่ยวชาญและความหลากหลาย

๔.๒ การจัดอันดับสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทย

การจัดอันดับมหาวิทยาลัยของแต่ละหน่วยงานถือว่าการเปรียบเทียบในมิติหรือมุมมองของหน่วยงานนั้นๆ บางมหาวิทยาลัยได้รับการจัดอันดับดีจากหน่วยงานหนึ่ง แต่ได้รับการจัดอันดับที่ไม่ดีของอีกหน่วยงานหนึ่ง การดูข้อมูลการจัดอันดับ ควรดูวิธีการที่ใช้ในการจัดอันดับประกอบว่ามีเกณฑ์ หรือวิธีคำนวณอย่างไร ให้น้ำหนักคะแนนกับส่วนใดมาก ถ้ามหาวิทยาลัยได้รับการจัดอันดับที่ดีของหน่วยงานที่มีการให้น้ำหนักคะแนนของงานวิจัยมาก แสดงว่ามหาวิทยาลัยนั้นน่าจะมีคุณภาพโดดเด่น

ด้านงานวิจัย การดูผลของการจัดอันดับเพียงอย่างเดียวจะทำให้เราเห็นข้อมูลที่ไม่ครบทุกมิติ และตีความการจัดอันดับผิด

มหาวิทยาลัย	QS World University Rankings		THE World University Rankings	
	๒๐๒๑	๒๐๒๒	๒๐๒๑	๒๐๒๒
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	๒๐๘	๒๑๕	๖๐๑-๘๐๐	๘๐๑-๑๐๐๐
มหาวิทยาลัยมหิดล	๒๕๒	๒๕๕	๖๐๑-๘๐๐	๖๐๑-๘๐๐
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๖๐๑-๖๕๐	๖๐๑-๖๕๐	๑๐๐๑+	๑๐๐๑-๑๒๐๐
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	-	-	๖๐๑-๘๐๐	๖๐๑-๘๐๐

ตารางที่ ๓.๑ แสดงตัวอย่างผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยของ QS และ THE

จากตารางข้างต้นจะเห็นว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับการจัดอันดับที่ ๒๑๕ ในปี ๒๐๒๒ จากหน่วยงาน QS แต่ได้รับการจัดอันดับ ๘๐๑ - ๑๐๐๐ ในปี ๒๐๒๒ จากหน่วยงาน THE จะเห็นว่า อันดับค่อนข้างแตกต่างกันพอสมควร ซึ่งส่วนใหญ่แต่ละมหาวิทยาลัยมักจะเลือกประชาสัมพันธ์ข้อมูลของหน่วยงานที่ตนเองได้รับการจัดอันดับที่ดี

นอกจากการจัดอันดับมหาวิทยาลัย แบบที่เรียกว่า League tables แล้ว เช่น QS World University Rankings, THE World University Rankings ฯลฯ (มีการเรียงอันดับ ๑, ๒, ๓ , ...) ยังมีการประเมินมหาวิทยาลัย โดยผลที่ออกมาเป็นระดับ อย่างเช่น QS Stars (มีค่าใช้จ่ายในการได้รับการประเมิน) ซึ่งจะเป็นการประเมินมหาวิทยาลัย ตามเกณฑ์ของ QS หากมหาวิทยาลัยถูกประเมินได้คะแนนตามเกณฑ์ใด ก็จะได้รับระดับ Stars ตามเกณฑ์ที่กำหนด การประเมินแบบนี้ เป็นการให้มหาวิทยาลัยแข่งกับตัวเองตามเกณฑ์ที่ QS กำหนด

การประเมินมหาวิทยาลัยที่ไม่เป็นแบบ League table ที่น่าสนใจของอีกหน่วยงานหนึ่ง คือ U - Multirank ซึ่งเป็นการประเมินมหาวิทยาลัยในมิติต่างๆ แล้วแสดงออกผลออกมาว่าในมิติหรือหัวข้อนั้น ได้รับการประเมินอยู่ในระดับใด (ระดับ A B C D) ซึ่งผู้ที่ต้องการดูข้อมูลสามารถเปรียบเทียบผลประเมินแต่ละมหาวิทยาลัยตามมิติหรือหัวข้อที่ตนเองสนใจได้ ในส่วนของมหาวิทยาลัยเองก็สามารถใช้ผลการประเมินนี้ เป็นแนวทางในการพัฒนาในมิติต่างๆได้

จากการวิเคราะห์เห็นว่าผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัย เป็นข้อมูลที่ใช้ในการเปรียบเทียบมหาวิทยาลัยได้ระดับหนึ่งเท่านั้น เนื่องจากบางตัวชี้วัดที่แต่ละหน่วยงานนำมาใช้ในการประเมิน ซึ่งยังไม่สมเหตุสมผล เช่น การทำ Reputation survey ของ QS โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอรายชื่อมหาวิทยาลัยที่คิดว่าผู้ตอบคิดว่าตรงตามคำถามที่ตั้งไว้ แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาคิดคะแนน ตัวชี้วัดนี้อาจไม่ได้สะท้อนคุณภาพของมหาวิทยาลัยจริงๆ (ซึ่งรายชื่อผู้ที่จะได้ตอบแบบสอบถาม เป็นรายชื่อที่มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งได้ ส่งรายชื่อให้กับ QS) หรือจะเป็นตัวชี้วัด Faculty/Student Ratio ที่นำสัดส่วนของอาจารย์และนักศึกษามาคิดเป็นคะแนน ถ้าดูจากคะแนนจะเห็นว่า มหาวิทยาลัยที่มีอัตราส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษามีค่าน้อย จะได้คะแนนมาก เช่น อาจารย์ ๑ คน ต่อนักศึกษา ๕ - ๖ คน จะได้คะแนนมาก เพราะอาจจะตีความได้ว่า สามารถดูแลนักศึกษาได้ทั่วถึง แต่การมีอาจารย์ ๑ คน

ต่อนักศึกษาที่เพิ่มเป็น ๘ - ๙ คน การเรียนการสอนจะมีประสิทธิภาพลดลงจริงหรือไม่ แต่คะแนนที่ได้จากการประเมินต่างกัน

หากมองในมุมธุรกิจจะเห็นว่าหน่วยงานการจัดอันดับต่าง ๆ เปิดให้มหาวิทยาลัยสามารถเข้าร่วมการจัดอันดับได้โดยไม่มีค่าใช้จ่าย บางหน่วยงานเป็นบริษัทเอกชน เช่น QS และ THE เป็นบริษัทที่ต้องหารายได้ คำถามคือ บริษัทเหล่านี้หารายได้จากการจัดอันดับมหาวิทยาลัยอย่างไร เมื่อลองหาข้อมูลเพิ่มเติมจะพบว่า บริษัทเหล่านี้มีบริการให้คำปรึกษาด้านการทำโฆษณา หรือทำการตลาดต่าง ๆ ให้กับมหาวิทยาลัยที่สนใจ ผู้จัดทำมองว่ารูปแบบการหารายได้ของบริษัทจัดอันดับมหาวิทยาลัยคือ สร้างคู่แข่งด้านการจัดอันดับให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งส่งข้อมูลลงมาแข่งขันโดยไม่มีค่าใช้จ่าย แล้วมหาวิทยาลัยใดเมื่อลงแข่งขันแล้ว ต้องการตัวช่วยหรือบริการเสริมสามารถซื้อได้อย่างเช่น THE Data Points อีกทั้งยังมีการจัดสัมมนาในต่างประเทศที่ผู้สนใจสามารถซื้อบัตร เพื่อเข้าร่วมการสัมมนาได้ และยังมีรายได้จากค่าโฆษณาหรือจากพันธมิตรต่างๆอีกด้วย

รูปที่ ๓.๑ แสดงตัวอย่างการให้บริการของ THE

จากที่กล่าวมาข้างต้นเห็นว่า เกณฑ์หรือตัวชี้วัดของการจัดอันดับมหาวิทยาลัยบางเกณฑ์ไม่ได้สะท้อนประสิทธิภาพ หรือคุณภาพของมหาวิทยาลัย รวมทั้งยังมีส่วนของการทำธุรกิจแฝงอยู่ เพราะฉะนั้นหากมหาวิทยาลัยต้องการจะนำข้อมูลการจัดอันดับไปใช้ในการวางแผนเพื่อใช้ในการพัฒนา ควรจะพิจารณาเลือกใช้เกณฑ์หรือตัวชี้วัดที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาจริง ๆ

หน้าว่าง

บทที่ ๕ บทสรุปและข้อเสนอแนะ

๕.๑ บทสรุป

การจัดตั้งมหาวิทยาลัยขึ้นมานั้น ล้วนมีบทบาทหน้าที่หลักในการดำเนินภารกิจสำคัญ ๔ ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม การบริการวิชาการแก่สังคม และการทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งการดำเนินภารกิจสำคัญนั้น ต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ และแผนด้านการอุดมศึกษา และสนองต่อความจำเป็นและความต้องการของประเทศในด้านต่าง ๆ การส่งเสริมให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่ให้แก่ประเทศ การพัฒนากำลังคนของประเทศ และการจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้ประเทศไทยพัฒนาไปสู่ประเทศที่มีความก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และมีพลเมืองที่มีคุณภาพ จะเห็นว่าบทบาทต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยนั้น มีไว้ให้เพื่อสร้างคนเพื่อการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศ หากมหาวิทยาลัยมีการพัฒนา ก็ย่อมหมายถึงการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศเช่นเดียวกัน จึงทำให้การจัดอันดับมหาวิทยาลัยของหน่วยงานต่าง ๆ นั้น สามารถเป็นตัวชี้วัดการพัฒนาของมหาวิทยาลัยได้หรือไม่ ?

การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพและสาขาจำเพาะ เพื่อเป็นเครื่องมือเชิงระบบของรัฐ ในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่ต้องอาศัยทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็น สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

จากการวิเคราะห์เห็นว่า หากเป้าหมายของการพัฒนามหาวิทยาลัยคือการพัฒนาคนเพื่อไปพัฒนาชาติ การจัดอันดับมหาวิทยาลัยไม่สามารถเป็นตัวชี้วัดที่ดีในการวัดการพัฒนาของมหาวิทยาลัยได้ การพัฒนามหาวิทยาลัยบางอย่างเมื่อทำแล้วให้ผลดีกับผู้เรียน แต่ไม่ได้สะท้อนในกระบวนการคิดคะแนนเพื่อใช้ในการจัดอันดับของมหาวิทยาลัย เช่น การใช้เทคโนโลยีช่วยในการเรียนการสอน การออกแบบหลักสูตรที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก การสร้างความร่วมมือกับภาคธุรกิจ การสร้างพื้นที่บ่มเพาะสตาร์ทอัพ หรือการเปิดโอกาสให้คนทุกเพศ ทุกวัย สามารถเข้ามาเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยได้ แต่ถ้าหากเป้าหมายการพัฒนามหาวิทยาลัย หมายถึง การที่มหาวิทยาลัยได้รับการจัดอันดับที่ดีขึ้น มหาวิทยาลัยก็ต้องพัฒนาตามเกณฑ์หรือตัวชี้วัดของหน่วยงานจัดอันดับมหาวิทยาลัย ตัวอย่างเช่น หากคะแนนหัวข้อ Proportion of International students มีค่าน้อยเพราะนักศึกษาต่างชาติมีน้อย ควรที่จะต้องวางแผน เพื่อเพิ่มจำนวนนักศึกษาต่างชาติ เพื่อจะได้คะแนนเพิ่มขึ้นในการจัดอันดับ (ถ้าหากการมีจำนวนนักศึกษาต่างชาติเพิ่มมากขึ้น นักศึกษาได้ประโยชน์อะไร แล้วประเทศได้ประโยชน์อะไร) เมื่อก่อนมหาวิทยาลัยพัฒนาแต่ละตัวชี้วัดให้ดีขึ้น มหาวิทยาลัยก็จะได้คะแนนในการจัดอันดับมากขึ้น อันดับก็จะดีขึ้นตาม

ถึงแม้ว่าผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยไม่สามารถเป็นตัวชี้วัดที่ดีในการวัดการพัฒนาของมหาวิทยาลัยได้ แต่กระบวนการคิดรูปแบบการคิด ตัวชี้วัด หรือเกณฑ์บางเกณฑ์ในการจัดอันดับ เห็นว่าบางอย่างเป็นสิ่งที่น่าสนใจ และสามารถเลือกมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยได้

๕.๒ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

๑. การวัดผลการพัฒนามหาวิทยาลัย ควรใช้วิธีการประเมินแบบ U - Multirank คือ มีการแบ่งหมวดหมู่การประเมินแล้วมีเกณฑ์ให้กับแต่ละตัวชี้วัด โดยมหาวิทยาลัยสามารถดูหมวดหมู่ของหน่วยงานที่จัดอันดับเป็นตัวอย่าง เช่น หมวดหมู่อันดับ Teaching, Research ฯลฯ แล้วอาจจะเพิ่มหมวดหมู่ที่มหาวิทยาลัยให้ความสนใจ เช่น หมวดหมู่การพัฒนาในด้านสังคม ฯลฯ ในที่นี้ สมมติให้มหาวิทยาลัย เลือกหมวดหมู่เป็น Education Academic Industry และ Social โดยแต่ละด้านมีความหมายดังนี้ Education เกี่ยวกับการเรียนการสอน, Academic เกี่ยวกับการวิจัย Industry เกี่ยวกับการติดต่อกับภาคอุตสาหกรรม และ Social เกี่ยวทางด้านสังคม

๒. เมื่อมหาวิทยาลัยมีหมวดหมู่ที่ต้องการพัฒนาแล้ว ต่อไปก็ต้องมีเป้าหมายและตัวชี้วัดในแต่ละด้าน โดยมหาวิทยาลัยสามารถดูเกณฑ์ หรือตัวชี้วัดจากหน่วยงานจัดอันดับจากหลายหน่วยงานประกอบกันได้ รวมทั้งตั้งตัวชี้วัดหรือเกณฑ์ที่คิดว่าเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเพิ่มเติมได้เอง เช่น

หมวดหมู่ Education	เกณฑ์จากหน่วยงาน
Learning Environment	QS Stars
Lifelong learning measures	THE impact Rankings
(ตัวชี้วัดอื่นๆที่มหาวิทยาลัยกำหนด)....	....

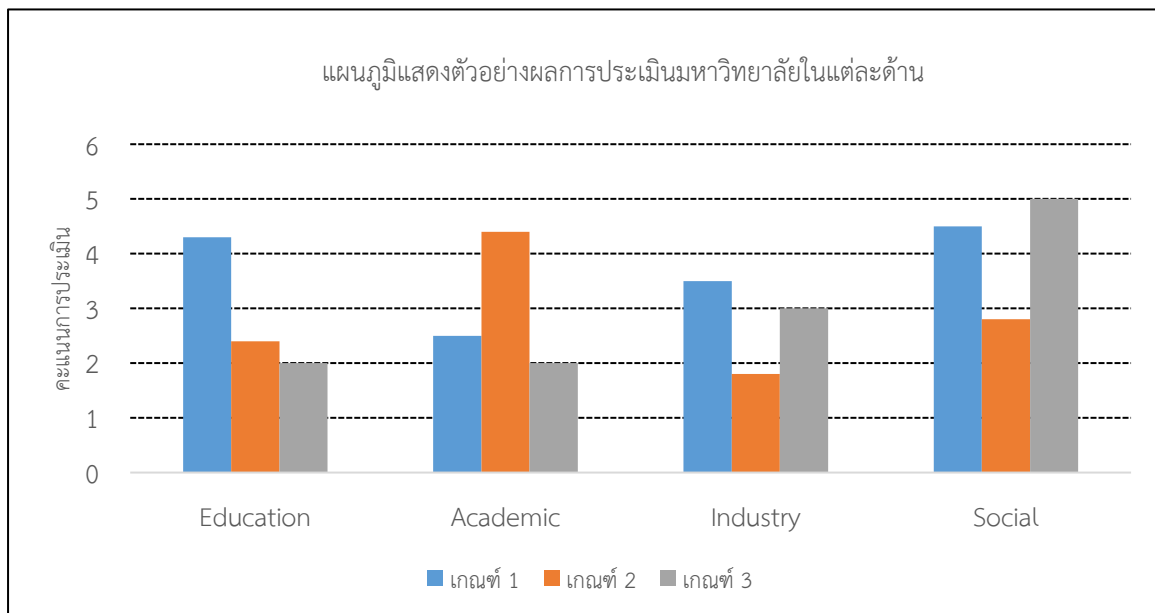
หมวดหมู่ Academic	เกณฑ์จากหน่วยงาน
Citation per faculty	QS World
Research and academic development	QS Stars
(ตัวชี้วัดอื่นๆที่มหาวิทยาลัยกำหนด)....	....

หมวดหมู่ Industry	เกณฑ์จากหน่วยงาน
Industry income	THE World
(ตัวชี้วัดอื่นๆที่มหาวิทยาลัยกำหนด)....	....

หมวดหมู่ Social	เกณฑ์จากหน่วยงาน
Education outreach activities beyond campus	THE impact Rankings
Greenhouse gas emission reduction program	UI GreenMetric
(ตัวชี้วัดอื่นๆที่มหาวิทยาลัยกำหนด)....	....

ตารางที่ ๔.๑ ตัวอย่างแสดงการเลือกเกณฑ์เพื่อใช้ในการพัฒนามหาวิทยาลัย จากหน่วยงานจัดอันดับต่าง ๆ

จะเห็นว่า สามารถสร้างแนวทางพัฒนามหาวิทยาลัย โดยนำแนวคิด หรือเกณฑ์ ของหน่วยงาน การจัดอันดับหลายหน่วยงานมาประยุกต์ใช้ได้ ซึ่งแนวทางที่สร้างขึ้นเองนั้น มหาวิทยาลัยสามารถ เลือกใช้แนวคิด หรือเกณฑ์ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์หลักของมหาวิทยาลัยได้ตรงกว่าเกณฑ์ ของหน่วยงานจัดอันดับหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ตัวอย่างเช่น มหาวิทยาลัย A เป็นมหาวิทยาลัย ที่ก่อตั้งเพื่อพัฒนาชุมชน เป้าหมายของมหาวิทยาลัย คือการช่วยเหลือชุมชนโดยรอบ ไม่ได้เน้น ความเป็นนานาชาติ ซึ่งหากเอาเกณฑ์ของหน่วยงานจัดอันดับทั่วไปมาประเมิน มหาวิทยาลัย A ก็จะได้ คะแนนส่วนความเป็นนานาชาติ น้อย ซึ่งมีผลต่อการจัดอันดับ ทั้ง ๆ ที่มหาวิทยาลัย A ไม่ได้ให้ ความสำคัญกับด้านนี้เลย

แผนภูมิที่ ๔.๑ แสดงตัวอย่างผลการประเมินมหาวิทยาลัย A

จากข้อเสนอแนะข้างต้น จะเห็นว่าคณะอนุกรรมการเลือกใช้แนวคิด เกณฑ์และตัวชี้วัด ของการจัดอันดับมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนามหาวิทยาลัย รวมทั้งการวัดการพัฒนา ทำให้ความเห็นว่า ควรจะยึดเทียบกับประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก เช่น ตอนนี้ประเทศต้องการนักโปรแกรมเมอร์ เพื่อพัฒนาแอปพลิเคชัน มหาวิทยาลัยก็อาจจะตั้งเป้าหมายในการผลิตนักศึกษาในด้านนี้มากขึ้น หรือ ตั้งเป้าหมายอบรมด้านโปรแกรมเมอร์ระดับสูง ให้กับผู้ที่มีความรู้พื้นฐานอยู่แล้ว เป็นต้น เป็นการเน้น การพัฒนาคน เพื่อให้คนพัฒนาชาติ

๓. การจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก (World University Rankings) ถือเป็นภาพสะท้อน ต่อภาพรวมของมหาวิทยาลัย รวมถึงระบบการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ ดังนั้น มหาวิทยาลัยไทย ควรปรับตัวให้มีภาพลักษณ์ที่มีความเป็นนานาชาติและความเป็นสากลจะทำให้เกิดการยอมรับมากขึ้น นอกจากนี้ ควรมีอิสระในการดำเนินการตามภารกิจของกลุ่มมหาวิทยาลัยอย่างเต็มที่ และควรเลือกใช้ หลักเกณฑ์ในบางอย่างมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและบทบาทหรือภารกิจของแต่ละมหาวิทยาลัย รวมถึงพิจารณาถึงสัดส่วนของน้ำหนักในแต่ละเกณฑ์ด้วย

๔. ควรมีการนำผลการจัดอันดับมาวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงจุดอ่อนจุดแข็งในแต่ละหลักเกณฑ์ และกำหนดวิธีการหรือระยะเวลาในการแก้ไขปัญหาตามหลักเกณฑ์ นอกจากนี้ ควรตั้งเป้าหมายระยะสั้นในการแข่งขันกับกลุ่มมหาวิทยาลัยในภูมิภาคเอเชียหรือเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) เป็นอันดับแรก และพัฒนาต่อยอดไปสู่การแข่งขันในระดับโลกต่อไปในระยะยาว อีกทั้ง ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้มีการผลักดันเชิงบวกต่อการจัดอันดับมหาวิทยาลัยด้วย

๕. การจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก (World University Rankings) มีวัตถุประสงค์เพื่อการยกระดับคุณภาพทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศ อย่างไรก็ตาม ควรมีการจัดอันดับการแข่งขันภายในประเทศด้วย โดยอาจใช้ตัวชี้วัดมหาวิทยาลัยเกี่ยวกับพันธกิจในการสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อประเทศชาติ ทั้งในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ การลดความเหลื่อมล้ำ การวิจัย การบริการวิชาการ ซึ่งมหาวิทยาลัยทุกกลุ่มสามารถใช้ตัวชี้วัดนี้ในการแข่งขันได้และเป็นทิศทางในการพัฒนามหาวิทยาลัยต่อไปในระดับสากล รวมถึงเป็นผลลัพธ์ประการหนึ่งของการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) ดังนั้น กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ในฐานะผู้รับผิดชอบ ควรมีการเพิ่มเติมข้อมูลที่แสดงถึงความชัดเจนเป็นและไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งในด้านนโยบายแนวทางการขับเคลื่อน ทั้งเชิงกลุ่ม เชิงเป้าหมาย ทั้งระยะสั้น ระยะยาว และด้านการสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศและการผลิตกำลังคน

๖. การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ควรตอบโจทย์ในการแก้ปัญหาของประเทศชาติในด้านต่าง ๆ และมหาวิทยาลัยที่เข้าสู่อันดับในกลุ่มในแต่ละกลุ่ม ควรเลือกเฉพาะบางสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยมากกว่าการจัดกลุ่มให้ทั้งหมดมหาวิทยาลัย ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ทั้งในแง่ความเชี่ยวชาญและความหลากหลาย

๗. ควรผลักดันการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญตามมาตรา ๔๕ (๓) ประกอบมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ช่วยให้สถาบันอุดมศึกษาลดอุปสรรคด้านงบประมาณ รวมถึงช่วยทำให้บรรลุผลในการดำเนินงานตามแผนและเป้าหมายให้สะดวกขึ้นตามภารกิจ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือทางการเงินที่มีความคล่องตัวในการสนับสนุนและกำกับดูแลให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถขับเคลื่อนและปรับปรุงองค์ประกอบสำคัญ อาทิ พันธกิจและยุทธศาสตร์ ธรรมาภิบาล การบริหารจัดการ โครงสร้างและการทำงาน การพัฒนาบุคลากร คุณภาพหลักสูตร และมาตรฐานการอุดมศึกษาเป็นต้น ให้เป็นไปตามทิศทางของประเภทสถาบันอุดมศึกษา และนำไปสู่ความเป็นเลิศของแต่ละสถาบัน และใช้เป็นเครื่องมือส่งเสริมการผลิตและพัฒนากำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ

๘. การผลักดันระบบคลังหน่วยกิตระดับอุดมศึกษา (Credit Bank) ซึ่งเป็นระบบและกลไกในการเทียบโอนความรู้ความสามารถและหรือสมรรถนะที่ได้จากการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และจากประสบการณ์บุคคล มาเก็บสะสมไว้ในคลังหน่วยกิตของสถาบันอุดมศึกษา โดยผ่านระบบทะเบียนสะสมหน่วยกิตสำหรับผู้เรียนที่เข้าศึกษารายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรฝึกอบรม หรือหลักสูตรระยะยาวในระดับอนุปริญญาหรือปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาที่จัดไว้สำหรับการจัดการศึกษา และที่ได้จากการเทียบโอนในระบบคลังหน่วยกิต โดยจัดให้มีหลักฐานการสะสมหน่วยกิต อาทิ สมุดสะสมหน่วยกิต แฟ้มสะสมงานแบบอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ และฝากในคลังหน่วยกิตของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อวัตถุประสงค์ที่สำคัญ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยไม่กำหนดอายุ เชื่อมโยง ทั้งการศึกษา ในระบบการศึกษา

นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสะสมผลการเรียนและผลลัพธ์
การเรียนรู้ที่ได้รับจากการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และจากประสบการณ์
บุคคลไว้ในคลังหน่วยกิต

*****

หน้าว่าง

บรรณานุกรม

พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒

กฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, คู่มือการประเมิน
การกำหนดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา (ฉบับปรับปรุง), สืบค้นเมื่อ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๕,
<http://plan.bsru.ac.th/> คู่มือการประเมินการกำหนด/.

หน้าว่าง

หน้าว่าง

หน้าว่าง

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายงานการสัมมนา

รายงานการสัมมนา

เรื่อง การจัดทำงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไทยสู่เวทีโลก

ในวันศุกร์ที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๕

ระหว่างเวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๓๐ นาฬิกา

ณ ห้องแกรนด์นันทาบอลรูม ชั้น ๒ โรงแรมเซ็นทารา ริเวอร์ไซด์

ถนนเชียงใหม่ - ลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

คณะอนุกรรมการการอุดมศึกษา

ในคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา

รายงานการสัมมนา

เรื่อง การจัดทำงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไทยสู่เวทีโลก

โดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา

ร่วมกับที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ในวันศุกร์ที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๕

ระหว่างเวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๓๐ นาฬิกา

ณ ห้องแกรนด์นันทาบอลรูม ชั้น ๒ โรงแรมเซ็นทารา ริเวอร์ไซด์

ถนนเชียงใหม่ - ลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

*****

หลักการและเหตุผล

การจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลกเป็นการจัดอันดับมหาวิทยาลัยจากทั่วโลกโดยใช้เกณฑ์การประเมินที่ตั้งขึ้นมาโดยองค์กรชั้นนำระดับโลกด้านการศึกษา โดยจะเรียงลำดับจากลำดับที่ดีที่สุดซึ่งโดยทั่วไปแล้ว มหาวิทยาลัยที่ได้ คะแนนสูงสุด ๑๐๐ คะแนนเต็ม ส่วนมหาวิทยาลัยที่ได้ลำดับต่ำกว่า จะได้รับการจัดอันดับว่าอยู่ใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยที่ได้รับคะแนนสูงสุด ทั้งนี้ พบว่าหลักการสำคัญในการพิจารณาอันดับมหาวิทยาลัยโลกนั้นมุ่งเน้นงานวิจัยเป็นหลักมากกว่าคุณภาพการสอน การที่มหาวิทยาลัยได้รับการจัดอันดับเป็นการบ่งบอกถึงคุณภาพ ภาพลักษณ์ ชื่อเสียงและผลงานของมหาวิทยาลัยที่ได้ดำเนินงานมาในแต่ละปี ดังนั้น การจัดอันดับมหาวิทยาลัยจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อยืนยัน ถึงความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติของมหาวิทยาลัย และเป็นสิ่งบ่งบอกถึงคุณภาพมาตรฐาน การศึกษาในแต่ละประเทศ ทั้งในด้านความเป็นเลิศทางวิชาการ มาตรฐานของอาจารย์ คุณภาพของนักศึกษาที่จบออกมาในแต่ละปี ซึ่งการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในปัจจุบันมีการจัดอันดับจากหลายหน่วยงาน แต่หน่วยงานที่มีชื่อเสียง และได้รับการกล่าวถึงอยู่เป็นประจำ คือ QS และ THE ซึ่งมหาวิทยาลัยของไทย ที่ได้รับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก หรือเอเชีย ซึ่งการได้รับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยไม่ว่าจากหน่วยงานใด ก็เป็นประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยให้กับนักเรียน นักศึกษาทั่วโลกที่สนใจ และทางมหาวิทยาลัยยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา มหาวิทยาลัยได้อีกทางหนึ่ง ดังนั้น บทบาทของมหาวิทยาลัย ส่วนหนึ่ง คือการผลิตบัณฑิต และการวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยทุกแห่ง ก็ต้องปรับตัวและพัฒนาการเรียนการสอน ให้ทันต่อความต้องการของประเทศ หรือของโลก ซึ่งมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง ก็ต้องมีการวางแผนพัฒนามหาวิทยาลัย มีการตั้งตัวชี้วัด เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา ตามกฎกระทรวงการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔ ออกตามมาตรา ๒๔ วรรคสามแห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่กำหนดให้การจัดสถาบันอุดมศึกษาเป็นกลุ่ม ได้แก่ ๑) กลุ่มพัฒนาการวิจัยระดับแนวหน้าของโลก ๒) กลุ่มพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม ๓) กลุ่มพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือชุมชนอื่น ๔) กลุ่มพัฒนาปัญญาและคุณธรรมด้วยหลักศาสนา ๕) กลุ่มผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพ และสาขาจำเพาะ และ ๖) กลุ่มอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด รวมถึงการกำหนดมาตรการส่งเสริม

สนับสนุน ประเมินคุณภาพ กำกับดูแล และจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับการจัดกลุ่มดังกล่าว เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อให้การพัฒนาความเป็นเลิศ ของสถาบันอุดมศึกษาและการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ รวมทั้ง การพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง และเป็นการกระตุ้นให้ผู้บริหาร ของสถาบันอุดมศึกษาไทยปฏิวัติหลักการคิด ปรับเปลี่ยนและทบทวนยุทธศาสตร์ ปรับปรุงรูปแบบ และแนวทางการบริหารในองค์โดยเมื่อได้มีการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา และได้ใช้กลไกการสนับสนุน การดำเนินพลิกโฉมอุดมศึกษา (Reinventing University) ทำให้เกิดการปฏิรูประบบอุดมศึกษา ทั้งการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน การพัฒนาทักษะอาจารย์ เพื่อให้สามารถตอบสนอง ต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ โดยมหาวิทยาลัยจะได้ใช้ความรู้ ความสามารถและศักยภาพอย่างมี ประสิทธิภาพ ตามกลุ่มยุทธศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยมีความถนัดและเชี่ยวชาญ ผลักดันให้เกิดการแข่งขัน ระหว่างมหาวิทยาลัยและยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศ โดยอาศัยเครื่องมือเชิงระบบเพื่อพัฒนา สถาบันอุดมศึกษาดังกล่าวแล้ว ซึ่งจุดมุ่งหมายของการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในปี พ.ศ. ๒๕๗๙ คือการที่สถาบันอุดมศึกษามีจุดยืนตามกลุ่มที่ชัดเจนที่จะพัฒนาตนเอง และมีความพร้อม ในเชิงกลยุทธ์ที่จะผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสูง อีกทั้งสามารถสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมที่นำไปสู่ การใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ โดยแผนอุดมศึกษาระยะยาว ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ได้กำหนดการวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงเป็นการจัดระบบอุดมศึกษาใหม่โดยเน้นบทบาทภาครัฐ ทำหน้าที่กำกับดูแลระบบอุดมศึกษา (Regulators) ซึ่งจะต้องแสดงบทบาทผู้นำการเปลี่ยนแปลง ส่วนสถาบันอุดมศึกษาคือผู้ที่ต้องดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยอิสระและเสรีภาพทางวิชาการ ให้เกิดผลผลิตตามคุณภาพมาตรฐานที่กำหนด

ด้วยคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ตระหนักและเห็น ถึงความสำคัญของการจัดอันดับมหาวิทยาลัยของประเทศไทยในการพัฒนาระบบการอุดมศึกษา ดังนั้น คณะกรรมการจึงได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการการอุดมศึกษาร่วมกับที่ประชุมอธิการบดี แห่งประเทศไทย และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดสัมมนาเรื่อง “การจัดทำงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไทยสู่เวทีโลก” ขึ้น เพื่อให้เกิดการปฏิรูประบบอุดมศึกษา ทั้งการพัฒนา คุณภาพการเรียนการสอน การพัฒนาทักษะอาจารย์ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเรียนการสอน ในศตวรรษที่ ๒๑

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไทยสู่เวทีโลก และการจัดอันดับมหาวิทยาลัยไทยเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับระเบียบและวิธีการในการจัดอันดับ มหาวิทยาลัยในต่างประเทศ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

๒. เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยให้สอดคล้องกับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ

๓. นำข้อมูลที่ได้รับจากการสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณา ศึกษาของคณะกรรมการการอุดมศึกษาฯ และรายงานต่อวุฒิสภา

ผู้เข้าร่วมโครงการ (๒๕๐ คน)

๑. ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย
๒. ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏ
๓. ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
๔. ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เจ้าหน้าที่กองแผนงานและกองบริหารงานกลาง
๕. คณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา

วัน เวลาและสถานที่

วันศุกร์ที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๕ ณ โรงแรมเซ็นทารา ริเวอร์ไซด์ เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. สถาบันอุดมศึกษาได้รับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไทยสู่เวทีโลก และการจัดอันดับมหาวิทยาลัยไทยเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับระเบียบและวิธีการในการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา
๒. สถาบันอุดมศึกษามีแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยให้สอดคล้องกับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ
๓. คณะกรรมาธิการนำข้อมูลที่ได้รับจากการสัมมนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการการอุดมศึกษาฯ และรายงานต่อวุฒิสภา

**กล่าวรายงานการสัมมนา โดย รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ
โฆษกคณะกรรมาธิการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา และประธานคณะ
อนุกรรมาธิการการอุดมศึกษา**

การสัมมนานี้เป็นการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ สืบเนื่องจากคณะอนุกรรมาธิการการอุดมศึกษา ในคณะกรรมาธิการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา ได้พิจารณาศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย และความสอดคล้องกับระเบียบวิธีการในการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก (World University Rankings) เพื่อให้สอดคล้องกับพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) และโครงการดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ (National Digital Learning Platform : NDLP) ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนด้านการอุดมศึกษา ทั้งนี้ การดำเนินงานของคณะกรรมาธิการมีความสอดคล้องกับภารกิจของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ในการจัดสัมมนาในครั้งนี้ ได้มีการจัดแบ่งเป็น ๔ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ การจัดสรรงบประมาณ (กองทุนศึกษาและกองทุน ววน.) กลุ่มที่ ๒ Ranking กับการพัฒนามหาวิทยาลัย ด้านการเรียนการสอน กลุ่มที่ ๓ Ranking กับการพัฒนามหาวิทยาลัยด้านวิจัย นวัตกรรม กลุ่มที่ ๔ Ranking กับการเกณฑ์พัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ทั้งนี้ จะได้จัดทำรายงานเรื่องการจัดทำงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไทยสู่เวทีโลก เพื่อเสนอคณะกรรมาธิการเพื่อดำเนินการผลักดันอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้รู้ตหน้าและเท่าทันต่อไป

กล่าวเปิดการสัมมนา โดย พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง ประธานคณะกรรมการการศึกษา การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา

ขอขอบคุณท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ท่านอธิการบดี รองอธิการบดี และผู้แทนจากทุกมหาวิทยาลัยที่สละเวลาเข้าร่วมการจัดสัมมนาในวันนี้ ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ด้านการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงโดยเริ่มมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และนับตั้งแต่นั้น พ.ศ. ๒๕๖๐ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ครั้งสำคัญของประเทศ โดยมีพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องประกาศใช้ ๑๐ ฉบับ มีพระราชบัญญัติที่สำคัญ ได้แก่ ๑) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๒ ๒) พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ๓) พระราชบัญญัติ สถานนโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ ๔) พระราชบัญญัติ การส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และ ๕) พระราชบัญญัติส่งเสริม การใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมีการถ่ายโอนอำนาจและหน้าที่จากกระทรวง สุ่มหาวิทยาลัย เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนประเทศ ที่สำคัญ เพื่อสร้างสิ่งอุปโภคบริโภค การสร้างเส้นทางคมนาคม การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ การขับเคลื่อน ธุรกิจด้วยนวัตกรรม รวมถึงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญในการตอบโจทย์ของประเทศ และในทาง ตรงกันข้ามบุคลากรที่จะเข้าสู่ระบบการศึกษามีน้อยลงเพราะเด็กเกิดน้อยลง ทำให้เกิดการสร้างระบบ การศึกษา การเรียนการสอน การสร้างนวัตกรรม การสร้างการวิจัย การสร้างระบบสนับสนุน การสร้าง บุคลากร ภาคเอกชนเข้ามาสนับสนุนด้านการศึกษามากขึ้น ซึ่งเป็นความท้าทายในการรักษาและสร้าง ภาพลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้ ต้องไม่ลืมตระหนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมไทย ดังนั้น จึงจะต้องมี การสร้างคนดี คนเก่งและคนกล้า ในระบบการศึกษาเพื่อพัฒนาชาติไทยอย่างยั่งยืน

ความเชื่อมั่นของสถาบันอุดมศึกษามีความสำคัญ การพิจารณาเรื่องการจัดอันดับ (Ranking) เป็นสิ่งที่สำคัญกับมหาวิทยาลัยเช่นกัน ดังนั้น จะต้องรักษาไว้ แม้สถาบันอุดมศึกษาจะมี ปัญหาทางด้านงบประมาณหรือมีรายได้ลดลงในการบริหารมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ หากสามารถบริหารจัดการ ได้ภายในงบประมาณที่มีจำกัดก็จะเป็นเรื่องที่ดีมากและท้าทายผู้บริหารมหาวิทยาลัย การสัมมนา วันนี้จะระดมความคิดเห็นเพื่อที่จะรวบรวมประเด็นความคิดเห็น จัดทำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ นำเสนอต่อรัฐบาลเพื่อพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

กล่าวต้อนรับการสัมมนา โดยศาสตราจารย์ นายแพทย์พงษ์รักษ์ ศรีบัณฑิตมงคล อธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

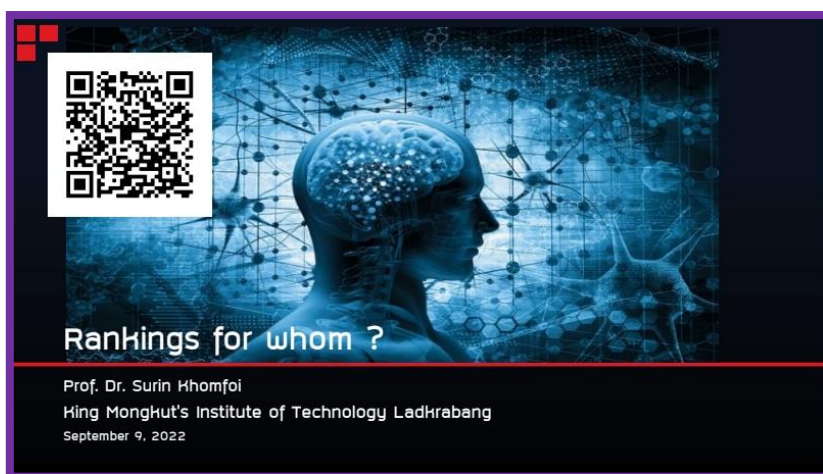
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ยินดีต้อนรับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา จำนวน ๖๘ สถาบัน โดยมีผู้แทนจาก ๓ ทปอ. ได้แก่ ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัย ราชภัฏ และที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เข้าร่วมประชุม ในนาม ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ขอขอบคุณคณะกรรมการการศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา ที่ให้เกียรติร่วมจัดสัมมนาในครั้งนี้ สืบเนื่องจากเมื่อปีที่ผ่านมามหาวิทยาลัยได้ร่วมกันจัดสัมมนา แบบ Workshop โดยเอาโจทย์พื้นที่เป็นตัวตั้งเพื่อผลักดันแผนในระดับพื้นที่ให้สอดคล้องกับแผนบูรณา การของประเทศ สิ่งที่เกิดขึ้น คือ ทำให้มหาวิทยาลัยในกลุ่มพื้นที่ได้เกิดการรวมกลุ่มกันขึ้น ทำให้เกิด การบูรณาการการทำงาน และเมื่อ ๔ ปีที่ผ่านมา ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทยได้จัดสัมมนาระดม

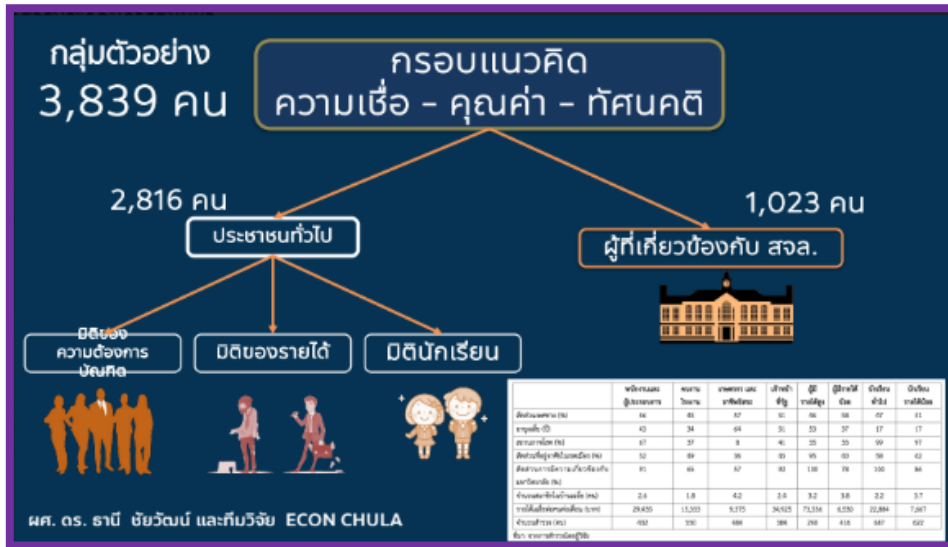
ความคิดเห็นและได้จัดทำสมุดปกขาว “ข้อเสนอการพัฒนาอุดมศึกษาของชาติ” ซึ่งจะทำให้ประเทศเกิดการเปลี่ยนแปลงและได้จัดส่งรายงานดังกล่าวต่อกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และใช้เป็นเอกสารประกอบการพิจารณางบประมาณของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งนี้ในการจัดสัมมนาในครั้งนี้ จะช่วยทำให้เกิดการระดมความคิดเห็นที่สำคัญจากผู้เข้าร่วมสัมมนาเพื่อให้เกิดการผลักดันการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาต่อไป

อภิปราย เรื่อง การจัดอันดับมหาวิทยาลัยและกลไกการส่งเสริม โดย ศาสตราจารย์ สุรินทร์ คำฝอย ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการการอุดมศึกษาฯ และที่ปรึกษาคณะกรรมการฝ่ายแผนงาน ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย

ประเด็นแรกที่ตั้งใจห้ไว้คือ การจัดอันดับมหาวิทยาลัยเพื่อใคร? เพื่อออกแบบมหาวิทยาลัยในอนาคต ซึ่งจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓,๘๓๙ คน สำรวจประชาชนทั่วไป จำนวน ๒,๘๑๖ คน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) จำนวน ๑,๐๒๓ คน ได้กำหนดกรอบแนวคิด ๓ กรอบ ได้แก่ ความเชื่อ คุณค่า และทัศนคติต่อมหาวิทยาลัย ซึ่งผลของการสำรวจ ดังนี้

๑. ผลการศึกษาในด้านความเชื่อต่อมหาวิทยาลัย

๑.๑ บุคลากรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) ให้ความสำคัญ ดังนี้

๑) การเรียนในมหาวิทยาลัยจะทำให้มีความรู้และนำไปประกอบอาชีพได้ มีสำคัญที่สุด

๒) คนที่มีการศึกษาสามารถช่วยพัฒนาประเทศได้

๓) คนที่จบมหาวิทยาลัยคือคนที่มีการศึกษา

๔) คนที่จบจากมหาวิทยาลัยชื่อดังจะเก่งกว่าคนที่จบมหาวิทยาลัยทั่วไป

๕) คนที่ประสบความสำเร็จในสังคมไทยควรต้องเรียนจบในระดับมหาวิทยาลัย

๑.๒ ประชาชนทั่วไปให้ความสำคัญ ดังนี้

๑) คนที่จบมหาวิทยาลัยคือคนที่มีการศึกษา มีสำคัญที่สุด

๒) คนที่จบจากมหาวิทยาลัยชื่อดังจะเก่งกว่าคนที่จบมหาวิทยาลัยทั่วไป

๓) คนที่ประสบความสำเร็จในสังคมไทยควรต้องเรียนจบในระดับมหาวิทยาลัย

๔) คนที่มีการศึกษาสามารถช่วยพัฒนาประเทศได้

๕) การเรียนในมหาวิทยาลัยจะทำให้มีความรู้และนำไปประกอบอาชีพได้ ทั้งนี้ เห็นได้ว่าโอกาสที่จะได้รับในชีวิตขึ้นอยู่กับชื่อเสียงมากกว่าความรู้

๒. ผลการศึกษาในด้านคุณค่าต่อมหาวิทยาลัย

๒.๑ บุคลากรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) ให้ความสำคัญ ดังนี้

- ๑) คำว่า “มหาวิทยาลัย” นี้ถึงแหล่งความรู้
- ๒) จบจากมหาวิทยาลัยได้รับประโยชน์มากที่สุด คือ หางานได้ง่ายขึ้น
- ๓) การศึกษามีความสำคัญกับตนมากถึง ๘๓ เปอร์เซ็นต์
- ๔) การศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยมีความสำคัญกับตนเองมากถึง

๘๔ เปอร์เซ็นต์

๒.๒ ประชาชนทั่วไปให้ความสำคัญ ดังนี้

- ๑) คำว่า “มหาวิทยาลัย” นี้ถึงใบปริญญา
- ๒) จบจากมหาวิทยาลัยได้รับประโยชน์มากที่สุด คือ ไม่ได้ทำให้ชีวิตเปลี่ยนแปลง
- ๓) การศึกษามีความสำคัญกับตนมากถึง ๘๐ เปอร์เซ็นต์
- ๔) การศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยมีความสำคัญกับตนเองมากถึง

๖๔ เปอร์เซ็นต์

ทั้งนี้ เห็นได้ว่าบุคลากรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) และประชาชนทั่วไปมีความเห็นตรงกันว่า การศึกษามีความสำคัญต่อตนในระดับมากที่สุด

๓. ผลการศึกษาในด้านทัศนคติต่อมหาวิทยาลัย

๓.๑ บุคลากรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) ให้ความสำคัญ ดังนี้

- ๑) มหาวิทยาลัยยังจำเป็นต่อสังคมไทยในอนาคตเพียง ๓๖ เปอร์เซ็นต์
- ๒) อาจารย์ในมหาวิทยาลัยเปรียบเทียบกับครูบาอาจารย์
- ๓) หน้าที่ที่สำคัญที่สุดของมหาวิทยาลัย คือ สร้างคนที่มีคุณภาพให้กับสังคม
- ๔) สิ่งที่มีมหาวิทยาลัยควรต้องทำมากที่สุดในปัจจุบัน คือ สร้างบัณฑิตที่ตรงกับความ

ต้องการของตลาดแรงงาน และพัฒนาและแก้ไขปัญหาสังคม

- ๕) ถ้าไม่มีข้อจำกัดท่านจะเข้าเรียนระดับปริญญาตรีหรือไม่ ให้ความสำคัญสูง

ถึง ๘๓ เปอร์เซ็นต์

๖) จะสนับสนุนลูกหลานให้ได้เรียนจบปริญญาตรีหรือไม่ ให้ความสำคัญสูงถึง ๙๐ เปอร์เซ็นต์

๗) เลือกที่จะสนับสนุน/ไม่สนับสนุนให้ลูกหลานเรียนมหาวิทยาลัยด้วยเหตุผล คือ ใบปริญญาคือใบเบิกทางในการเข้าทำงาน

๘) การเรียนจบมหาวิทยาลัยชื่อดังจำเป็นมากขึ้นหรือน้อยลง มีความคิดเห็นเท่าเดิม ๓๗ เปอร์เซ็นต์

๓.๒ ประชาชนทั่วไปให้ความสำคัญ ดังนี้

๑) มหาวิทยาลัยยังจำเป็นต่อสังคมไทยในอนาคตเพียง ๒๘ เปอร์เซ็นต์

๒) อาจารย์ในมหาวิทยาลัยเปรียบเทียบกับครูปาอาจารย์ พนักงานบริษัท และเพื่อน

๓) หน้าที่ที่สำคัญที่สุดของมหาวิทยาลัย คือ สร้างคนที่มีคุณภาพให้กับสังคม

๔) สิ่งที่มหาวิทยาลัยควรต้องทำมากที่สุดในปัจจุบัน คือ สร้างบัณฑิตที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และทำงานร่วมกับชุมชน

๕) ถ้าไม่มีข้อจำกัดท่านจะเข้าเรียนระดับปริญญาตรีหรือไม่ ให้ความสำคัญสูงถึง ๘๒ เปอร์เซ็นต์

๖) จะสนับสนุนลูกหลานให้ได้เรียนจบปริญญาตรีหรือไม่ ให้ความสำคัญ ๗๕ เปอร์เซ็นต์

๗) เลือกที่จะสนับสนุน/ไม่สนับสนุนให้ลูกหลานเรียนมหาวิทยาลัยด้วยเหตุผล คือ ใบปริญญาคือใบเบิกทางในการเข้าทำงาน

๘) การเรียนจบมหาวิทยาลัยชื่อดังจำเป็นมากขึ้นหรือน้อยลง มีความคิดเห็นมากขึ้น ๕๒ เปอร์เซ็นต์

ทั้งนี้ เห็นได้ว่าบุคลากรของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) และประชาชนทั่วไปมีความเห็นตรงกันว่ามหาวิทยาลัยยังจำเป็นต่อสังคมไทยในอนาคต มหาวิทยาลัยต้องสร้างคนที่มีคุณภาพให้กับสังคม อาจารย์ในมหาวิทยาลัยเปรียบเทียบกับครูปาอาจารย์ สร้างบัณฑิตที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ใบปริญญาคือใบเบิกทางในการเข้าทำงาน และ仍将เลือกเรียนมหาวิทยาลัยชื่อดัง

มหาวิทยาลัยในอนาคต ควรจะประกอบด้วย ดังนี้

๑. การเรียนรู้จากกระบวนการที่ได้มาซึ่งความรู้ สร้างทักษะจากประสบการณ์ การแก้ปัญหาจริง

๒. การค้นหาตัวตนและเป้าหมายของชีวิต

๓. การเรียนรู้ความล้มเหลวเพราะมหาวิทยาลัยคือ sand box ทางการศึกษา

๔. การเข้าใจ เห็นใจผู้อื่น และยอมรับความแตกต่างหลากหลาย

๕. ระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่สร้างการเรียนรู้

ข้อมูลการจัดอันดับต่าง ๆ ที่สำคัญเพื่อประกอบการพิจารณา ดังนี้
อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย IMD

ปี ๒๐๑๙	ได้อันดับ ๒๕ จากทั้งหมด ๖๓
ปี ๒๐๒๐	ได้อันดับ ๒๙ จากทั้งหมด ๖๓
ปี ๒๐๒๑	ได้อันดับ ๒๘ จากทั้งหมด ๖๓
ปี ๒๐๒๒	ได้อันดับ ๓๓ จากทั้งหมด ๖๓

Global skills report ๒๐๒๒

ประเทศไทยได้อันดับ ๔๙ ในขณะที่ประเทศเวียดนามได้อันดับที่ ๓๕

The Global Talent Competitiveness Index ๒๐๒๑

ตัวชี้วัดศักยภาพการแข่งขันด้านทรัพยากรมนุษย์โลกปี ๒๐๒๑

ไทยรั้งอันดับที่ ๖๘ จาก ๑๓๔ ประเทศ

Times Higher Education World University Rankings ๒๐๒๓

มหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดของไทย ส่วนใหญ่อยู่อันดับที่ ๘๐๑ - ๑,๐๐๐ (ค่าความแตกต่างของคะแนนระดับทศนิยม) ในขณะที่กลุ่มมหาวิทยาลัยอื่นที่มีชื่อเสียงของไทยอยู่อันดับประมาณ ๑,๒๐๐ - ๑,๕๐๐+

Times Higher Education Asia University Rankings ๒๐๒๒

มหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดของไทย ส่วนใหญ่อยู่อันดับที่ ๑๔๕ ในขณะที่กลุ่มมหาวิทยาลัยอื่นที่มีชื่อเสียงของไทยอยู่อันดับประมาณ ๒๐๐ - ๕๐๐+

(QS) Quacquarelli Symonds World University Rankings ๒๐๒๓

มหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดของไทย อยู่อันดับที่ ๒๒๔ ในขณะที่กลุ่มมหาวิทยาลัยอื่นที่มีชื่อเสียงของไทยอยู่อันดับประมาณ ๖๐๐ - ๗๐๐, ๘๐๐ - ๑,๐๐๐, ๑,๒๐๐ - ๑,๔๐๐ คละกันไป

Best Global Universities/ U.S.News

มหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดของไทย อยู่อันดับที่ ๕๑๒ ในขณะที่กลุ่มมหาวิทยาลัยอื่นที่มีชื่อเสียงของไทยอยู่อันดับประมาณ ๗๓๐ ถึง ๑,๐๐๐ คละกันไป

สรุปผลว่าข้อมูลสถิติการจัดอันดับ (Ranking) มหาวิทยาลัยทั่วโลกซึ่งมีสถาบันจัดอันดับหลายแห่งได้จัดอันดับมหาวิทยาลัยของไทยไว้ พบว่าค่าเฉลี่ยของประเทศไทยอยู่ในระดับที่ไม่สูงมากนัก ซึ่งส่วนนี้อาจเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ใช้กำหนดวัดอันดับ รวมถึงข้อเท็จจริงที่ทักษะของบุคลากรที่ผลิตจากมหาวิทยาลัยของไทยไม่ตอบโจทย์ความต้องการในสังคมอย่างแท้จริง ซึ่งการจัดอันดับขึ้นอยู่กับ การโหวตทำให้ไม่พนักกับดักของการจัดอันดับซึ่งมหาวิทยาลัยต้องทำตามสถาบันจัดอันดับกำหนด ลีผลการผลิตนักศึกษาที่ดี จึงทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ดังนั้น จะต้องพิจารณาว่าการก่อตั้ง มหาวิทยาลัยเพื่ออะไร

แนวโน้มภาคเศรษฐกิจของไทยยังคงขับเคลื่อนอยู่บนพื้นฐานของเกษตรกรรม พึ่งพา การท่องเที่ยวเป็นหลัก แต่ยังคงคำนึงถึงการแข่งขันในตลาดระหว่างประเทศ ตลอดจนเมื่อแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ประกาศใช้บังคับแล้ว หน่วยงานด้านอุดมศึกษารับผิดชอบ หมุดหมายที่ ๑๒ คือไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนา แห่งอนาคต

เป้าหมายหมุดหมายที่ ๑๒ ดังนี้

๑. พัฒนาคอนทุกช่วงวัยอย่างเต็มศักยภาพทั้งสมรรถนะ คุณลักษณะและภูมิขึ้นกัน ดัชนี พัฒนาการเด็กสมวัยเพิ่มขึ้นเป็น ๘๘ เปอร์เซนต์ ผลิตภาพแรงงานไม่ต่ำกว่า ๔ เปอร์เซนต์ต่อปี

๒. พัฒนากำลังคนให้ตรงความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย คะแนน ความสามารถในการแข่งขันด้านทักษะของ WEF เพิ่มขึ้น ๒๐ เปอร์เซนต์

๓. ส่งเสริมการเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต คะแนนประเมินสมรรถนะผู้ใหญ่ของไทย ไม่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยโลก

กลยุทธ์เพื่อไปสู่เป้าหมายหมุดหมายที่ ๑๒ ดังนี้

๑. พัฒนาคอนไทยทุกช่วงวัยในทุกมิติ ทั้งการเรียนรู้ของเด็ก สมรรถนะของแรงงาน และคุณค่าของผู้สูงอายุ

๒. พัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง เพิ่มกำลังคนที่มีคุณภาพและสร้างผู้ประกอบการ อัจฉริยะ

- ๒. ด้านสังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาค (High Opportunity Society)
  - ๒.๑ SMEs วิสาหกิจเพื่อสังคมเติบโตอย่างต่อเนื่อง
  - ๒.๒ พื้นที่และเมืองมีความเจริญทันสมัย
  - ๒.๓ ความยากจนข้ามรุ่นลดลงและได้รับความคุ้มครองทางสังคมเพียงพอ
- ๓. วิถีชีวิตที่ยั่งยืน (Eco-Friendly Living)
  - ๓.๑ เศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอน
  - ๓.๒ ลดความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ
- ๔. ปัจจัยสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศ (Key Enablers for Thailand's Transformation)
  - ๔.๑ กำลังคนมีสมรรถนะสูงตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต
  - ๔.๒ ภาครัฐที่มีสมรรถนะสูง

การจัดอันดับของมหาวิทยาลัยของไทยให้สูงขึ้นจะต้องดำเนินการ ดังนี้

๑. การผลิตกำลังคนที่ตอบโจทย์ความต้องการของประเทศ ยกตัวอย่างเช่น การผลิตบัณฑิตพันธุ์ใหม่ เน้นทักษะที่ใช้งานได้จริงมากกว่าความรู้ในตำรา การสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับผู้ประกอบการในการผลิตบัณฑิตที่ใช้งานได้ทันทีผ่านระบบ skill mapping ที่เป็นระบบกลางที่ช่วยเชื่อมโยงระหว่างทักษะที่ตลาดแรงงานสมัยใหม่ต้องการเพื่อการออกแบบหลักสูตรสาขาวิชาเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาให้สอดคล้องกัน สามารถสร้างบัณฑิตที่มีสมรรถนะการทำงานที่ตรงกับความต้องการที่เฉพาะลงไปแต่ละอุตสาหกรรม ซึ่งได้ผ่านการเห็นชอบกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้เป็นส่วนหนึ่งในการจัดทำแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศแล้ว นับตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๖๕ โดยจุดเด่นของระบบดังกล่าวจะช่วยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ประกอบการ ภาคอุตสาหกรรม หน่วยงานรับรองคุณวุฒิ หน่วยงานของรัฐ สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะแรงงานที่ผู้ประกอบการคาดหวังในการจ้างงานได้ โดยระบบจะปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยตลอดเวลาโดยใช้วิทยาศาสตร์ข้อมูล (Data Science) ประมวลผลข้อมูลที่ได้จากการจัดเก็บ ทั้งจาก

ผู้ใช้งานโดยตรง รวมถึงแหล่งข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อาทิ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หอการค้าไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย สภาวิชาชีพสายงานต่าง ๆ ร่วมกับฐานข้อมูลภายนอกอื่น ๆ อาทิ ข้อมูลจากเว็บไซต์สมัครงานที่เป็นที่นิยมอย่าง ลิงก์อิน (LinkedIn) จ๊อบส์ดีบี (JobsDB) นำมารวบรวมและกลั่นกรองก่อนประมวลผลออกมาเป็นฐานข้อมูลรอบทักษะที่แต่ละสายอาชีพต้องการอย่างแท้จริง ทั้งด้านเทคนิคและทักษะทั่วไปเพื่อให้สถานศึกษาต่าง ๆ ได้นำไปใช้เป็นฐานข้อมูลในการออกแบบหลักสูตร นอกจากนี้ ระบบยังเปิดให้ นักศึกษา ประชาชน ได้เข้าถึงฐานข้อมูลที่แสดงบน Skill Mapping มาเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะของตนให้สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละสายอาชีพได้เช่นกัน

๒. การวิจัยและพัฒนาบุคลากรใหม่ที่สอดคล้องต่อความต้องการในเชิงพาณิชย์ เช่น การวิจัยและพัฒนาแบตเตอรี่ในรถยนต์ไฟฟ้า การสร้างมาตรการจูงใจทางภาษีหรือผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ให้แก่นักวิจัย การปรับเปลี่ยนกรอบแนวคิดผู้วิจัยให้มุ่งไปสู่เป้าหมายที่สำคัญ การสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

๓. การสร้างความยั่งยืนในการพัฒนา โดยนำงานวิจัยและพัฒนาถ่ายทอดสู่พื้นที่ ชุมชน ท้องถิ่น อาทิ โครงการมหาวิทยาลัยสู่ตำบลสร้างรากแก้วให้ประเทศ ซึ่งสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง รับผิดชอบ ๑๐ ตำบล ใน ๒ จังหวัด คือ สุพรรณบุรีและชุมพร ยกกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ โดยมีมหาวิทยาลัยในพื้นที่เป็นหน่วยบูรณาการโครงการและจ้างนักศึกษาบัณฑิตจบใหม่ และประชาชนทั่วไป เพื่อร่วมพัฒนาพื้นที่ พื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่มีความครอบคลุมในประเด็นต่าง ๆ ตามปัญหาและความต้องการของชุมชน หรือโครงการพัฒนาหรือเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรด้วยงานวิจัยโดยร่วมกับหน่วยงานอื่นของรัฐ เช่น โรงงานแปรรูปผลไม้เคลื่อนที่เพื่อชุมชน ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการผลิต ช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เพิ่มมูลค่ามะม่วงในช่วงราคาตกต่ำจากกิโลกรัมละ ๑๕ บาท แปรรูปเป็นไอศกรีมแต่ละ ๕๐ บาท เป็นต้น

๔. การจัดสรรงบประมาณให้แก่การวิจัยและนวัตกรรมของประเทศอย่างเหมาะสม การมีมาตรการจูงใจให้นักวิจัยหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย อันจะช่วยขับเคลื่อนให้งานวิจัย รุดหน้าไปมาก

๕. หน่วยงานนโยบายควรเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันแล้วถ่ายทอดนโยบายลงสู่ภาคปฏิบัติเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปในทางเดียวกัน

อภิปรายนำเสนอ เรื่อง ประเด็นการพัฒนาเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปเชิงยุทธศาสตร์ โดยวิทยากร ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ การจัดสรรงบประมาณ (กองทุนศึกษาและกองทุน ววน.) ศาสตราจารย์ สุรินทร์ คำฝอย ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการการอุดมศึกษาฯ และที่ปรึกษาคณะกรรมการฝ่ายแผนงาน ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย

กลุ่มที่ ๒ Ranking กับการพัฒนามหาวิทยาลัยด้านการเรียนการสอน รองศาสตราจารย์ พิภพ อุดร รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กลุ่มที่ ๓ Ranking กับการพัฒนามหาวิทยาลัยด้านวิจัย นวัตกรรม ศาสตราจารย์ สมฤกษ์ จันทน์อัมพร รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

กลุ่มที่ ๔ Ranking กับการเกณฑ์พัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ศาสตราจารย์นายแพทย์ นรินทร์ หิรัญสุทธิกุล รองอธิการบดีฝ่ายแผน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีรายละเอียดพอสังเขป ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ การจัดสรรงบประมาณ (กองทุนศึกษาและกองทุน ววน.)
ศาสตราจารย์สุรินทร์ คำฝอย ผู้อำนวยการประจำคณะกรรมการการอุดมศึกษาฯ
และที่ปรึกษาคณะกรรมการฝ่ายแผนงาน ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย

โดยสรุป ดังนี้

ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์

๑. การบริหารงบประมาณ

เสนอตั้ง “งบบุคลากรของ อว.” โดยนำเป้าหมายการทำงานของเครือข่ายมหาวิทยาลัยมาร่วมกันทำงาน และรวมทรัพยากรในภาพกระทรวง รวมทั้งงบประมาณ เช่น มาตรา ๔๕ (๑) งบบุคลากร มาตรา ๔๕ (๒) งบดำเนินการฯ มาตรา ๔๕ (๓) พัฒนาความเป็นเลิศ และพัฒนากำลังคนระดับสูงเฉพาะเป็น งบประมาณก้อนใหญ่ ดำเนินการตามหมวดหมายที่ ๑๒ ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ “ไทยมีกำลังคนที่มีสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต” และเสนอปรับกระบวนคิดให้งบตามประสิทธิภาพ (performance) ไม่จำกัดตามเพดานงบประมาณเดิมของมหาวิทยาลัย

ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์ ที่ 1
กลุ่มที่ 1 กองทุนศึกษาและกองทุน ววน.

1 การบริหารงบประมาณ

เสนอ ตั้ง **งบบุคลากรของ อว.** ที่โดยนำเป้าหมายการทำงานของเครือข่ายมหาวิทยาลัยมาร่วมกันทำงาน และ รวมทรัพยากรในการกระทรวง รวมทั้งงบประมาณ เช่น มาตรา 45(1) งบบุคลากร มาตรา 45 (2) งบดำเนินการฯ มาตรา 45 (3) พัฒนาความเป็นเลิศ และ พัฒนากำลังคนระดับสูงเฉพาะ

เป็น งบประมาณก้อนใหญ่ ดำเนินการตามหมวดหมายที่ 12 ของแผน 13
“ไทยมีกำลังคนที่มีสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต”
และเสนอ ปรับกระบวนคิดให้งบตาม performance ไม่จำกัดตามเพดานงบประมาณเดิมของมหาวิทยาลัย

๒. การบริหารข้อมูล (Data Ocean)

เสนอให้มีการบูรณาการการทำงานด้านข้อมูล (ตามมาตรา ๔๓) ของภาคอุตสาหกรรมร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยที่มีประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ที่คล้ายกัน เช่น

๒.๑ โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC)

๒.๒ ความมั่นคงทางอาหาร (Food security)

๒.๓ ระบบการจัดส่งสินค้า (Logistics) ระบบราง

โดย เครือข่ายมหาวิทยาลัยที่บูรณาการงานร่วมกันด้านข้อมูลนี้ สามารถร่วมกันของงบประมาณเชิงบูรณาการมาดำเนินงานร่วมกันได้

ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์ ที่ 2
กลุ่มที่ 1 กองทุนศึกษาและกองทุน ววน.

2 การบริหารข้อมูล (Data Ocean)
เสนอ ให้มีการบูรณาการการทำงานด้านข้อมูล (ตามมาตรา 43) ของภาคอุตสาหกรรม ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยที่มีประเด็นเชิงยุทธศาสตร์ที่คล้ายกัน เช่น

- EEC: Eastern Economic Corridor
- Food security
- Logistics ระบบราง

โดย เครือข่าย มหาวิทยาลัยที่บูรณาการงานร่วมกันด้านข้อมูลนี้ สามารถร่วมกันของงบประมาณเชิงบูรณาการมาดำเนินงานร่วมกันได้

๓. การบริหารแหล่งเงินเข้ากองทุน (Inputs to the fund)

เสนอกำหนดแหล่งงบประมาณที่จะเข้ามาในกองทุน ที่เพิ่มเติมจากงบประมาณแผ่นดินปกติ ได้แก่

๓.๑ งบประมาณเหลือจากการจัดซื้อจัดจ้างที่ต่ำกว่าราคากลาง

๓.๒ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) สนับสนุนผลประโยชน์จากการลงทุน

๓.๓ งบอื่นที่มาใช้ประโยชน์นวัตกรรมของมหาวิทยาลัย เช่น นวัตกรรมถนนจากพลาสติกเหลือใช้ (เศรษฐกิจชีวภาพ – เศรษฐกิจหมุนเวียน - เศรษฐกิจสีเขียว : Bio-Circular-Green Economy หรือ BCG) เพื่อเป็นแหล่งงบประมาณสนับสนุนเงินกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา

ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์ ที่ 3
กลุ่มที่ 1 กองทุนศึกษาและกองทุน ววน.

3 การบริหารแหล่งเงินเข้ากองทุน (Inputs to the fund)
เสนอ กำหนดแหล่งงบประมาณที่จะเข้ามาในกองทุน ที่เพิ่มเติมจากงบประมาณแผ่นดินปกติ ได้แก่

- งบประมาณเหลือจากการจัดซื้อจัดจ้างที่ต่ำกว่าราคากลาง
- BOI สนับสนุนผลประโยชน์จากการลงทุน
- งบอื่นที่มาใช้ประโยชน์นวัตกรรมของ มหาวิทยาลัย เช่น นวัตกรรมถนนจากพลาสติกเหลือใช้ (BCG)

เพื่อเป็นแหล่งงบประมาณสนับสนุน เงินกองทุน อ.

๔. การเสนอนโยบายเพื่อรับงบประมาณรวม (Policy Pitching)

เสนอ ระบบการของงบประมาณ โดยนำเสนอโยบายเชิงบูรณาการระหว่างเครือข่ายมหาวิทยาลัย (University Network) เพื่อขับเคลื่อนนโยบายร่วมกันระหว่างเครือข่ายนโยบาย เช่น

- ๔.๑ นโยบายการพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง
- ๔.๒ นโยบายสร้างนวัตกรรมในอุตสาหกรรมสำคัญ
- ๔.๓ นโยบายตามยุทธศาสตร์ชาติ อื่น ๆ หรือ แผนระดับชาติอื่น ๆ

ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์ที่ 4
กลุ่มที่ 1 กองทุนศึกษาและกองทุน อว.

4 การเสนอนโยบายเพื่อรับงบประมาณรวม (Policy Pitching)
เสนอ ระบบการของงบประมาณ โดยนำเสนอโยบายเชิงบูรณาการระหว่างเครือข่ายมหาวิทยาลัย (University Network) เพื่อขับเคลื่อนนโยบายร่วมกันระหว่างเครือข่ายนโยบาย เช่น

- นโยบายการพัฒนากำลังคนสมรรถนะสูง
- นโยบายสร้างนวัตกรรมในอุตสาหกรรมสำคัญ
- นโยบายตามยุทธศาสตร์ชาติ อื่น ๆ หรือ แผนระดับชาติอื่น ๆ

ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์

๑. การใช้งบประมาณของ อว. เป็นระบบกองทุน
๒. สามารถบริหารกองทุนมีเหลือได้
๓. หากใช้งบประมาณไม่หมดก็จะถูกตัดงบประมาณได้
๔. ระบบ อววน. ควรประเมินเป็นอัตราการเติบโตของพอร์ตเฉลี่ยต่อปีแบบทบต้น (Compound Annual Growth Rate : CAGR) มากกว่าสัดส่วนต่อผลิตภัณฑ์รวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) ซึ่งข้อมูลนี้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) ควรจะมีข้อมูลดังกล่าว
๕. งบประมาณของกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาควรเปิดโอกาสให้ทุกมหาวิทยาลัยสามารถของงบประมาณได้
๖. ควรกำหนดแนวทางการบริหารงบประมาณของกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาส่วนที่เป็นโครงการพลิกโฉมมหาวิทยาลัย (Reinventing University) ซึ่งไม่ได้เงินตามกำหนดไว้สามารถของงบประมาณได้
๗. ในเชิงนโยบายควรมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานของกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาให้ชัดเจน เช่น ประเทศมาเลเซีย ไม่มีแบ่งกลุ่มมหาวิทยาลัยแต่ตั้งเป้าหมายที่เป็นผลลัพธ์ (outcomes) กำหนดแนวทางดำเนินงาน เช่น การเพิ่มจำนวนนักศึกษา หรือ ธุรกิจสตาร์ทอัพ (Startup) เช่น กำหนดให้อาจารย์สามารถลาเพื่อไปจัดตั้งบริษัทได้ แม้บริษัทจะไม่ประสบความสำเร็จก็สามารถนำประสบการณ์มาสอนนักศึกษาได้ ดังนั้น ควรจะต้องแก้ไขระเบียบที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย

ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์จากผู้เข้าร่วมสัมมนา มีดังนี้

รองศาสตราจารย์ดวงพร ภูพะกา อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

๑. กองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาข้อมูลที่จัดการต่าง ๆ ไม่ได้รวมเป็นชุดเดียวกัน
๒. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ขอทุนจากโครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor : EEC) เพื่อสำรวจข้อมูลของสถานประกอบการร้อยละห้าแห่งแต่เกินกำลังในการวิเคราะห์ และไม่ได้มีการบูรณาการข้อมูลร่วมกัน
๔. กองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาควรจะรวมมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มาทำงานด้วยกัน แล้วนำมาบริหารจัดการในงานในงบประมาณที่ใหญ่ของ อว.
๕. พื้นที่ที่เติบโตเร็วมีข้อมูล แต่บางพื้นที่ขาดข้อมูล
๖. ได้ร่วมกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (The Federation of Thai Industries : FTI) จัดทำโครงการ FTI Academy สำรวจความต้องการแรงงานตามตำแหน่งงาน

ศาสตราจารย์ปฏิบัติ ชรินทร์ เตชะพันธุ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

๑. กองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษาควรมีหน่วยงานกำกับ และเสนอให้มี
  - ๑.๑ แพลตฟอร์มนวัตกรรมใหม่ (New Initiative Platform)
  - ๑.๒ ปลอดภัยให้เกิดความเชื่อมโยงของหน่วยงานที่มาบูรณาการร่วมกัน
๒. เสนอตั้งงบประมาณของ อว. ที่รวม ๓ งบตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้แก่
  - ๒.๑ มาตรา ๔๖ (๑) งบบุคลากร
  - ๒.๒ มาตรา ๔๖ (๒) งบดำเนินการฯ
  - ๒.๓ มาตรา ๔๖ (๓) พัฒนาความเป็นเลิศ และพัฒนากำลังคนระดับสูงเฉพาะเป็นงบประมาณขนาดใหญ่ตามหมวดหมู่ที่ ๑๒ เพื่อช่วยผลิตกำลังมูลค่าสูง
๓. สำนักงานงบประมาณควรปรับกระบวนการคิดให้งบตามประสิทธิภาพ (performance) ไม่จำกัดตามเพดานงบประมาณ

รองศาสตราจารย์คมกฤต เล็กสกุล ผู้อำนวยการกลุ่มภารกิจการพัฒนา ววน.

ด้านกำลังคนและสถาบันความรู้

๑. ควรปฏิรูปอุดมศึกษาให้ก้าวไปข้างหน้าและก้าวให้เท่าทันเทคโนโลยี
๒. ควรมีการบูรณาการบริหารจัดการโปรแกรม (Program Management Unit : PMU) ให้ดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกัน
๓. แนวทางการบริหารจัดการของ PMU ต่างๆ ควรมีการหารือร่วมกัน

พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง ประธานคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา

๑. การบริหารกองทุนอาจจะนำแนวทางของหน่วยงานที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) มาเป็นต้นแบบดำเนินงาน เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
๒. ควรกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) และโครงการ (Project) ให้ชัดเจน และปรับโครงการของกองทุนให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ (Vision) และพันธกิจ (Mission)

๓. ควรกำหนดเป้าหมายของกองทุนให้ชัดเจน เช่น กองทุนพลังงาน มีเป้าหมายในการประกอบราคาเชื้อเพลิง และกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ (กทปส.) มีเป้าหมายการทำงานเพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ

๔. ในกรณี ของ อว. ในข้อเท็จจริงไม่ควรจัดตั้งเป็นกระทรวง แต่เป็นองค์กรที่ดูภาพใหญ่ของรัฐทั้ง อุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แต่พอตั้งเพื่อใช้งบประมาณต้องเป็นกระทรวง ดังนั้น มหาวิทยาลัยและหน่วยงานใต้กระทรวงควรดำเนินการตามภาพใหญ่ และอาจจะมีภารกิจย่อยของตนเอง เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี (มทร.) ด้านเทคโนโลยี หรือ มหาวิทยาลัยราชภัฏ (มรภ.) พัฒนาในเชิงพื้นที่

๕. การที่ตั้งเป็นกระทรวงทำให้มองแบบแคบกว่าภารกิจเป็นองค์กรแห่งรัฐ

๕.๑ หน่วยงานเดิมของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดำเนินการตามพันธกิจและปรับตามกฎหมายใหม่

๕.๒ ด้านวิทยาศาสตร์ เน้นยุทธศาสตร์

๕.๓ ด้านวิจัยและนวัตกรรม มีสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ทำหน้าที่ควบคุมและกำกับในภาพรวม

๖. การกำหนดหน่วยงานภายใน มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่ชัดเจน

๗. การศึกษากฎหมาย พยายามลดอำนาจของกระทรวง เพื่อให้มหาวิทยาลัยมีอิสระในการดำเนินการภายใต้กฎหมายของตนเอง แต่ด้วยต้องสรรหานักศึกษาทำให้อาจจะไม่รวมกลุ่มกันอย่างแท้จริงตามที่กฎหมายใหม่ได้กำหนดไว้

๘. ควรรวบรวมข้อมูลปัญหาที่เกิดขึ้นจากกฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบัน และนำเสนอแนวทางปรับปรุงกฎหมายดังกล่าว เพื่อดำเนินการตามกระบวนการต่อไป

๙. ควรเสนอแนวทางการรวม ๓ งบประมาณ ซึ่งตามกฎหมายสามารถดำเนินการได้หรือไม่ ประการใด และจัดทำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อปฏิรูปการอุดมศึกษา

ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์กลุ่มที่ 1 กองทุนศึกษาและกองทุน ววน.				
	ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์	ผู้เสนอ	ตำแหน่ง	สังกัด
1	เสนอให้ Open data ขาดข้อมูล (อุตสาหกรรม) ร่วมกับ (ภายใน 2 ปี)	รศ.ดร.ดวงพร ภูผะภา	อธิการบดี	มหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชบุรี
2	รวมตัวกับ ของในประเด็นใหญ่ เช่น ความมั่นคงทางอาหาร			
3	ควรให้งบประมาณสนับสนุนในงานที่นอกเหนือจากงานปกติ และ ให้การ พัฒนามุ่งเป้าให้ชัดเจน ว่าต้องการพัฒนาทำสิ่งประเภทไหน มี roadmap ที่ชัดเจน ผ่านกระบวนการกองทุน อ. โดยต้องกำหนดยุทธศาสตร์ให้ชัด	ศ.ดร.รวิชัย คุภดิษฐ์	รักษาการแทน รองอธิการบดี	มหาวิทยาลัย วลัยลักษณ์
4	กองทุน อ. ควร มุ่งที่หนุ่ดหมายที่ 12 ของ แผน 13 (ไทยมีกำลังคนที่มีสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต)	ศ.ดร.สุรินทร์ คำพ่อย	ผู้อำนวยการ	คณะกรรมการ อุดมศึกษา
5	กองทุน อ. เห็นด้วยว่ามีหน่วยงานกำกับ และ เสนอให้มี (1) New Initiative Platform (2) ปลอดภัยให้เกิดความเชื่อมโยงของหน่วยงานที่บูรณาการร่วมกัน เสนอ ตั้งงบประมาณของอว. ที่รวม 3 งบ ได้แก่ มาตรา 45(1) งบประมาณ มาตรา 45 (2) งบดำเนินการฯ มาตรา 45 (3) พัฒนาความเป็นเลิศ และ พัฒนาทำสิ่งคนระดับสูงเฉพาะ เป็น งบประมาณก้อนใหญ่ ตามหนุ่ดหมายที่ 12 มาช่วยผลิตกำลังบุคลากรสูง และ ให้ สำนักงบฯ ประเมินระบบคิดให้งบตาม performance ไม่จำกัดตามเพดาน งบประมาณ	ศ.ปฏิบัติ ชรินทร์ เตชะพันธุ์	รองอธิการบดี	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กลุ่มที่ ๒ Ranking กับการพัฒนามหาวิทยาลัยด้านการเรียนการสอน
รองศาสตราจารย์พิภพ อุดร รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

โดยสรุป ดังนี้

๑. Competency - based Degree & Curriculum (Credit - free, Credit Nondependent)

- Special track, Degrees

๑.๑ โมเดลระบบคลังหน่วยกิต (Credit Bank) นั้นเป็นสิ่งที่ดี แต่เมื่อหลายมหาวิทยาลัยเข้าร่วม ในท้ายที่สุดถ้าเด็กต้องการใบประกาศปริญญาบัตรว่าจบมหาวิทยาลัยใดตามที่ต้องการ หากต้องดำเนินการแบบนี้จริงต้องมีวิธีการจัดการเรื่องนี้อย่างเหมาะสม

๑.๒ ควรใช้ระบบการวัดความสามารถ (Competency) แทนการตัดเกรดแบบ Credit ตั้งแต่ก่อนเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยและหลังจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัย เพื่อให้สามารถออกแบบหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนได้ และในการประเมินความสามารถของผู้เรียนควรมีส่วนงานอื่นมาร่วมด้วยนอกเหนือจากมหาวิทยาลัย เช่น สมาคมวิชาชีพต่างๆ เป็นต้น ทั้งนี้ควรมีโครงการ (Project) นำร่องในส่วนที่การคัดเลือกความสามารถ (Competency) ของเด็กที่จะเข้ามาเรียนในแต่ละมหาวิทยาลัย

๑.๓ มหาวิทยาลัยควรมุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถสร้างนวัตกรรม (Innovation) เพื่อพัฒนาชุมชนได้

๑.๔ หน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบควรมีระบบในการประเมินผู้เรียนที่นอกเหนือจากการใช้หน่วยกิต โดยควรเสนอหลากหลายโมเดลเพื่อให้สถาบันการศึกษามีทางเลือก กล้าที่จะลงมือเปลี่ยนระบบ

๑.๕ หากให้เปลี่ยนระบบคลังหน่วยกิต (Credit Bank) ไปเลยในครั้งเดียวอาจไม่สามารถทำได้ ควรจะมี Special Track มาขับเคลื่อนระบบใหม่ที่สร้างเพื่อมาใช้แทนระบบคลังหน่วยกิต (Credit Bank) ถ้าระบบดีสามารถดำเนินการได้ต่อเนื่อง หากระบบไม่ดีควรศึกษาใหม่

๑.๖ ผู้เรียนที่เข้ามาเรียนผ่านระบบการวัดผลด้วยความสามารถ (Competency) ไม่ควรผูกกับใบปริญญาบัตร (Degree) เช่น เมื่อผู้เรียนผ่านการเรียนตามหลักสูตรที่ออกแบบแล้วพบว่ามีความสามารถ (Competency) ที่ดีขึ้น สามารถไปทำงานหรือต่อยอดตามที่คุณเรียนตั้งใจได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีปริญญาบัตร (Degree) ก็ได้ มีเพียงใบประกาศนียบัตร (Non-degree)

๒. University as an Open Integration Platform (Tearing down the wall of universities)

๒.๑ University & non - university

๒.๑.๑ ควรสร้างระบบการศึกษาที่ไม่ผูกขาดว่าจะต้องเรียนที่เดียวจบที่เดียว ควรให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนในวิชาที่สนใจผ่านหลายกระบวนวิชาในหลายมหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ

๒.๑.๒ การสร้างหลักสูตรการเรียนการสอน ไม่ควรจะมีแค่มหาวิทยาลัยเดียวหรือระหว่างมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่ควรมีหน่วยงานอื่นที่ร่วมออกแบบหลักสูตร เพราะถือได้ว่าเป็นผู้ใช้ผู้เรียนโดยตรง และรับรู้ถึงทักษะที่ต้องการสำหรับใช้ในการทำงานจริง

๒.๒ Among Peer Universities

๒.๒.๑ อาจารย์บางส่วนหรือมีกระทั่งวิธีการดำเนินงานของคณะ หรือหน่วยงาน ภายในมหาวิทยาลัยเดียวกันยังยึดติดอยู่กับกรอบแนวคิดเดิมไม่บูรณาการการทำงาน เมื่อต้องพูดถึง การบูรณาการทั้งทางด้านการเรียนการสอน และด้านบุคลากรข้ามมหาวิทยาลัย หรือการสร้างหลักสูตร ร่วมกันผ่าน Platform กลาง การดำเนินการจะต้องมีการสร้างความเข้าใจแก่ทุกภาคส่วน

๒.๒.๒ ผู้เรียนต้องมีสิทธิ์ในการออกแบบหลักสูตรด้วยตัวเอง (Demand Side) ผ่านระบบกลางระบบหนึ่งซึ่ง อว. หรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรลงทุนสร้างระบบที่ผู้เรียน สามารถเลือกเรียนเฉพาะวิชาที่ตนเองสนใจ ซึ่งเป็นระบบที่ทุกมหาวิทยาลัยสามารถนำหลักสูตร ที่มหาวิทยาลัยตัวเองถนัดมาใส่ในระบบดังกล่าว

๒.๒.๓ ควรปรับเปลี่ยนโครงสร้างของทุกมหาวิทยาลัยใหม่ จากเดิมที่ทุก มหาวิทยาลัยเปิดหลักสูตรเยอะ เปิดคณะเยอะ เกิดการแข่งขันซึ่งกันและกัน เห็นควรปรับใหม่ ให้แต่ละ มหาวิทยาลัยเลือกเปิดเฉพาะคณะที่มหาวิทยาลัยมีความเชี่ยวชาญ และใช้ความเชี่ยวชาญตรงนี้มีบูรณาการ กับความเชี่ยวชาญที่แตกต่างกันของแต่ละมหาวิทยาลัย

๓. Social Impact Measurement (Focus less on Publication & Citations BUT more on economic value added, marginal employment & national competitiveness)

๓.๑ เพราะทุกมหาวิทยาลัยได้สร้างสิ่งต่าง ๆ ซึ่งล้วนมีผลกระทบทั้งทาง ด้านเศรษฐกิจและสังคม รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการสร้างแบบวัดผลกระทบที่สามารถ วัดได้ครอบคลุมมากขึ้นไม่ใช่เฉพาะในเรื่องของจำนวนเล่มวิจัย ฯลฯ แต่ควรวัดผลถึงสิ่งที่มหาวิทยาลัยทำ ว่าสร้างคุณค่าอะไรบ้างในทางเศรษฐกิจ การจ้างงาน และนำไปสู่การสร้างแบบวัดผลกระทบ ทางเศรษฐกิจที่น่าเชื่อถือในระดับภูมิภาค ร่วมกันกับประเทศอื่น ๆ

๓.๒ ควรต้องมีการกำหนดตัวชี้วัดผลกระทบว่าประเมินในด้านใด วัดอะไร ที่จะช่วย สร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจ สิ่งนี้จะเรียงลำดับมาตั้งแต่การเรียนการสอน กระบวนการพัฒนาผู้เรียน จนกระทั่งผู้เรียนจบไปแล้วไปทำอะไร สร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจอย่างไร

๓.๓ เป็นเรื่องที่ดีที่หลายสิ่งหลายอย่างไม่จำเป็นต้องโยงไปถึงเรื่องการจัดอันดับ (Ranking) แต่ก็ไม่ใช่ว่าทุกอย่างไม่ต้องสนใจเรื่องของการจัดอันดับ หากเรื่องอะไรที่มหาวิทยาลัยทำได้ดี และมีความพร้อมที่สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ ก็ควรจะต้องสนใจเรื่องการจัดอันดับ (Ranking) ควบคู่กันไป

๔. USP for Universities (driven by National Agenda) leading to New Model of Budget Allocation

๔.๑ รัฐบาล หรือ อว. ควรกำหนดให้งบประมาณเชิงยุทธศาสตร์ไว้ตรงกลางแล้ว แล้วนำโครงการหรือสิ่งที่ต้องทำมาตั้ง และดำเนินการ Bidding กับหลายๆ มหาวิทยาลัย โดยมอบ งบประมาณให้แก่มหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ ไปทำ

๔.๒ ในเรื่องของการบริหารงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์เห็นควรให้มีการแยก งบประมาณ ออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่ Mission Base คือ งบประมาณปกติที่ทุกมหาวิทยาลัยต้องนำไปใช้

ในการดำเนินงานตามพันธกิจของตนเอง และนโยบายเร่งด่วน (Agenda Base) คือ สิ่งที่รัฐบาลต้องการขับเคลื่อนเป็นพิเศษ และมอบหมายมหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ รับผิดชอบไปทำ

๕. Faculty Development and Transformation

๕.๑ การสร้างอาจารย์ นอกจากเรื่องทางวิชาการโดยปกติแล้ว ควรดูถึงความสามารถเฉพาะที่ได้จากประสบการณ์ทำงานจริงและมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ เช่น ให้เขาทรายมาสอนมวย หรือ อาจารย์เฉลิมชัย มาสอนศิลปะให้ตำแหน่งทางวิชาการที่มาจากการปฏิบัติงานและประสบการณ์จริง เช่น ศาสตราจารย์คลินิก ศาสตราจารย์ปฏิบัติ เป็นต้น ต้องคิดต่อด้วยว่าเมื่อให้ตำแหน่งไปแล้ว จะช่วยสร้างผลกระทบอย่างไรทางด้านการเรียนการสอนและสังคม

๕.๒ เนื่องด้วยทุกมหาวิทยาลัยจะต้องมีการพัฒนาอาจารย์ให้มีศักยภาพในด้านการสอน และแต่ละมหาวิทยาลัยต่างประสบปัญหาในเรื่องของการพัฒนาคน เนื่องจากเมื่อมีการส่งคนไปพัฒนาแล้วนั้น กลับไม่ช่วยเพิ่มศักยภาพให้แก่อาจารย์ ควรต้องมีระบบการพัฒนาอาจารย์ที่เป็นระบบกลางที่มีคุณภาพ เพื่อให้สามารถพัฒนาอาจารย์ได้อย่างมีคุณภาพ สามารถใช้งบประมาณในการพัฒนาคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลุ่มที่ ๓ Ranking กับการพัฒนามหาวิทยาลัยด้านวิจัย นวัตกรรม
ศาสตราจารย์สมฤกษ์ จันทอัมพร รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

โดยสรุป ดังนี้

๑. ควรนำงานวิจัยเป็นตัวตั้งเพื่อในการจัดอันดับ (Ranking) มหาวิทยาลัย
๒. ควรมีการร้อยเรียงงานวิจัยเข้าด้วยกัน เนื่องจากที่ผ่านมาเป็นการนำด้วยนโยบาย และให้งานวิจัยไปปลักอื่น ซึ่งมีผลทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง
๓. งบประมาณกองทุนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมมีจำนวนจำกัด การทำงานด้านงบประมาณวิจัยได้เงินเป็นปี ๆ ทำให้งานไม่ต่อเนื่อง รัฐบาลควรตั้งเป็นนโยบายในประเด็นที่เป็นปัญหาหรือจุดอ่อน (Pain point) ของประเทศ และตั้งงบประมาณตามที่บ่งบอกทิศทาง (Direction) ของประเทศ
๔. กระทรวงแต่ละกระทรวง จำนวน ๑๙ กระทรวง มีโจทย์เพื่อทำวิจัยของตนเองอยู่ ดังนั้น กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมอาจจะต้องเข้าถึงกระทรวงอื่น ๆ ให้มากขึ้น
๕. งานวิจัยจะเข้าไปช่วยแก้ปัญหาของประเทศไทยได้ ดังนั้น ควรจัดตั้งเป็น consortium ที่มีกระทรวงอื่น หรือหน่วยงานอื่นเข้าร่วม ไม่ใช่มีเฉพาะมหาวิทยาลัยเท่านั้น เพื่อหาทางแก้ไขที่ตรงจุด และสามารถนำไปใช้ได้ และเกิดการเชื่อมต่อกับผู้นำผลงานไปใช้
๖. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมสามารถคิดแนวทางการแก้ไขปัญหาได้ แต่ไม่มีผู้นำไปใช้ โดยเฉพาะหน่วยงานที่เป็นรากของปัญหา ดังนั้น ควรทำงานแบบบูรณาการร่วมกัน

๑๘. การพัฒนากำลังคนด้านงานวิจัยในบางสาขา และชาดนักจัดการงานวิจัย ดังนั้น
ควรสร้างนักวิจัยในสาขาที่ขาดแคลน

๑๙. ควรมีการสร้างเครือข่ายการวิจัย อันจะทำให้เกิดการดำเนินงานเชื่อมกันและสร้าง
เครือข่ายให้มีความเจริญ มั่นคง และเติบโตในอนาคต

๒๐. งบประมาณเป็นตัวตั้ง แล้ว นำมาปรับใช้ (deploy) แยกออกมาเป็นส่วนๆ
ในการทำงานวิจัยในเรื่องที่เป็นปัญหาสำคัญของประเทศ แต่ต้องไม่กระจายงบประมาณ ให้อยู่ของบจาก
หน่วยงานเดียว

๒๑. ไม่ควรติดกับดักคำว่า การจัดอันดับมหาวิทยาลัย (Ranking) ซึ่งต้องเป็นการมอง
ภาพการพัฒนาตนเองมากกว่า

๒๒. มหาวิทยาลัยควรมีการทำงานวิจัยร่วมกันและเชื่อมโยงข้อมูลซึ่งกันและกัน โดยไม่
แบ่งเป็นประเภทของมหาวิทยาลัย

กฎกระทรวง การจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564		
พันธกิจและยุทธศาสตร์ของกลุ่ม	ภารกิจและพันธกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา + พันธกิจและยุทธศาสตร์ของกลุ่ม	
กลุ่มมุ่งสู่การวิจัยที่มีคุณภาพระดับสากลและสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ	กลุ่มมุ่งจัดการศึกษาเพื่อเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเพื่อตอบสนองประเทศในการพัฒนาเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการ	กลุ่มมุ่งสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และชุมชนที่มีวิศกประสงค์หรือประโยชน์ร่วมกัน การเป็นแหล่งเรียนรู้ ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน และการให้บริการด้านมีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตอันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
เน้นการผลิตนักวิจัยและการวิจัยชั้นสูง เป็นผู้นำความรู้ของประเทศ ในระดับปริญญาเอกที่มีวิทยานิพนธ์ หรือผลงานวิจัยระดับนานาชาติในหลายกลุ่มสาขาวิชา	สร้างและพัฒนาศักยภาพวิจัยที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีที่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์เพื่อสร้างผลงานและพัฒนาผลิตภัณฑ์	ผลิตบัณฑิตและเป็นแหล่งพัฒนาศักยภาพบุคลากรในพื้นที่ให้มีจิตสำนึกและความรู้ความสามารถ เพื่อเป็นหลักในการขับเคลื่อน พัฒนา และเปลี่ยนแปลงในระดับพื้นที่
มุ่งค้นคว้าเพื่อสร้างองค์ความรู้ ทักษะฯ ข้อค้นพบใหม่เพื่อขยายพรมแดนองค์ความรู้ และสร้างความก้าวหน้าทางวิชาการที่มุ่งลึกในสาขาวิชาต่าง ๆ	เน้นการเรียนการสอนควบคู่กับการปฏิบัติการจริง เพื่อพัฒนาสมรรถนะและทักษะในการทำงาน	ดำเนินการวิจัยเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาชุมชน
สร้างนวัตกรรมที่มีมูลค่าสูงทางเศรษฐกิจและสังคมจากผลงานวิจัยและองค์ความรู้ชั้นสูง	สร้างนวัตกรรมเพื่อนำไปใช้ในเชิงพาณิชย์หรือสาธารณประโยชน์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่มูลค่าในภาคการผลิตและบริการ	ดำเนินการสร้างนวัตกรรมเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาชุมชน
ประเด็นอภิปราย:	ส่งเสริมบทบาทความร่วมมือกับภาคเอกชนในประเทศและต่างประเทศเพื่อสนับสนุนและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม	เน้นการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และสร้างศักยภาพให้สถานศึกษา องค์กรในชุมชนและประชาชน มีความเข้มแข็งในการพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคมในชุมชน
- การสื่อสารแนวทางการจัดกลุ่ม		สืบสานและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ประยุกต์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เข้ากับยุคสมัยเพื่อเพิ่มคุณค่าและมูลค่า
- ความเหมาะสมในการแบ่งกลุ่ม ตัวชี้วัดที่ตามมา		ส่งเสริมการสืบทอดและพัฒนาองค์ความรู้จากภูมิปัญญาพื้นบ้านศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ความสอดคล้องกับเกณฑ์การจัดอันดับมหาวิทยาลัย		

กลุ่มที่ ๔ Ranking กับการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)
ศาสตราจารย์นายแพทย์นรินทร์ หิรัญสุทธิกุล รองอธิการบดีฝ่ายแผน
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดยสรุป ดังนี้

มหาวิทยาลัยควรกำหนดประเด็นดำเนินการ :

๑. มหาวิทยาลัยมีความเชี่ยวชาญในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ไม่เหมือนกัน การแก้ปัญหาในพื้นที่จึงควรทำงานร่วมกันในรูปแบบเครือข่ายมหาวิทยาลัยทั้งมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน (เสริมพลัง ลดความซ้ำซ้อน ใช้ทรัพยากรคุ้มค่า และแลกเปลี่ยนเรียนรู้)
๒. ผู้นำองค์กรควรให้ความสำคัญและมีนโยบายชัดเจนในการดำเนินการด้านความยั่งยืน
๓. ไม่ควรมุ่งเน้นแต่การจัดอันดับ (Rankings) แต่ให้นำ Gap ที่ได้จากการประเมินเป็นกระจกสะท้อนในการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความยั่งยืนอย่างแท้จริง
๔. โครงการไม่ได้เกิดจากความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง แต่เกิดจากนักวิจัยลงไปทำ ความยั่งยืนจึงไม่เกิดกับชุมชน (ควรเน้นการช่วยเหลือ/การแก้ไขปัญหาของชุมชนอย่างตรงจุด)

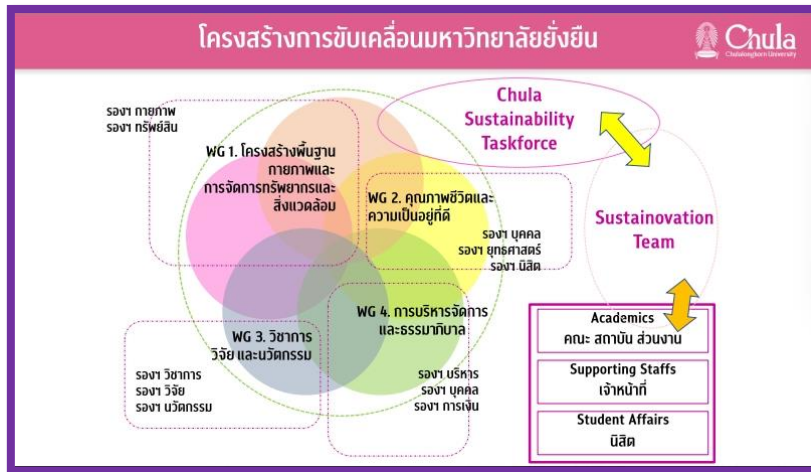

มหาวิทยาลัยควรดำเนินการ :

๑. มหาวิทยาลัยใหญ่ต้องเข้ามาช่วย เพื่อผนึกกำลังบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ เพื่อสามารถขับเคลื่อนองค์กรรวม ถ้ายทอดการดำเนินงานในลักษณะที่เลี้ยว ทำงานแบบบูรณาการระดับพื้นที่มองหาจุดเด่นที่สามารถสร้างผลกระทบ (Impact) ได้
๒. ความร่วมมือแบบบูรณาการทุกภาคส่วน ในประเด็น SDGs 17 ได้แก่ ภาครัฐ ภาควิชาการภาคเอกชน และภาคประชาสังคม
๓. พิจารณาความสอดคล้องบริบท SDGs กับมหาวิทยาลัย กำหนดตัวชี้วัดในเชิงผลลัพธ์ (Outcome) และ/หรือ ผลกระทบ (Impact) ที่วัดได้เชิงรูปธรรม
๔. สนับสนุน/แรงจูงใจ (คน เงิน ของ การให้รางวัล) ให้กับผู้ดำเนินการโครงการ
๕. การมีโครงสร้างหน่วยงานที่รับผิดชอบงานด้านความยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม

๖. สร้างความตระหนักและความเข้าใจเรื่อง SDGs ดึงนิสิตนักศึกษา และบุคลากรในมหาวิทยาลัยเข้ามามีส่วนร่วม

๗. การขับเคลื่อนโครงการ U2T ให้เป็นกระบวนการห้องปฏิบัติการทางสังคม (Social Lab) โดยใช้เครื่องมือจากมหาวิทยาลัย เพื่อช่วยเหลือชุมชน เช่น การผลิต การทำ GMP การได้รับมาตรฐานจากภาครัฐ โดยสร้างเป็นโมเดลขึ้นมา เพื่อให้เกิดความยั่งยืนสร้างความรู้ความเข้าใจให้เกิดกับทุกคนในองค์กรอย่างถูกต้อง ทัวถึง เพื่อให้เกิดการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ประเด็นที่อยากให้สมาชิกวุฒิสภา (สว.) ช่วยดำเนินการผลักดัน ดังนี้

๑. ผลักดันการปรับระบบ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ การสนับสนุนด้านงบประมาณให้ยืดหยุ่นต่อการทำงาน

๒. เสนอแนวทางการจัดสรรงบประมาณให้กับเครือข่ายมหาวิทยาลัย ในรูปแบบงบประมาณการ

๓. ผลักดันการพัฒนาทักษะเดิม (Upskill) เพิ่มเติมทักษะใหม่ (Reskill) ให้กับประชาชน

๔. การเสริมแรงจากมหาวิทยาลัย

๕. สร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาครัฐ ภาควิชาการ และดึงภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนทั้งในด้านตัวเงิน องค์กรความรู้

ภาครัฐบาลควรกำหนดประเด็นดำเนินการ :

๑. การสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง SDGs ให้กับส่วนราชการระดับท้องถิ่นประชาชนและผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ที่เป็นสิ่งสำคัญ รัฐบาลควรตั้งโจทย์การพัฒนาอย่างยั่งยืนจากปัญหาความต้องการของพื้นที่ ที่เป็นจริง (มีหลักฐานเชิงประจักษ์) และมีความต่อเนื่องในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนในพื้นที่ ซึ่งเป็นเรื่องซับซ้อนและมีปัจจัยเกี่ยวข้องหลายมิติ ภาครัฐต้องผลักดันให้เกิดการบูรณาการทุกภาคส่วน

๒. ภาครัฐควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการดำเนินการของมหาวิทยาลัยในการแก้ปัญหาความยั่งยืนในพื้นที่ ไม่ใช่ให้ใช้งบประมาณใน ceiling ของแต่ละมหาวิทยาลัย

๓. สำนักงบประมาณ ควรแยกงบประมาณ โดยเฉพาะงบบูรณาการ มากกว่าจัดสรรงบประมาณให้แต่ละมหาวิทยาลัย และผลักดันนโยบายให้กับมหาวิทยาลัยเอกชน (ข้อจำกัดของมหาวิทยาลัยเอกชนในการของบประมาณแผ่นดิน)

๔. งบประมาณด้านการวิจัย การวิจัย อาจจะผนวกให้สอดคล้องกับ SDGs แต่ละตัวชีวิต เป็นเงื่อนไขในการจัดสรรทุน เพื่อสะท้อนผลกระทบ (Impact) ที่จะเกิดขึ้น โดยผนวกเข้ากับยุทธศาสตร์ แห่งชาติ

๕. งบจังหวัดหรืองบบูรณาการจังหวัดควรมีมหาวิทยาลัยเข้าไปมีส่วนร่วม หรือ มีเงินอุดหนุนแบบร่วมสมทบ (matching grants) ในการทำงาน

๖. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ควรกำหนดทิศทาง (Direction) ที่จะให้เกิดการดำเนินการพร้อมกันในภาพรวมของประเทศ และสร้างความเชื่อมโยง ระหว่างภาครัฐ ภาควิชาการ และตึงภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุน ทั้งในด้านงบประมาณ และ องค์ความรู้

๗. ควรสร้างแรงจูงใจในการดำเนินงานตามบริบทของ SDGs โดยการให้รางวัล พัฒนาการดำเนินงานด้านนี้ของมหาวิทยาลัย เช่น Challenge Ranking

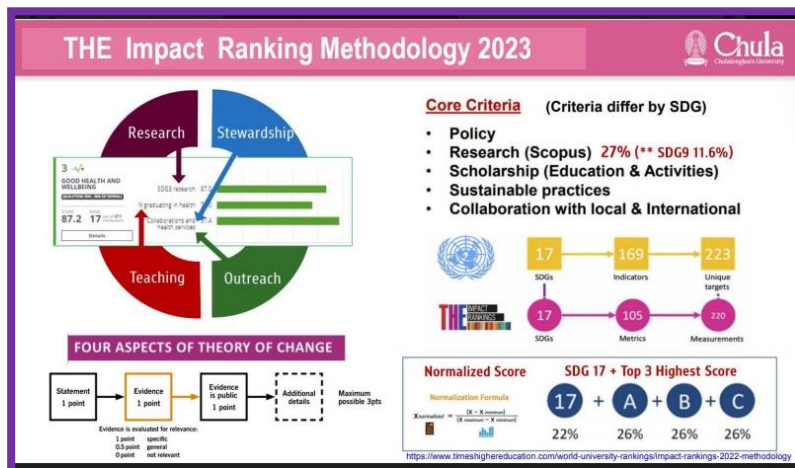
๘. ฐานข้อมูลของภาครัฐ ไม่สอดคล้องและไม่เป็นปัจจุบัน เช่น ข้อมูลด้านความยากจน ดังนั้น ควรจัดทำฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

ประเทศควรดำเนินการ :

๑. ควรกำหนดให้มีการเขียน SDGs ของแต่ละจังหวัดให้สอดคล้องกับนโยบายประเทศ และจัดการทำงานแบบแยกส่วน (Silo)

๒. ควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางที่สามารถใช้งานได้ (Big Data)

๓. ควรกำหนดความเชี่ยวชาญในแต่ละพื้นที่

CHULALONGKORN UNIVERSITY
For Sustainable Development

Chula Sustainability practice

ค้นหา มุ่งเน้นโอกาสทางการศึกษาสำหรับ ทุกๆ คนที่สนใจ อาจารย์ บุคลากร และ ประชาชนทั่วไป ได้รับรู้ตลอดชีวิต โดยการ พัฒนาแพลตฟอร์มส่งเสริมการเรียนรู้แบบ ออนไลน์ต่าง เพื่อให้ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ เช่น

- Chula MOOC CU NEURON
- MyCourseVille CU VIP
- CBS SPACE

4 QUALITY EDUCATION

ผู้ลงทะเบียนเรียนสะสม ตั้งแต่ปี 2560 ถึงปัจจุบัน แล้วกว่า 1 ล้านคน
(ศูนย์นวัตกรรมเรียนรู้อัจฉริยะ (ศูนย์การศึกษาทั่วไป) (สำนักบริหารวิชาการ) (คณะพาณิชย์การ)

Neuron
<https://cuneuron.gened.chula.ac.th>

CHULA MOOC
<https://mooc.chula.ac.th/>

myCourseVille
<http://www.mycourseville.com>

CUVIP
<http://www.cuvip.gened.chula.ac.th/>

SPACE
<https://space.cbs.chula.ac.th>

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

๑. การผลิตกำลังคนที่ตอบโจทย์ความต้องการของประเทศ ยกตัวอย่างเช่น การผลิตบัณฑิตพันธุ์ใหม่ ควรเน้นทักษะที่ใช้งานได้จริงมากกว่าความรู้ในตำรา และควรสร้างความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับผู้ประกอบการในการผลิตบัณฑิตที่ใช้งานได้ทันทีผ่านระบบ skill mapping
๒. การวิจัยและพัฒนาบุคลากรใหม่ควรที่จะสอดคล้องต่อความต้องการในเชิงพาณิชย์ เช่น การวิจัยและพัฒนาแบตเตอรี่ในรถยนต์ไฟฟ้า การสร้างมาตรการจูงใจทางภาษีหรือผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ให้แก่นักวิจัย การปรับเปลี่ยนกรอบแนวคิดผู้วิจัยให้มุ่งไปสู่เป้าหมายที่สำคัญ และควรสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและเท่าทันเทคโนโลยีในปัจจุบัน
๓. การจัดสรรงบประมาณให้แก่การวิจัยและนวัตกรรมของประเทศควรมีมาตรการจูงใจให้แก่นักวิจัยหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย อันจะช่วยขับเคลื่อนให้งานวิจัยและนวัตกรรมและตอบโจทย์ความต้องการของประเทศที่แท้จริง และควรเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันแล้วถ่ายทอดนโยบายลงสู่ภาคปฏิบัติเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยให้เป็นไปในทางเดียวกันการบริหารงบประมาณด้านวิจัยและนวัตกรรม
๔. ควรมีการพิจารณาศึกษาแนวทางการจัดตั้ง “งบบุคลากรของ อว.” โดยนำเป้าหมายการทำงานของเครือข่ายมหาวิทยาลัยมาร่วมกันทำงาน และ รวมทรัพยากรในภาพกระทรวงรวมทั้งงบประมาณ เช่น มาตรา ๔๖ (๑) งบบุคลากร มาตรา ๔๖ (๒) งบดำเนินการฯ มาตรา ๔๖ (๓) พัฒนาความเป็นเลิศ และ พัฒนากำลังคนระดับสูงเฉพาะเป็น งบประมาณก้อนใหญ่ ดำเนินการตามหมุดหมายที่ ๑๒ ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ และเสนอปรับกระบวนการคิดให้ปฏิบัติตามประสิทธิภาพ (performance) ไม่จำกัดตามเพดานงบประมาณเดิมของมหาวิทยาลัย
๕. ควรเร่งรัด ผลักดัน และติดตามการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา และรูปแบบการบริหารกองทุนไม่ควรเป็นระบบราชการซึ่งจะทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงานของกองทุนฯ ดังนั้น ควรจัดตั้งเป็นแบบหน่วยงานบริการรูปแบบพิเศษ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงาน
๖. การสร้างหลักสูตรการเรียนการสอน ไม่ควรจะมีแค่มหาวิทยาลัยเดียวหรือระหว่างมหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่ควรมีหน่วยงานอื่นที่ร่วมออกแบบหลักสูตร เพราะถือได้ว่าเป็นผู้ใช้ผู้เรียนโดยตรง และรับรู้ถึงทักษะที่ต้องการสำหรับใช้ในการทำงานจริง ควรนำระบบคลังหน่วยกิต (Credit Bank) มาใช้ในมหาวิทยาลัยและร่วมกันผลักดันโครงการดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ (National Digital Learning Platform : NDLP) ให้เกิดขึ้นจริงตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา เพื่อที่จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และทำให้ทุกคนเท่าเทียมกันซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)
๗. มหาวิทยาลัยและเครือข่ายมหาวิทยาลัยควรร่วมมือดำเนินงานแบบบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วนในประเด็น SDGs 17 ได้แก่ ภาครัฐ ภาควิชาการภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งจะทำให้เกิดการสนับสนุนในด้านงบประมาณและองค์ความรู้ และผลักดันให้รัฐบาลสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง SDGs และจัดทำระบบฐานข้อมูลกลาง (Big Data)
๘. กระทรวงฯ ควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลกฎหมายหลักและกฎหมายลำดับรองให้สถาบันอุดมศึกษาทราบ และรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นจากกฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบัน และนำเสนอแนวทางปรับปรุงกฎหมายเพื่อดำเนินการตามกระบวนการต่อไป

**สรุปผลการสัมมนา โดย รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ โฆษก
คณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา และประธาน
คณะอนุกรรมการการอุดมศึกษา**

การจัดอันดับมหาวิทยาลัยจะเป็นการยกคุณภาพที่ดีของมหาวิทยาลัยไทยให้เกิดขึ้นได้หรือไม่ ทั้งนี้ การจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก (The world university ranking) ในมหาวิทยาลัยจะเป็นสิ่งหนึ่งที่จะทำให้มหาวิทยาลัยมีคุณภาพ เป็นการยกระดับมหาวิทยาลัยและจะทำให้โลกได้รู้จักมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมากขึ้นแม้มหาวิทยาลัยนั้นจะไม่ได้อยู่ในอันดับด้วย ซึ่งภารกิจของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาท้องถิ่นยังมีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการเปรียบเทียบได้เท่ากับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก ถ้าการจัดอันดับมหาวิทยาลัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนามหาวิทยาลัย ดังนั้น จะดำเนินการอย่างไรจะสร้างทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพกลับไปพัฒนาท้องถิ่นได้

ถ้าการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการอุดมศึกษา การบริหารงานของกองทุนฯ ยังเป็นระบบราชการจะไม่แตกต่างจากการของงบประมาณจากสำนักงบประมาณ ซึ่งจะทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงานของกองทุนฯ ทั้งนี้ กองทุนฯ จะต้องทำหน้าที่การบริหารงบประมาณนอกเหนือจากการบริหารงบประมาณทั่วไป คือ Sandbox ผลักดันไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้และสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง

แม้ในปัจจุบันใบปริญญาบัตรจะไม่เท่ากับความสามารถของบุคคล ถ้าการศึกษา มีแพลตฟอร์ม (platform) ที่ทำให้ใครอยู่ที่ใดก็สามารถเรียนได้ ซึ่งการศึกษาจะทำให้ทุกคนเท่าเทียมกัน เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และงบประมาณจะต้องไม่เป็นอุปสรรคของการศึกษา อย่างไรก็ตามในการดำเนินงานของระบบอุดมศึกษา ครูบาอาจารย์จะต้องมีการปฏิรูปตนเองเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเท่าทันกับเทคโนโลยี และสามารถสร้างแรงจูงใจบุคลากรที่มีความสามารถมาทำงานในระบบราชการ และสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพให้แก่ภาคเอกชน

การขับเคลื่อนอุดมศึกษาจะทำให้เกิดคุณภาพ และการวิจัยที่มีคุณภาพอันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ ซึ่งการอุดมศึกษาเป้าหมายมิใช่เพียงแค่การจัดการศึกษา การวิจัยและการสร้างนวัตกรรม การบริการวิชาการแก่สังคม และการทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมเท่านั้น แต่การศึกษา จะผลิตบุคลากรและการวิจัยที่มีคุณภาพที่เป็นประโยชน์และขับเคลื่อนประเทศชาติต่อไป

**กล่าวปิดการสัมมนา โดย พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง ประธานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม วุฒิสภา**

การสัมมนาในวันนี้ ต้องขอขอบคุณท่านอธิการบดีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ท่านวิทยากร และท่านผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกท่าน ที่ช่วยกันระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการในทุกด้านซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการอุดมศึกษา และขอขอบคุณนิสิต นักศึกษา ที่ช่วยวาดภาพศิลปะประกอบการสัมมนาสรุปแต่ละกลุ่มซึ่งทำให้เข้าใจง่ายขึ้น

คณะกรรมการจะสรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของแต่ละกลุ่มแล้วจัดทำเป็นรายงานเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณา และนำเสนอต่อระดับนโยบายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศต่อไป

การจัดทำงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์

เพื่อขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไทยสู่เวทีโลก

QS World University Rankings
QS World University Rankings เป็นการจัดอันดับมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก โดยพิจารณาจากชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย การวิจัย การสอน การบริการสังคม และการจ้างงาน

THE World University Rankings
THE World University Rankings เป็นการจัดอันดับมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก โดยพิจารณาจากชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย การวิจัย การสอน การบริการสังคม และการจ้างงาน

U.S. News & World Report Best Global Universities
U.S. News & World Report Best Global Universities เป็นการจัดอันดับมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก โดยพิจารณาจากชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย การวิจัย การสอน การบริการสังคม และการจ้างงาน

Times Higher Education World University Rankings
Times Higher Education World University Rankings เป็นการจัดอันดับมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก โดยพิจารณาจากชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย การวิจัย การสอน การบริการสังคม และการจ้างงาน

pictures talk

*****

ภาพประกอบการสัมมนา

QR Code

เอกสารประกอบการนำเสนอ

ออกแบบและพิมพ์ที่ สำนักงานการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๐ ๒๘๓๑ ๙๔๑๕, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๑๖,
๐ ๒๘๓๑ ๙๔๓๒, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๓๖